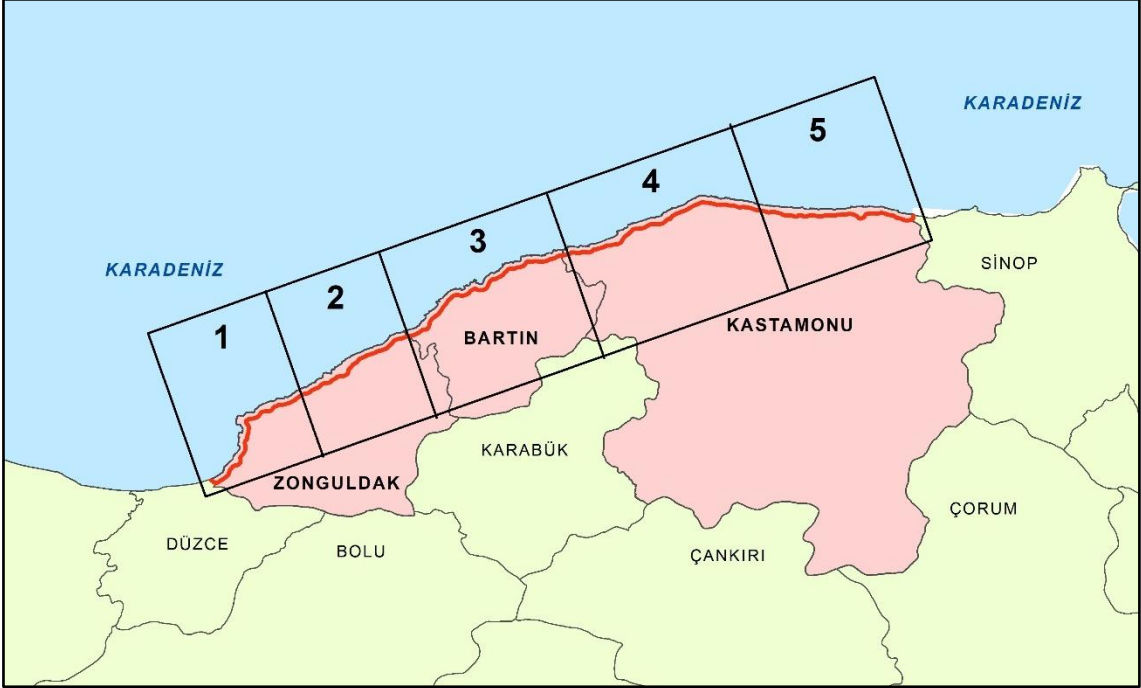

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**ZONGULDAK-BARTIN-KASTAMONU İLLERİ
1/50.000 ÖLÇEKLİ
BÜTÜNLEŞİK KIYI ALANLARI PLANI**

PLAN AÇIKLAMA RAPORU

ZONGULDAK-BARTIN-KASTAMONU İLLERİ
1/50.000 ÖLÇEKLİ BÜTÜNLEŞİK KIYI ALANLARI PLANI
PLAN AÇIKLAMA RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. AMAÇ, KAPSAM, YÖNTEM, HEDEF, İLKE VE STRATEJİLER	1
1.1. AMAÇ	1
1.2. KAPSAM.....	2
1.3. YÖNTEM	2
1.4. İLKELER.....	3
1.5. HEDEF VE STRATEJİLER	3
2. ÇALIŞMA ALANINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	7
2.1. Çalışma Alanı	7
2.2. Planlama Alt Bölgeleri	8
2.3. Doğal Yapı.....	11
2.4. Koruma Alanları	13
2.4.1. Doğa Koruma Alanları	13
2.4.2. Kültürel Miras Alanları	18
2.5. Sosyoekonomik Yapı.....	20
2.6. Arazi Kullanım	25
2.7. Kıyı Yapıları	28
2.8. Önemli Projeler, Üst Plan Kararları	34
3. ÇALIŞMA ALANINA İLİŞKİN GÜÇLÜ-ZAYIF YÖNLER VE FIRSATLAR- TEHDİTLER (GZFT) ANALİZİ	36
4. UZMAN RAPORLARI	48
4.1. Kıyı Yapıları Uzman Değerlendirme Raporu.....	48
4.2. Deniz Ulaşımı, Taşımacılığı ve Lojistik Uzman Değerlendirme Raporu	53
4.3. Kıyı ve Denizel Alanlara Yönelik Mevzuat ve Planlamaya İlişkin Uzman Değerlendirme Raporu	55
4.4. Sahil Şeridi Batimetrik ve Oşinografik Ölçümler Uzman Değerlendirme Raporu ...	58
4.5. Deniz ve Kıyı Ekosistemi Uzman Değerlendirme Raporu.....	62
4.6. Anket Çalışmaları ve Sonuçları Uzman Değerlendirme Raporu.....	64
4.7. Kurum Görüşmeleri Uzman Değerlendirme Raporu.....	65
5. ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMİ	66

5.1.	Karasal Etkileşim Alanı.....	68
5.1.1.	Karasal Etkileşim Alanı Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler	68
5.1.2.	Karasal Etkileşim Alanı Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması	73
5.2.	Denizel Etkileşim Alanı.....	76
5.2.1.	Denizel Etkileşim Alanı Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler	76
5.2.2.	Denizel Etkileşim Alanı Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması	79
5.3.	Kara-Deniz Arayüzü.....	80
5.3.1.	Kara-Deniz Arayüzü Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler	80
5.3.2.	Kara-Deniz Arayüzü Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması	82
5.4.	Çevresel Etki.....	83
5.4.1.	Çevresel Etki Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler	83
5.4.2.	Çevresel Etki Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması	86
5.5.	Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik.....	87
5.5.1.	Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler.....	87
5.5.2.	Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması	89
5.6.	Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) Yönteminin Uygulanması	90
6.	PLANLAMA KARARLARI.....	96
6.1.	Batı Zonguldak Alt Bölgesi.....	96
6.2.	Doğu Zonguldak Alt Bölgesi.....	100
6.3.	Bartın Alt Bölgesi.....	103
6.4.	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	106
6.5.	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi.....	108
7.	YÖNETİM VE ORGANİZASYON.....	112
EK-1:	ÖNCELİKLİ TESİS SAYI VE KAPASİTE TABLOSU.....	115

TABLolar

Tablo 1 Planlama Alt Bölgeleri.....	2
Tablo 2 Çalışma Alanı ve Etkileşim Alanları Büyüklüğü.....	8
Tablo 3 Alt Bölgelere İlişkin İdari Yapı	9
Tablo 4 Planlama Alt Bölgeleri Kıyı Uzunlukları	9
Tablo 5. Planlama Alt Bölgeleri Alan Büyüklüğü	10
Tablo 6 Çalışma Alanı Kıyı Kesimindeki Önemli Doğal Koruma Alanları	13
Tablo 7 Alt Bölgelere Göre Kıyı Yapılarının Dağılımı	28
Tablo 8 Çalışma Alanında Yapımı Planlanan ve İnşa Aşamasındaki Kıyı Yapıları.....	35
Tablo 9 GZFT Analizi.....	36
Tablo 10 Mevcut ve Yapımı Planlanan Kıyı Yapıları.....	49
Tablo 11 ÇKKV Matrisi Karasal Etkileşim Alanı	75
Tablo 12 ÇKKV Matrisi Denizel Etkileşim Alanı	80
Tablo 13 ÇKKV Matrisi Kara-Deniz Arayüzü	83
Tablo 14 ÇKKV Matrisi Çevresel Etki Ana Kriteri.....	87
Tablo 15 ÇKKV Matrisi Ekolojik Ve Biyolojik Çeşitlilik Ana Kriteri	89
Tablo 16 Batı Zonguldak Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu.....	99
Tablo 17 Doğu Zonguldak Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu	102
Tablo 18 Bartın Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu	105
Tablo 19 Batı Kastamonu Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu.....	108
Tablo 20 Doğu Kastamonu Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu	111
Tablo 21 Denizel Alanlardaki Faaliyetlere Göre Görev ve Yetki Paylaşımı	114

ŞEKİLLER

Şekil 1 Kıyı Çizgisi ile Kara ve Deniz Yönündeki Çalışma Alanı Sınırları	8
Şekil 2 Çalışma Alanı ve Alt Bölgeleri	10
Şekil 3 Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları	31
Şekil 4 Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları	32
Şekil 5 Bartın Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları	32
Şekil 6 Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları	33
Şekil 7 Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları	33
Şekil 8 ÇKKV Özet Çizelgesi	68
Şekil 9 ÇKKV Yöntemi Kavramsal Özet Şeması	90
Şekil 10 Coğrafi Veritabanında ÇKKV Alt Kriterlerine İlişkin Düzenlemeler	91
Şekil 11 ÇKKV Değişkenlerin Tanımlanması ve Puanlama İşlemi	91
Şekil 12 ÇKKV Katmanı ve Öznitelik Tablosu	92
Şekil 13 ÇKKV Puanlarının Elde Edilmesi İçin Kullanılan Fonksiyon	92
Şekil 14 ÇKKV Katmanı ve Buna Bağlı Öznitelik Tablosundaki Toplam Puan Değerleri	93
Şekil 15 Karasal ve Denizel Etkileşim Alanı Toplam Puan Dağılımları	93
Şekil 16 ÇKKV Yöntemi Nihai Sonuçları	94
Şekil 17 Batı Zonguldak Alt Bölgesi Alt Bölgesi Plan Kararları	99
Şekil 18 Doğu Zonguldak Alt Bölgesi Plan Kararları	102
Şekil 19 Bartın Alt Bölgesi Plan Kararları	105
Şekil 20 Batı Kastamonu Alt Bölgesi Plan Kararları	108
Şekil 21 Doğu Kastamonu Alt Bölgesi Plan Kararları	110

1. AMAÇ, KAPSAM, YÖNTEM, HEDEF, İLKE VE STRATEJİLER

Kıyı alanlarına ilişkin yaklaşımlar ve çalışmalar, bu alanların uluslararası ve ulusal düzeyde ele alınması ve sektörel politikaları ilgilendirmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Önemli bir kaynak alanı olarak nitelendirilen kıyıların planlanmasına ve yönetimine ilişkin ortaya koyulan modeller ulusal kalkınma dinamikleri ile sektörel gelişme eğilimlerini şekillendirmektedir. Bu çerçevede kıyı yapıları, yenilenebilir enerji araçları, su ürünleri yetiştiriciliği ve diğer kıyı kullanımları için denizel alanlardaki rekabet; denizel saha ile onu etkileyen karasal etkileşim alanındaki planlamanın ve yönetimin bütüncül olarak ele alınmasını gerektirmektedir. Günümüzde eko-sistem temelli yaklaşıma dayalı olarak şekillenen kıyı alanları planlaması konusuna denizel alan planlaması kavramı da eklenerek, kıyı alanlarının denizel alanlar ile entegre şekilde yönetimi ve planlaması yaklaşımı öne çıkmıştır.

Bu çerçevede, Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı, sınırlı kaynak niteliğindeki kıyı alanlarının hassas ekosistemlere sahip olması nedeniyle, sürdürülebilir bir yaklaşımla, koruma kullanma dengesi gözetilerek geliştirilmesi hedefiyle 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 102 (i) Maddesi ve Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu (ZBK) İlleri Kıyıları Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (BKAP), kıyı bölgesi ve geri sahasında yer alan kara kullanımlarına dair tüm planlama ve uygulamalara rehberlik edecek, stratejik planlama diliyle hazırlanmış bir yol haritası olup fiziki plan olarak değerlendirilmemelidir. Bütünleşik Kıyı Alanları Planı, kıyıları, etkileşim alanı ile birlikte tüm sektörel faaliyet ve planları, sosyal ve ekonomik konuları da içerecek şekilde bütünleşik bir yaklaşımla ele alan; kıyı alanlarındaki fonksiyon ve faaliyetler ile kıyı alanlarına yönelik hedefler arasındaki uyumu sağlayan; sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda kıyı ekosisteminin korunmasını ve doğal kaynakların kullanımını gözeterek; ulaşım türleri ile ilgili kıyıda yapılması gerekli altyapı tesislerini içeren; koruma ve kullanma dengesini sağlayacak biçimde mekânsal hedef, strateji ve eylem önerilerini ve yönetim planını kapsayan, şematik ve grafik planlama diline uygun, plan paftası ve planlama raporu ile bütün olarak stratejik planlama yaklaşımı çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliği içinde hazırlanan plandır.

1.1. AMAÇ

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nın amacı;

Zonguldak, Bartın, Kastamonu İlleri kıyılarının, uluslararası yükümlülükler ve ülkenin sürdürülebilir gelişme politikalarına uygun olarak, kıyı ve kıyının etkileşim alanına giren kara ve deniz alanlarında,

- Sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda kıyı kaynaklarından koruma-kullanma dengesi gözetilerek,
- Kıyı yatırımlarına ilişkin planlama, projelendirme ve uygulamalarının etkin bir şekilde yönlendirilerek,
- Tüm sektörel faaliyet, plan ve programlar dikkate alınarak sektörel önceliklerin belirlenmesi ve sektörler arası uyumun sağlanması için bütünsel politika ve karar alma sürecinin geliştirilerek,
- Mevcut ve planlanan kullanımlar ile bunların karşılıklı etkilerinin gözetilerek,
- İlgili tüm paydaşlar arasında kıyı alanları yönetimi anlamında iş birliği ve koordinasyonun sağlanarak,

Kıyı ve denizin korunması ve kullanımı amaçlı sektörel faaliyetler ile bunlara ilişkin yapılaşma ve altyapı tesislerinin planlanması, uygulanması ve izlenmesine yönelik ilkeler, stratejiler, hedefler, öncelikler ve kararların ortaya konulmasıdır.

1.2. KAPSAM

Bütünleşik Kıyı Alanları çalışma alanı; Zonguldak, Bartın ve Kastamonu İlleri kıyılarının, kıyı çizgisinin kara ve deniz tarafındaki etkileşim alanlarını kapsamakta olup; doğal yapı, ekolojik özellikler, kıyı yapılarının niteliği ve kullanım potansiyeli gibi ölçütlere göre planlama açısından 5 alt bölgeden oluşmaktadır.

Tablo 1 Planlama Alt Bölgeleri

Alt Bölge	İl	İlçe
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Zonguldak	Alaplı, Ereğli
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi		Kozlu, Zonguldak Merkez, Kilimli, Çaycuma
Bartın Alt Bölgesi	Bartın	Bartın Merkez, Amasra, Kurucayaş
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Kastamonu	Cide, Doğantürk
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi		İnebolu, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin

1.3. YÖNTEM

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nda, Araştırma Raporu ve Uzman Değerlendirme Raporları sonuçları kullanılarak, plan kararlarının üretilmesinde ve çalışma alanında kıyı yapılarının yer seçimine dayanak oluşturacak bilimsel verinin üretilmesi amacıyla Coğrafi Bilgi Sistemleri tabanlı çok kriterli karar verme yöntemi kullanılmıştır.

Çok kriterli karar verme (ÇKKV) yönteminin uygulama süreci dört temel aşamadan oluşmaktadır;

- İlk aşamada ÇKKV'de kullanılmak üzere 5 ana kriter; 1) Karasal Etkileşim Alanı, 2) Denizel Etkileşim Alanı, 3) Deniz-Kara Ara Yüzü, 4) Çevresel Etkiler, 5) Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik olarak belirlenmiştir. Ardından her bir ana kritere ait alt kriterler (26 adet) ve ana kriterlere ait parametreler (101 adet) oluşturmuştur.
- İkinci aşamada söz konusu parametreler önem düzeyine göre puanlanmış ve parametrelerin bağlı olduğu ana kriterler ise araştırma/uzmanlık raporları sonuçlarına göre ağırlıklandırılmıştır. Bu sayede ÇKKV matrisi elde edilmiştir.
- Üçüncü aşamada ÇKKV yönteminde girdi olan ve ana kriter olarak tanımlanan katmanların tamamı karşılaştırılmış, elde edilen sonuç katmanda parametrelerin puanları ağırlıklandırıldıktan sonra toplanmış ve elde edilen tam puanlar 100 olacak şekilde indekslenmiştir.
- Elde edilen puanlara ait dağılım etüt edilmiş ve kıyı kullanımının önceliklendirmesine dair en uygun 3 sınıflama aralığı belirlenmiştir. Bu kapsamda yapılan analizler neticesinde kıyı alanları uygunluk değerlendirilmesi yapılarak 1., 2. ve 3. Öncelikli Bölge sınırları belirlenmiştir.

1.4. İLKELER

Bütünleşik kıyı Alanı Planında aşağıdaki ilkeler benimsenmiştir;

- Kıyı alanlarında, biyolojik ve doğal çeşitliliğin muhafaza edilmesi, deniz ve kara canlıları ile bunların yaşam çevrelerinin üretkenliğinin sürdürülmesi koruma-kullanma dengesi içinde sağlanacaktır.
- Kıyı alanlarındaki sucul ve karasal eko sistemlerdeki yaşam alanlarının korunarak gelecek kuşaklara aktarılması sağlanacaktır.
- Kıyı alanlarının sürdürülebilir kullanımı ilkesi doğrultusunda planlama bölgesinde yer alan doğal ve kültürel değerler korunacaktır.
- Kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı için kullanımlar ve sektörler arası uyum sağlanacaktır.
- Ender görülen nitelikte biyolojik ve doğal çeşitlilik barındıran ve böylelikle de korunması gereken ortak mirası oluşturan bölgeler, özel bazı önlemler ile korunacaktır.

1.5. HEDEF VE STRATEJİLER

Hedef 1: Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde koruma-kullanma dengesinin sağlanması.

Doğal yapı, ekosistemler ile tüm sektörler için sürdürülebilirliğin temel bir ilke olarak benimsenmesi, kaynakların paydaşlar arasında eşitlikçi dağılımının sağlanması,

Kıyı faaliyetlerinin, ekonomik getirilerinin ve istihdama etkisinin gözetilerek, ekonomik faaliyetler ile doğal kaynak değerleri koruması ve kullanımında denge kurulması ve kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması,

Plan bütününde kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı için kullanımlar ve sektörler arası uyum ilkesinin esas alınması,

Kıyının fiziki ve ekolojik yapısı, kıyı alanında yer alan mevcut ekonomik sektörler, eğilimler, talepler, kamu yararı, kent yaşamı, kültürel değerler, yasal statüler, kazanılmış haklar vb. tüm verilere göre yapılan değerlendirmeler ışığında plan kararlarının üretilmesi.

Hedef 2: Sektörel planlar, strateji belgeleri ve yürürlükte olan üst ölçekli planlarla uyum ve eşgüdümün sağlanması.

Çalışma alanını doğrudan ilgilendiren; Türkiye Turizm Stratejisi ve 2023 Eylem Planı, Türkiye Ulaştırma Kıyı Yapıları Master Planı, Türkiye Ulaştırma Ana Planı, Türkiye Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı (2053), Türkiye Turizm Kıyı Yapıları Master Planı gibi sektörel planlar ve strateji planlarıyla uyumun sağlanması,

Çalışma alanının çoğunlukla karasal etkileşim alanını kapsayan; Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Sinop-Kastamonu-Çankırı Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı gibi üst ölçekli mekansal planlar ile Batı Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı, Yeşilirmak ve Batı Karadeniz Havzaları Kuraklık Yönetim Planı, Küre Dağları Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı, Ahatlar Tabiat Parkı Gelişme Planı, Danaağzı Tabiat Parkı Gelişme Planı, Yeşilyuva Tabiat Parkı Gelişme Planı ve Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı Yönetim Planı, gibi özel amaçlı planların temel hedefleriyle uyum ve eşgüdüm sağlanması

Hedef 3: Çalışma alanı ve hinterlandında, gelecekte farklı dinamikler nedeniyle oluşabilecek değişimler doğrultusunda kıyı kullanımının yönlendirilmesi.

Çalışma alanının karasal etkileşim alanında, ulusal ve bölgesel düzeyde önem taşıyan projelerin kıyı kullanıma yansımalarının değerlendirilmesi ve üretim faaliyetlerinde yaşanacak değişimlerin değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkacak yük ve yolcu talebine yönelik yeni kıyı yapılarının yapılması veya mevcut kıyı yapılarındaki değişimlerin koruma kullanma dengesi gözetilerek öngörülmesi.

Küresel, ulusal ve bölgesel düzeydeki stratejik ve sosyo-ekonomik değişimler nedeniyle deniz ticareti ve taşımacılığında oluşan yeni ihtiyaçların değerlendirilmesi, bu çerçevede kıyı kullanımındaki ihtiyaçlara yönelik planlama kararları geliştirilmesi .

Hedef 4: Sürdürülebilir turizm anlayışının gerektirdiği "alternatif turizm" etkinliklerinin oluşturulması.

Turizm sektörünün ön planda olduğu yerleşim yerlerinde kıyı turizmine alternatif olarak su sporlarının özendirilmesi,

Kıyı turizminin çeşitlendirilmesi çerçevesinde rekreatif amaçlı kıyı düzenlemelerine yönelik plan kararlarının geliştirilmesi, çalışma alanı genelinde söz konusu düzenlemelerin dengeli dağılımının sağlanması ve bu yolla kıyının taşıma kapasitesi üstünde kullanımının önüne geçilmesi,

Hedef 5: Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir bir şekilde gelişiminin sağlanması.

Çalışma alanı genelindeki balıkçılık amaçlı kullanılan kıyı yapıları ve barınma yerlerinin çok boyutlu olarak değerlendirilmesi; yaşanan sorunlar doğrultusunda bu tesislerdeki altyapı imkanlarının geliştirilmesi veya gelişme eğilimleri doğrultusunda yeni yapıların öngörülmesi,

Koruma-kullanma dengesi çerçevesinde su ürünleri yetiştiricilik bölgelerinin belirlenmesi ve gelişiminin teşvik edilmesi,

Su ürünleri yetiştiriciliğinin yapılacak karasal etkileşim alanında yeraltı su seviyesini sürdürülebilirliğinin sağlanması, yer altı sularının kontrol altında tutulması,

Hedef 6: Amatör tekneler ile yatlar için uygun bağlama koşullarının yaratılması.

Kısa ve orta vadede, düşük düzeyde de olsa gelişme potansiyeli bulunan amatör tekneler ve yatlar için çalışma alanında bulunan bazı mevcut kıyı yapılarında, sezon koşulları ve kapasite olanakları çerçevesinde bağlama yerlerinin oluşturulması,

Hedef 7: Mevcut ve yapımı planlanan kıyı yapılarının iklim değişikliğinin etkileri ve afet tehlikeleri karşısındaki kırılganlığının en aza indirilmesi.

Yeni yapılacak, büyütülecek, değiştirilecek kıyı yapılarının başta deprem olmak üzere tüm afet tehlikelerine karşı dayanıklı tasarlanması,

Mevcut kıyı yapılarının iklim değişikliği ve afet tehlikeleri karşısındaki performanslarının değerlendirilmesi için gerekli kuralların ve koşulların düzenlenmesi,

Yük ve yolcu limanlarının bulunduğu alanlardaki kıyı yapıları ile ulaşım, taşımacılık, balıkçılık ve kıyı koruma amaçlı kullanılan kıyı yapılarının afet risklerinin belirlenmesi,

Çalışma alanının yüksek deprem tehlike kuşağı içinde olması ve ayrıca kıyı alanlarının deprem karşısında yüksek kırılganlığa sahip olması sebebiyle bu alanlarda afet risklerini azaltıcı önlemlerin alınması.

Hedef 8: Kıyı alanlarında erişebilirliğin artırılması, çok modlu ulaşımın desteklenmesi.

Çalışma alanı ve etkileşim içinde bulunduğu bölgede karayolu, demiryolu ve havayolu ulaştırmasıyla ilgili projeler ve gelişmelere bağlı etkilerin değerlendirilmesi, kıyı kullanımında farklı ulaşım türlerinin birbirini desteklemesine yönelik planlama kararlarının geliştirilmesi.

2. ÇALIŞMA ALANINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı çalışmasının ilk iki aşamasında ülke ve bölge ölçeğinden başlamak üzere; çalışma alanına yönelik detaylı ve kapsamlı araştırma, analiz çalışmaları yürütülmüş, uzman raporları hazırlanmış, yerinde arazi tespit ve görsel belgeleme çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar sonunda tüm başlıklar değerlendirmeye tabi tutularak farklı yöntemlerle sentezlenmiştir.

Bu bölümde çalışma alanına ilişkin, genel bilgiler, konum, demografi, tarım, turizm, sanayi sektörleri ve bu sektörlerin ulaşım bağlantıları, ulaşım (denizyolu, demiryolu, karayolu bağlantıları), kıyı yapıları (limanlar, iskeleler, balıkçı barınakları ve yanaşma yerleri), balıkçılık, kumsal alanlar ve plajlar, deniz suyu kirliliği, kıyıda yapılaşma niteliği (doluluk-boşluk, mevzuata uygunluk, kaçak yapılaşma), kıyı kenar çizgisi, mülkiyet, çevre denetim, kıyıda ve denizde yapılan araştırmalar, afet riski ve sulak alanlara ilişkin mevcut durum değerlendirilecektir. Söz konusu değerlendirmeler genelden özele ve bölge düzeyinden alt bölgeye doğru özetlenerek ortaya koyulmuştur.

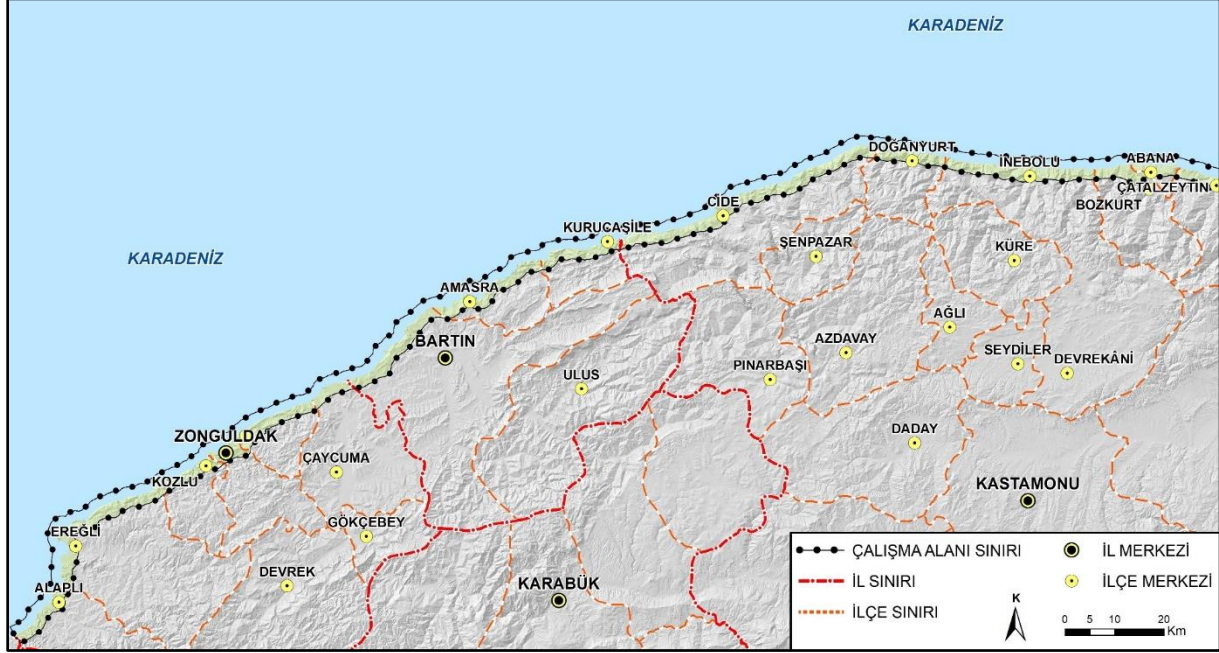
2.1. Çalışma Alanı

Çalışma alanının idari sınırları içerisinde bulunduğu Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illeri TR8 Batı Karadeniz Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Düzey 2 alt bölgeler sınıflandırmasında; Zonguldak ve Bartın illeri TR81 Zonguldak Alt Bölgesinde, Kastamonu ili ise TR82 Kastamonu Alt Bölgesinde bulunmakta ve ayrıca planlamaya konu olan kıyı alanları, Batı Karadeniz Havzası sınırları içerisinde yer almaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri bütünleşik kıyı alanları; söz konusu illerin denizel ve karasal etkileşim alanlarını içine alan şerit biçiminde uzanan bir bölgeyi kapsamaktadır. Çalışma alanının deniz tarafındaki sınır, kıyı çizgisinden deniz yönünde derinlik en az 1 deniz mili olacak şekilde tanımlanmıştır. Kara tarafındaki sınır belirlenirken de fiziki coğrafya, jeomorfolojik yapı, kıyı yerleşmelerinin nitelikleri ve nüfus dağılımı, kıyıya yönelik sektörel eğilimler, idari sınırlar, özel statülü alanlar ile doğal, yasal ve yapay eşikler dikkate alınmıştır.

Karasal etkileşim alanı sınırı, kıyı çizgisinden itibaren kara yönünde en az 2 km olacak şekilde tanımlanmıştır. Bu kriterler sonucunda ortaya çıkan alan çalışma alanı olarak kabul edilmiştir. Ayrıca kıyının dolaylı etkileşim içinde olduğu, yerleşmeler, özel statülü alanlar, doğal, yasal ve yapay eşikler gibi kriter ile belirlenen ve çalışma alanı sınırı dışında ve bu alana bitişik kara tarafındaki alan da etkileşim alanı olarak belirlenmiştir. Araştırma alanının kara ve deniz tarafında, arazinin fiziki yapısı, potansiyeli, mevcut kullanımları, var olan plan ve projeler dikkate alınarak, alan ile etkileşim halinde olduğu düşünülen karasal etkileşim alanı ve denizsel etkileşim alanı belirlenmiştir. Araştırma alanının %53,68'ini karasal etkileşim alanı,

%46,32'sini ise denizsel etkileşim alanları oluşturmaktadır. Karasal ve denizsel etkileşim alanları, yerin ve konumun özelliğine göre genişletilmiş veya daraltılmıştır.

Şekil 1 Kıyı Çizgisi ile Kara ve Deniz Yönündeki Çalışma Alanı Sınırları

Kaynak: Arazi ve büro çalışmaları

Tablo 2 Çalışma Alanı ve Etkileşim Alanları Büyüklüğü

Sınırlar	Alan(ha)	Oran(%)
Karasal Etkileşim Alanı	66.248	53,68
Denizsel Etkileşim Alanı	57.166	46,32
Çalışma Alanı Sınırı	123.414	100

Kaynak: Arazi ve büro çalışmaları

2.2. Planlama Alt Bölgeleri

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP alt bölge sınırlarının belirlenmesinde ise bu çalışmaya esas olacak kıyı alan sınırlarının tanımlamasında esas alınan temel ölçütler olan; kıyı üzerinde etkisi bulunan doğal ve ekolojik yapılar, insan faaliyetlerinin niteliği ve bunun sonucu oluşan insan yerleşmeleri ve yaratılan mekânsal, ekonomik ve sosyal yapı esas alınmıştır. Çalışma alanında yer alan yerleşim birimlerini ve yönetsel sınırlarını içeren alanlarda yukarıda bahsedilen kara ve deniz yönünden belirlenen değişkenler doğrultusunda alt bölgeler tespit edilmiştir. Bu kapsamda oluşturulan alt bölgelerde öncelikle proje kapsamındaki kıyı bölgesinin uzunluğu ve coğrafi, ekonomik, mekânsal, ekolojik ve çevresel bakımdan farklı nitelikler, potansiyeller ve sorunlar göstermesi nedeniyle, idari sınırlar da göz önüne alınarak 5 adet alt bölge tanımlanmıştır.

Tablo 3 Alt Bölgelere İlişkin İdari Yapı

Alt Bölge	İl	İlçe
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Zonguldak	Alaplı, Ereğli
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi		Kozlu, Zonguldak Merkez, Kilimli, Çaycuma
Bartın Alt Bölgesi	Bartın	Bartın Merkez, Amasra, Kurucaşile
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Kastamonu	Cide, Doğantürk
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi		İnebolu, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin

Kaynak: Arazi ve büro çalışmaları

Çalışma alanının batı kesiminde yer alan “Batı Zonguldak Alt Bölgesi” Alaplı ve Ereğli ilçeleri idari sınırlarının kıyı kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını içine almaktadır. Yaklaşık 67 km kıyı uzunluğuna sahip olan Batı Zonguldak Alt Bölgesi toplam araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %17,96’sını oluşturmaktadır. Batı Zonguldak Alt Bölgesi doğusunda yer alan Doğu Zonguldak Alt Bölgesi; Kozlu, Zonguldak Merkez, Kilimli ilçelerinin kıyı kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını içine almaktadır. Yaklaşık 53 km kıyı uzunluğuna sahip olan Doğu Zonguldak Alt Bölgesi toplam araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %14,21’ini oluşturmaktadır.

Bartın ilinin kıyı kesimi ile gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsayan Bartın Alt Bölgesi yaklaşık 100 km kıyı uzunluğuna sahip olup araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %26,81’ini oluşturmaktadır. Bartın Alt Bölgesinin doğu bölümünde bulunan Batı Kastamonu Alt Bölgesi Cide ve Doğantürk ilçelerinin sahil kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu alt bölgenin kıyı uzunluğu yaklaşık 91 km olup, çalışma alanı kıyı uzunluğunun %24,40’sini oluşturmaktadır. Çalışma alanının en doğusunda bulunan Doğu Kastamonu Alt Bölgesi; İnebolu, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin ilçelerin sahil kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu alt bölgenin kıyı uzunluğu yaklaşık 62 km olup, çalışma alanı kıyı uzunluğunun %16,62’sini oluşturmaktadır.

Tablo 4 Planlama Alt Bölgeleri Kıyı Uzunlukları

Planlama Alt Bölgeleri	Kıyı Uzunluğu (km)	Oran(%)
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	67	17,96
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	53	14,21
Bartın Alt Bölgesi	100	26,81
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	91	24,40
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	62	16,62
Toplam	373	100

Kaynak: Arazi ve büro çalışmaları

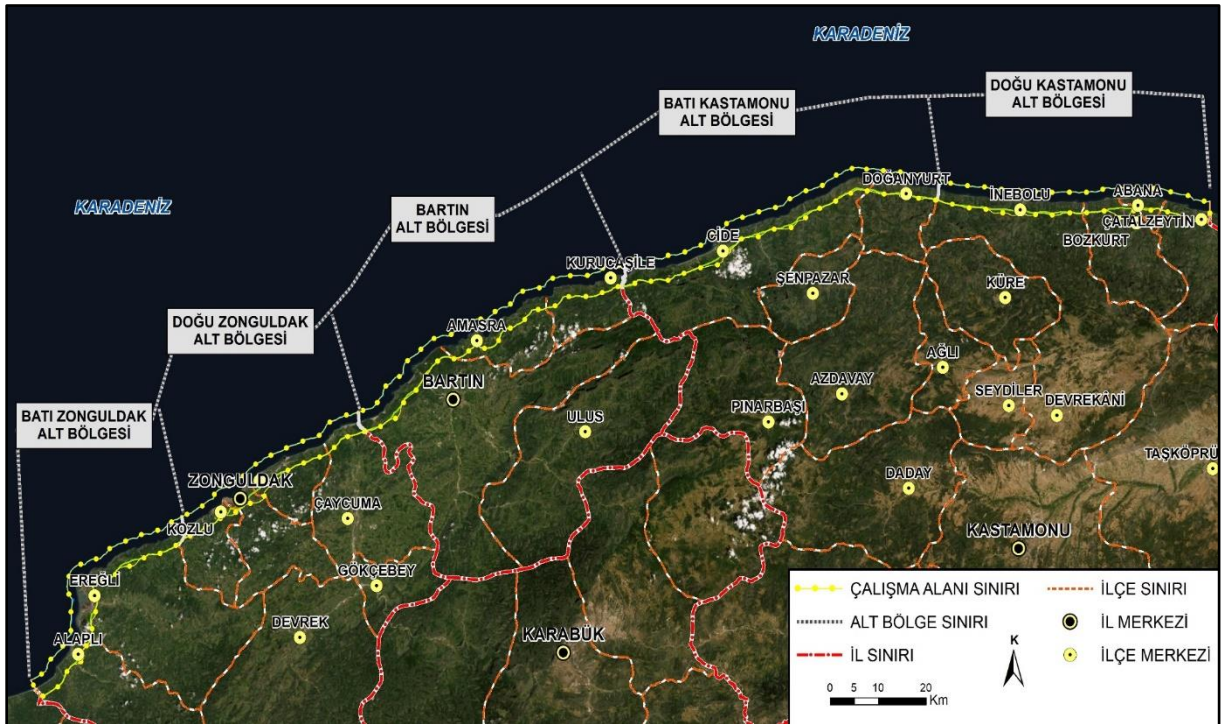
Çalışma alanı kapsamında belirlenen planlama alt bölgelerinin büyüklüklerine bakıldığında; Batı Kastamonu Alt Bölgesi 29.793 hektar büyüklüğü ile en büyük planlama alt bölgesi durumundadır. Alan büyüklüğü açısından ikinci sırada Bartın Alt Bölgesi, üçüncü sırada ise Doğu Kastamonu Alt Bölgesi yer almaktadır. Çalışma alanında Doğu Zonguldak Alt Bölgesi 18.871 hektar alan büyüklüğü ile en küçük planlama alt bölgesidir. Çalışma alanının %24,14'ünü Batı Kastamonu Alt Bölgesi oluşturmaktadır.

Tablo 5. Planlama Alt Bölgeleri Alan Büyüklüğü

Planlama Alt Bölgeleri	Çalışma Alanı (ha)	Oran(%)
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	21.794	17,66
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	18.871	15,29
Bartın Alt Bölgesi	28.412	23,02
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	29.793	24,14
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	24.544	19,89
Toplam	123.414	100

Kaynak: Arazi ve büro çalışmaları

Şekil 2 Çalışma Alanı ve Alt Bölgeleri

Kaynak: Arazi ve büro çalışmaları

Çalışma alanına ilişkin değerlendirmeler; doğal yapı, koruma alanları, sosyo-ekonomik yapı, arazi kullanım, kıyı yapıları, önemli projeler ve üst plan kararları başlıkları kapsamında olmak üzere planlama alt bölgelerine göre incelenmiştir.

2.3. Doğal Yapı

Çalışma alanında bulunan Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illeri, Karabük, Çankırı, Sinop, Samsun, Tokat, Çorum ve Amasya illeri ile birlikte TR8 Batı Karadeniz Düzey-1 Bölgesinde yer almaktadır. Düzey 2 alt bölgeler sınıflandırmasında; Zonguldak ve Bartın illeri TR81 Zonguldak Alt Bölgesinde, Kastamonu ili ise TR82 Kastamonu Alt Bölgesinde bulunmaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanı coğrafi bakımdan Türkiye'nin kuzeybatı kesiminde, Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölümü'nde yer almaktadır. Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illeri ülkenin ekonomi merkezi İstanbul'un doğusunda ve idari merkezi Ankara'nın kuzeyinde konumlanmaktadır. Çalışma alanı ulusal düzeyde önem taşıyan karayolu ulaşım arterlerinin kuzeyindeki konumu ile önemli merkezlere bağlanmaktadır. Planlamaya konu olan kıyı alanları su havzaları bakımından ise Batı Karadeniz Havzası sınırları içerisinde yer almaktadır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2007).

Çalışma alanının batısında bulunan Zonguldak ili, Batı Karadeniz Bölgesi'nde, Karadeniz'e batı ve kuzeyden kıyısı olan bir ildir. 3.309 km²'lik yüzölçümüyle Türkiye topraklarının %6'sını kapsamaktadır. Karadeniz kıyılarından başlayan il toprakları, kuzeyden Karadeniz, kuzeydoğudan Bartın, doğudan Karabük, güneyden Bolu, batıda Düzce illeriyle çevrilidir. Zonguldak ili çok engebeli bir arazi yapısına sahip olup; İl alanının %56'sı dağlarla %31'i platolarla ve %13'ü ovalarla kaplıdır. Akarsu vadileriyle yer yer derin bir biçimde parçalanmış olan il toprakları, orta yükseklikteki dağlık alanlardan oluşur. Eğimli bir arazi yapısını içeren il coğrafyasında platolar genellikle dağların eteklerinde ve aralarında geniş bir alana yayılmıştır. Akarsularca taşınmış alüvyonlarla kaplı küçük düzlükler ise ilin başlıca ovalarını oluşturur. Dağların yükselteleri Kuzey kesimlerinde 1.000 metreyi bulmazken, orta kesimlerde 1.200 metreyi aşmakta, güneyde ise yer yer 2.000 metreye kadar ulaşmaktadır. Dağlar kıyıya koşut üç sıra oluşturduğundan kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım güçleşir. Ayrıca kıyıya yakın yükseltelerin oluşturduğu dağ sırasının altında zengin taşkömürü yatakları vardır. Zonguldak İl toprakları sık bir vadi ağıyla parçalanmıştır. Bu vadiler kimi kesimlerde genişleyerek düzlükler oluşturmasına karşın, ilde büyük denebilecek bir ova yoktur. İldeki ovalar genellikle, akarsuların denize döküldüğü kesimlerde kıyı boyunca yer yer daralıp genişleyen alçak düzlüklerle (kıyı ovalar), dağların eteklerinde ve aralarında geniş bir alana yayılmış yüksek düzlüklerden oluşur.

Filyos Çayı Vadisi; ilin en büyük ve en önemli vadisi olup, Filyos Çayı boyunca uzanır. Genişliği kimi kesimlerde 300-400 metreyi bulan bu vadi, Çaycuma ilçe merkezinde Çaycuma düzlüğünü, Saltukova (Kokaksu)-Filyos mevkiinde Filyos düzlüğünü oluşturur. Alaplı Irmağı Vadisi; yer yer 600-700 metre genişleyen ve kıyından 14-15 km kadar içeriye giren bu vadi ilin ikinci büyük vadisidir. Geniş tabanlı bir vadi olan Alaplı Irmağı Vadisi, Alaplı Irmağının sık yatak değiştirmesiyle zaman zaman taşkınlara uğrar.

Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Bartın İli'nin, kuzeyini 59 kilometrelik sahil şeridiyle Karadeniz çevrelerken, doğuda Kastamonu, doğu ve güneyde Karabük, batıda ise Zonguldak illeri çevirmektedir. 2143 km²'lik yüzölçümüne sahip olan Bartın ilinin % 46'sını ormanlar, % 35'ini tarımsal alanlar, % 7'sini çayırlar ve meralar, % 12'sini de kültüre elverişsiz alanlar ve yerleşim merkezleri kaplamaktadır. Doğu, batı ve kuzeyden yüksekliği 2000 m.yi geçmeyen oldukça dik, sahillere doğru sarp ve kayalık dağlarla çevrilidir. 1619 metre ile en yüksek noktası Keçikıran Tepesi olup, en önemli dağları Aladağ, Kocadağ, Karadağ, Kayaardı, Karasu ve Arıt dağlarıdır. Kent merkezini batıdan Aladağ, kuzeyden Karasu dağları ve doğudan Arıt dağları kuşatmaktadır. Bartın Irmağı ve kolları tarafından derin bir biçimde parçalanan arazi çok engebeli bir görünümündedir. Irmağın genişlediği alanlarda ve dağların oldukça dik yamaçları arasında dar ve derin vadiler yer alır. Kent merkezlerine inildikçe düz ovalar artmaktadır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2013).

TR82 Kastamonu Alt Bölgesi, Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerini içerisine almaktadır. TR82 Kastamonu Alt Bölgesi batıda Bartın ve Karabük illeri, güneyde Ankara ve Kırıkkale illeri, doğuda Çorum ve Samsun illeri, kuzeyde ise Karadeniz ile çevrilidir. Kastamonu ili, Batı Karadeniz ve Kızılırmak Havzaları arasında kalmakta olup; kuzeyde Küre Dağları güneyde Ilgaz Dağları ile sınırlı olan alan üzerinde kuruludur. 13.152 km² yüzölçümüne sahip olan il, Türkiye yüzölçümünün yaklaşık %1,7'sini oluşturmaktadır. İlin Karadeniz kıyı şeridi uzunluğu 170 km'dir. Kastamonu ili genel olarak engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Kastamonu, Kızılırmak'ın başlıca kollarından olan Gökırmak'la kavuşmak üzere, Ilgaz Dağı kütlelerinin kuzey yamaçlarından inen "Kastamonu suyu" veya "Karaçomak" adını alan bir akarsuyun vadisi boyunca, zemini deniz seviyesinden 790 metre yükseklikte bulunan tekne şeklinde bir düzlükte yer almaktadır. Kuzeyinde Küre dağları, güneyinde ise Ilgaz dağları bulunmaktadır.

Karadeniz sahiline paralel olarak il merkezinin kuzeyinde Küre (İsfendiyar) Dağları, ilin güneyinde ise yine doğu batı uzantılı Ilgaz Dağları bulunur. 13.152 km² yüzölçümüne sahip olan il Türkiye yüzölçümünün yaklaşık %1,7'sini oluşturmaktadır. İlin Karadeniz kıyı şeridi uzunluğu 170 km ve denizden yüksekliği 780 metre olup; dağlar denize paralel uzanmaktadır. Bu yüzden kıyılarda Karadeniz iklimi görülürken iç kısımlarda karasal iklim özellikleri görülmektedir%61,5 oranında ormanlarla kaplı olan İlin topraklarının büyük bölümü tarıma elverişli değildir. Ancak vadiler etrafında küçük ovalar göze çarpar. Bunlardan önemlileri Daday ve Taşköprü ovalarını içine alan Gökırmak ile Tosya tarım alanını kapsayan Devrez Vadileridir. Ayrıca Araç, Cide ve Devrekâni çay yatakları çevresinde de ekim ve dikime elverişli alanlar bulunmaktadır. İlde plato olarak Devrekâni ovası ile Ilgaz masifinin eteklerinde oluşmuş Kadı dağı gösterilebilir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2007).

2.4. Koruma Alanları

2.4.1. Doğa Koruma Alanları

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanı, habitat ve biyoçeşitlilik açısından zengin orman ekosistemine sahip olan Batı Karadeniz Bölgesinde yer almaktadır. Bu bölge nemli ve ılıman iklimi ile Türkiye'nin en yoğun ve bütünlüğü en fazla orman örtüsünden birine sahiptir. Alandaki yağış, yükseklik ve sıcaklık farklılıkları alanın florasında da büyük bir çeşitliliğin barınmasına neden olmaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İllerinin BKAP çalışma alanı kapsamı içinde yer alan bölgede 16 adet duyarlı yöre bulunmaktadır. Bu alanların başında Danaağzı Tabiat Parkı Batı Zonguldak Alt Bölgesi içinde, Filyos Deltası Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde, Güzelcehisar Tabiat Anıtı ile Ahatlar Tabiat Parkı Bartın Alt Bölgesinde, Küre Dağları Milli Parkının çok küçük bir bölümü kıyı etkileşim alanının gerisinde olmak üzere Batı Kastamonu Alt Bölgesinde, Yeşilyuva Tabiat Parkı ise Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde içinde bulunmaktadır. BKAP çalışmasında biyolojik ve ekolojik bileşenler açısından bölgesel düzeyde önem taşıyan, önemli doğa alanı niteliği olan Filyos Deltası sulak alan niteliğiyle flora ve fauna açısından önem arz eden bir konumda bulunmaktadır.

Tablo 6 Çalışma Alanı Kıyı Kesimindeki Önemli Doğal Koruma Alanları

Adı	Koruma Statüsü	Mevki	Planlama Alt Bölgesi	Yüzölçümü (ha)
Danaağzı Tabiat Parkı	Tabiat Parkı	Kozlu İlçesinin batı kesimi ile Kandilli Beldesinin doğu kesimi	Batı Zonguldak Alt Bölgesi	57
Filyos Deltası	-	Filyos Beldesinin doğusu	Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	-
Güzelcehisar Tabiat Anıtı	Tabiat Anıtı	Bartın Merkez İlçesi Güzelcehisar Mahallesi batısı	Bartın Alt Bölgesi	14
Ahatlar Tabiat Parkı	Tabiat Parkı	Amasra İlçesinin batısı	Bartın Alt Bölgesi	9
Küre Dağları Milli Parkı	Milli Parkı	Cide İlçesi batısı	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	461 ha (çalışma alanı kapsamındaki yüzölçümü)
Yeşilyuva Tabiat Parkı	Tabiat Parkı	Abana İlçesi doğusu	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	5
Ereğli Cehennem ağzı Mağarası Doğal Koruma Alanı	Nitelikli Doğal Koruma Alanı	Ereğli merkez kuzeyi	Batı Zonguldak Alt Bölgesi	2

Adı	Koruma Statüsü	Mevki	Planlama Alt Bölgesi	Yüzölçümü (ha)
Ereğli Göztepe Doğal Koruma Alanı	Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı	Ereğli merkez	Batı Zonguldak Alt Bölgesi	6
Güzelcehisar Doğal Koruma Alanı	1.Derece Doğal Sit Alanı	Bartın Merkez İlçesi Güzelcehisar Mahallesi batısı	Bartın Alt Bölgesi	15
Bartın Çayı Doğal Koruma Alanı	Nitelikli Doğal Koruma Alanı	Bartın Merkez İlçesi Bartın Çayı Boyu	Bartın Alt Bölgesi	70 (çalışma alanı kapsamındaki yüzölçümü)
Amasra Doğal Koruma Alanı	Kesin Korunacak Hassas Alan, Nitelikli Doğal Koruma Alanı, Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı	Amasra merkez	Bartın Alt Bölgesi	67
Çakraz Doğal Koruma Alanı	1 ve 2. Derece Doğal Sit Alanı	Amasra, Çakrazşehyler Mh.	Bartın Alt Bölgesi	29
Göçkün Doğal Koruma Alanı	1. Derece Doğal Sit Alanı	Amasra, Göçkün Köyü	Bartın Alt Bölgesi	14
Ovatekke Doğal Koruma Alanı	1. Derece Doğal Sit Alanı	Kurucaşile, Ovatekke Köyü	Bartın Alt Bölgesi	4,5
Gideros Koyu Doğal Koruma Alanı	1. Derece Doğal Sit Alanı	Cide İlçesi batısı	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	34
İnebolu Doğal Koruma Alanı	Nitelikli Doğal Koruma Alanı, Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı	İnebolu merkez ve güneyi	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	117

Kaynak: Kurum Görüşleri, Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Ahatlar Tabiat Parkı: 11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı olarak tescil edilmiştir. Tabiat Parkı alanı 9,3 ha olup; Bartın İli, Amasra İlçesi, Ahatlar Köyünde bulunmaktadır. Ahatlar Tabiat Parkı söz konusu araştırma kapsamında Bartın Alt Bölgesinde yer almaktadır. 700 m parke yoldan sonra anayola ulaşılmaktadır. Alanın batı ve güney sınırında patika yol bulunmaktadır. Ahatlar Tabiat Parkı Bartın ilimize 23 km, Karabük iline 101 km ve Zonguldak iline 106 km mesafededir. Gelişme Planı ve onaylı peyzaj ve uygulama planı mevcuttur. Manzara seyir terasları, giriş kontrol noktası, otopark, yağmur barınakları ve yürüyüş yolu yapılmıştır. Bunun yanında bir adet de kır lokantası yapımı için projeleri yapılmış ve onaylanmıştır. Çevre arazisi ormandır.

Alanda Gürgen, Meşe, Kızılcım, türleri geniş yer kaplamaktadır. Ayrıca Fındık, Çayırotları, Isırgan, Ateş Dikeni, Kuşburnu, Orman Sarmaşığı, Üvez, Alıç, Muşmula, Kocayemiş, Defne,

Böğürtlen, Orkide (4 tür), Eğrelti, Isırgan otu, Ispıt, Yabani çilek, Menekşe gibi türlerin yanı sıra farklı mantar türleri de görülebilmektedir. Sahada sincap, kirpi, kaplumbağa, yaban domuzunun yanı sıra ibibik, saka, martı, Florya, ispinoz, kara tavuk, kızıl gerdan, baykuş, ağaçkakan gibi ormana bağlı kuşlar görülebilmektedir. Tabiat Parkı'nın bulunduğu 9,3 hektar büyüklüğündeki alan ilk olarak 2010 yılında A tipi mesire yeri olarak tescil edilmiş, 2011 yılında ise 9,3 hektarlık alan Ahatlar Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir ve korunan alan statüsüne kavuşmuştur.

Ahatlar Tabiat Parkı'nın tamamı Amasra ilçesi idari sınırları içindedir. Tabiat Parkı Bartın il merkezine kuş uçuşu olarak yaklaşık 14,20 km mesafededir. Karayolu ile ulaşım Bartın-Kurucaşile yolu üzerinden sağlanmaktadır. Tabiat Parkı'nın kuzeyinde ve batısında Karadeniz, güneyinde Ahatlar köyü bulunmaktadır. Tabiat parkında manzara seyir, foto safari, spor, yüzmeye, olta balıkçılığı, dinlenme vb. aktiviteler gerçekleştirilebilir. Tabiat Parkı'nda herhangi bir tesis bulunmamaktadır (DKMP, 2021).

Danaağzı Tabiat Parkı: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) X. Bölge Müdürlüğü Zonguldak Şube Müdürlüğü sorumluluk alanında bulunan Danaağzı Tabiat Parkı, Zonguldak İli, Karadeniz Ereğli İlçesi, Tepeören Köyüne 21 km uzaklıkta olup, güneyinde Karadeniz Ereğli İlçesi ve Doğusunda ise Merkez ilçesi Kozlu Beldesi bulunmaktadır. Danaağzı Tabiat Parkı 56 hektar büyüklüğe sahiptir. Danaağzı Tabiat Parkı söz konusu araştırma alanı kapsamında Batı Zonguldak Alt Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

Danaağzı Tabiat Parkının kaynak değerleri; geniş orman alanları, deniz kıyı alanları, flora ve fauna çeşitliliği, tarihi devirlerdeki yaşantılar ve olaylara mekan olan mağara ve değirmen kalıntılarıdır. Sahada bulunan mağarada korsanların yaşadığına ilişkin hikayeler anlatılmaktadır. Alan görsel ve fiziksel peyzaj değerleri, yamaçları, manzara güzellikleri, ekoturizm ve rekreasyonel potansiyeline olup bu kaynak değerlerinin geleceğe sağlıklı biçimde taşınabilmesi maksadıyla; tabiat parkı olarak belirlenmiştir. Tabiat parkında rekreasyon veya günübirlik amaçlı tahmini ziyaretçi potansiyeli 5.000 olarak planlanmaktadır. Zonguldak ve çevre il/ilçelerinin yoğun ve stresli yaşam ortamından uzaklaşmak isteyen insanların günübirlik dinlenme, eğlence, sağlık ve spor ihtiyaçlarını karşılayan ve bölgede turistik hareketlere olanak sağlayacak Danaağzı Tabiat Parkı Zonguldak İli ve Karadeniz Ereğli İlçesinin fiziksel yapısına, ekolojisine ve peyzajına estetik ve işlevsel önemde değerler katarak yeşil dokuyu güçlendiren ve orman ile suyun bütünlük sağladığı bir alan durumundadır. Gelişme Planı ile peyzaj ve uygulama projesi yapım çalışmaları tamamlanmıştır. Sahada henüz tesis bulunmamaktadır. Sahada kır lokantası, mescid, büfe, günübirlik piknik alanları, otopark, çocuk oyun alanları, seyir terasları, yağmur barınakları, yürüyüş yolları yapılması planlanmıştır (DKMP, 2021).

Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı: 14,30 ha büyüklüğündeki alan, taşıdığı tabii kaynak değerleri sebebiyle 14.08.2017 tarihinde Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Parkı söz konusu araştırma kapsamında Bartın Alt Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı, Bartın il merkezinin batısında yer almaktadır. Tabiat Anıtı'na Bartın il merkezinden Bartın Limanı yönüne ayrılan yol kullanılarak batı yönünde yaklaşık 8 km batı ve kuzeybatı yönünde ilerlendikten sonra yol üzerinde yer alan güneybatı yönündeki Güzelcehisar yol ayrımı kullanılarak yaklaşık 11 km ilerlendiğinde ulaşılmaktadır.

Tabiat Anıtı Bartın Merkez ilçe sınırlarındadır. Tabiat Anıtı'na en yakın havalimanı Zonguldak ili Çaycuma ilçesinde yer alan Zonguldak Çaycuma Havalimanı'dır. Havalimanının Tabiat Anıtı'na kuş uçuşu uzaklığı 15 km'dir. Tabiat Anıtı, Bartın ili Merkez ilçeye kuş uçuşu olarak yaklaşık 13,5 km uzaklıktadır. Tabiat Anıtı'nın bulunduğu Merkez ilçe Ankara'ya 286 km, İzmir'e 778 km, İstanbul'a ise 440 km uzaklıktadır. Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı alanı içerisinde yüzeyleyen volkanik karakterli birimler daha çok bazaltlı ve volkano sedimanterli birimler olarak yayılım göstermiştir. Bu volkanik birimlerden bazaltlar, volkanik aktivite esnasında yavaş soğuma nedeni ile düşeye yakın çatlakların oluşması ile bugünkü sütun bazalt morfolojik yapısını almıştır. Bu yapılar beşgen geometride olup deniz seviyesine yakın yerlerde düzgün geometri verirken üst kotlarda heyelan, tektonizma ve dayanım problemleri nedeni ile geometrileri bozulmaktadır.

Dünya'da ve ülkemizde birçok örneği olan sütun bazalt yapıları birbirinden farklı yapısal özellikler sunmaktadır. Bazıları dik eğimli sütun yapılarının belli yükseklikten sonra yataya yakın hal alması soğuma esnasında yaşadığı dayanım problemi.

Sinop Boyabat bazaltları incelendiğinde Güzelcehisar bazaltlarına benzer özellik sunmakta ancak çok kırıklı olması nedeni ile kopup aşağıya düşen çok fazla blok yapısına sahiptir. Güzelcehisar sütun bazaltlarında ise bu bozukluk daha çok bazaltların yüzeye yakın olduğu lokasyonlarda geometri formlarında bozulmaların gerçekleşmesi ile üst kotlarda kopan ve ayrılan blok yapıları bulunmaktadır. Tabiat Anıtı'na Güzelcehisar köyünden ulaşımı sağlayan ahşap yürüyüş platformu bulunmaktadır. Ayrıca yürüyüş yolu plaj boyunca devam ederek kayalıkların hemen yanında bulunan küçük adacık üzerinde son bulmakta ve adacık üzerinde de seyir terası yer almaktadır. Saha, deniz kenarında ve Güzelcehisar köyü bitişinde yer aldığından çevresinde idaremiç yönetiminde olmayan plaj, özel restoranlar, çay bahçeleri, otopark gibi tesisler bulunmaktadır (DKMP, 2021).

Yeşilyuva Tabiat Parkı: 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 3. Maddesi gereği ve Bakanlık Makamının 11.07.2011 gün, B.18.0.DMP.0.02.01.401-03-903 sayılı Olur'u ile "Tabiat Parkı" olarak ilan edilmiştir. Alanı 5 ha olup; Alan Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölümü'nde, Kastamonu ilinin Abana ilçesinin Hacıveli mevkiinde yer almaktadır. Yeşilyuva

Tabiat Parkı söz konusu araştırma kapsamında Batı Kastamonu Alt Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Onaylanmış Gelişme Planı mevcuttur. Abana-Çatalzeytin devlet karayolu üzerinde bulunan Tabiat Parkı, Kastamonu Merkezine 97 km. ve Abana'ya 3 km. uzaklıkta olup asfalt yolla ulaşım sağlanmaktadır. Kastamonu Abana arası otobüs ve minibüs ile ulaşım imkanı bulunmaktadır.

Yeşilyuva Tabiat Parkını oluşturan kayın (*Fagus orientalis*), gürgen (*Carpinus betulus*), kestane (*Castanea sativa*) ve meşe türleri (*Quercus sp.*) ile ibrelilerden Sarıçam (*Pinus Silvestris*) ve Kızılçam (*Pinus brutia*) türler arasında sayılabilir.

Saha civarında tavşan, kirpi, yaban domuzu, sansar, gelincik, karaca gibi memeli hayvanlara rastlanabilmektedir. Sahada ormana bağlı kuşlar yanında yer yer göçmen kuşlar da görülür.

Küre Dağları Milli Parkı: Bartın ve Kastamonu İl sınırları, Anadolu'nun kuzeyinde Küre Dağlarının batı bölümünde yer alır. 37,753 hektar büyüklüğünde olup, çevresinde 134,366 hektar alan tampon bölge olarak ayrılmıştır. Alanın toplam büyüklüğü 172,119 hektardır. Küre Dağları çevresinde 8 ilçe, 123 köy bulunmaktadır. %52 si Bartın'da %48'i Kastamonu'da kalmaktadır. Küre Dağları Milli Parkı çok küçük bir kısmı söz konusu araştırma kapsamında Batı Kastamonu Alt Bölgesi sınırları içerisinde yer almakta ve milli parkın bu bölümü kıyı etkileşim alanının gerisinde konumlanmaktadır.

Küre Dağları 07.07.2000 tarihinde milli park olarak ilan edilmiştir. Türkiye'de korunması gerekli 9 sıcak nokta dan biri olmasının yanı sıra Türkiye'nin ilk pan parkıdır. Ülkemizin ilk panparks üyesi milli parkı. Avrupa Genelinde yabanıl alanların korunması konusunda odaklanmış bir kuruluştur. Avrupa Genelinde yabanıl alanların korunması konusunda odaklanmış bir kuruluştur. Karadeniz Bölgesi'nin batısında, Küre Dağları üzerinde yerleşik Milli Park, tamamen bir plato karakteri taşır. Yakın çevresinde süregelen yaşam, Milli Park sınırları içerisine yayılmamış ve milli park içerisinde hiçbir yerleşim kurulmamıştır. Yani, doğu-batı doğrultusunda uzanan Milli Park, yakın çevresi için fiziksel ve sosyal anlamda bir eşik niteliğindedir.

Günümüzde tehlike altındaki “Karadeniz Nemli Karstik Orman” ekosistemlerinin, en iyi yabanıl örneklerine sahip Küre Dağları Milli Parkı, Avrupa'da korunması gereken 100 Orman Sıcak Noktası içinde yer alır. Sıcak Nokta, doğa korumacıların dünyada endemizm düzeyi yüksek ve aynı zamanda hızla habitat kaybına uğrayan alanları tarif etmek üzere kullandıkları terimdir. Genetik, tür, habitat ve ekolojik süreçler çeşitliliği, nadir ve nesli tehlike altındaki türlerin varlığı, ekosistemlerin dış etkenlere hassaslığı, yaşlılığı ve olgunluğu; bir alanın doğa koruma açısından önemini ortaya koyan çeşitli etkenler arasında sayılır. “Kuzey Anadolu ve Kafkasya Ilıman Kuşak Ormanları” Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nın (WWF) doğa koruma açısından küresel düzeyde öncelikli 200 ekolojik bölgeden biridir. Küre Dağları Milli Park alanı da 157 endemik bitki türü ve bunlar içinde nesli tehlike altında olan 59

bitki taksonu barındırdığından bu çok değerli bölgenin bir parçasıdır. Milli Park ve tampon alanı aynı zamanda tehdit altındaki hayvan türlerine yaşam alanı oluşturması nedeniyle biyolojik açıdan önemlidir. Türkiye'nin 132 memeli türünden 40'ı bu bölgede yaşamaktadır. Bu türler; ayı, kurt, çakal, yaban domuzu, sansar, sincap gibi memeliler; vaşak, susamuru, geyik ve karaca gibi tehlike altındaki hayvanları da içermektedir. Alanda ayrıca, 38'i familyaya mensup ve 46'sı tehdit altında olan 129 kuş türü kaydedilmiştir.

Filyos Deltası: Filyos Vadisi, Zonguldak ili Çaycuma ilçesi Filyos Beldesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Filyos çayı boyunca uzanan vadi, Zonguldak ilinin en önemli vadilerindedir. Filyos Çayı'nca açılan vadinin tabanı kum ve kil tabakalarıyla kaplıdır. Akarsu bu geniş vadi içinde menderesler çizerek akar. Geniş alüvyal tabanlı vadinin kuzey yamaçları çok dikdir. Yamaçlarda sel yarınları göze çarpar. Filyos Çayı Vadisi'nin en geniş bölümü Çaycuma ve çevresindeki düzlüktür. Filyos çayının denize karıştığı bölge olan Filyos Deltası biyolojik çeşitliliği ve buna bağlı olarak kuş çeşitliliğinin fazla olduğu önemli doğa alanıdır. Ülkede nadir görülen 30 kuş türünden 20'si Filyos Deltası'nda görülmektedir. Filyos Deltası yalnızca kuşlar için değil pek çok canlı grubu için de zengin bir ortamdır. Doğal yapı (morfoloji) ve kaynakları, biyoçeşitlilik açısından oldukça zengin bir deltadır. Sulak alan çok sayıdaki kuş türünün dinlenme ve beslenme alanını oluşturmaktadır ve sazlık alanlarda kıyı kuşu, balıkçıl, kamışçıl ve ötücü kuşlar gibi birçok çok bulunmaktadır. Bu çeşitlilik sebebiyle bölge her yıl birçok kuş gözlemcisini ağırlamaktadır (Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, 2022).

2.4.2. Kültürel Miras Alanları

Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illerinin bulunduğu bölge tarih boyunca çeşitli medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu nedenle söz konusu illerin çalışma alanı kapsamında bulunan kıyı bölgesinde kültürel ve tarihi değeri olan taşınmaz kültür varlıkları bulunmaktadır.

Bu alanların başında ise Zonguldak Merkez'de bulunan kentsel sit alanları gelmektedir. Zonguldak kentsel sit alanı yaklaşık 27 hektarlık bir yüzölçümüne sahip olup ilçenin geleneksel yerleşme dokusunu yansıtmaktadır. Günümüz ilçe merkezinin kuzey kesiminde bulunan kentsel sit alanı Yayla Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Sit alanının merkezinde yer alan Yayla Mahallesinde yoğun olarak geleneksel kent dokusu görülmekte ve tarihi değeri olan sivil mimari örnekleri yoğunlaşmaktadır (KSD BKAP Etüt, Analiz, Sentez Çalışmaları, 2021).

Araştırma alanı sınırları içerisinde 1.derece, 2.derece ve 3.derece arkeolojik sit statüsüne sahip alanlar bulunmaktadır. 1.derece arkeolojik sit statüsüne sahip Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde 7 bölge, Batı Zonguldak Alt Bölgesinde 5 bölge, Bartın Alt Bölgesinde 3 bölge, Batı

Kastamonu Alt Bölgesinde 9 bölge, Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise 4 bölge bulunmaktadır.

2.derece arkeolojik sit statüsüne sahip sadece bir bölge bulunmakta olup, Batı Kastamonu Alt Bölgesinde bulunan Gideros Kalesidir. Gideros Kalesi 22.06.2007 tarih ve 2425 sayılı kurul kararı ile 2.derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

3.derece arkeolojik sit statüsüne sahip Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde 4 bölge, Batı Zonguldak Alt Bölgesinde 1 bölge, Bartın Alt Bölgesinde 3 bölge, Batı Kastamonu Alt Bölgesinde 3 bölge, Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise 2 bölge bulunmaktadır.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Bozkurt ilçesinde bulunan Ceneviz(Cin)Kalesi ilçeye bağlı Yakaören Köyü sahil yolu üzerinde Cenevizliler tarafından yapılan, denizden geçen gemileri gözetleme amacıyla kullanıldığı sanılan küçük ve tek burçlu bir kaledir. Kale harabe halindedir. Ceneviz Kalesi Koruma Kurulunun 11.05.2001 tarih ve 7319 sayılı kararı ile 1.derece arkeolojik sit ilan edilmiştir.

Kinolis(Ginolu) Kalesi, Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Çatalzeytin ilçesinin 5 km batısında yer almaktadır. M.Ö. 5.yüzyıldan itibaren yerleşim olduğu, arkeolojik veriler ve tarihi kaynaklar yardımıyla tespit edilmiş olup, kalenin inşa tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Kinolis Kalesi'nin günümüz hali; mevcut izler, bölge tarihçesi ve ilgili kaynakların yardımı ile 9-11. Yüzyıllara tarihlendirilmektedir.

Güneyden surlara yakın inşa edilmiş konutlarla çevrelenen kale, büyük ölçüde harap durumdadır. Kalenin üzerinde yer aldığı alan, batıdan doğuya doğru yükselmektedir. Yakın zamanda, Çatalzeytin Belediyesi'nin katkılarıyla yapılan bir temizlik çalışması sırasında, yüzeyde yer alan taşlar belirli yerlere toplanmıştır. Olasılıkla bu çalışmanın da etkisiyle, fazla yüzey buluntusuna rastlanılmamıştır

Yapının geçirdiği onarımlar hakkında detaylı bilgi bulunmamakla birlikte, özellikle güney cephe orta bölümdeki burçta onarım izleri görülür. Yapım sırasında kullanılan ahşap malzemenin, insan eli ile çıkarıldığı ya da yoğun nem nedeni ile çürümüş olduğu anlaşılmaktadır. Surun batı cephesi, Ginolu Koyu'nda hâlâ görülebilen parçalardan anlaşıldığı kadarıyla denize kaymıştır. Benzeri bir durum kuzeybatı köşe duvarı için de geçerli olup, iyice açılan duvarın, her an denize kayma tehlikesi bulunmaktadır. Kuzey duvar doğu uca kadar aralıklarla izlenebilmekle birlikte, kayma tehlikesi, ciddi bir sorun olarak devam etmektedir. Surun güneydoğu bölümünün de büyük oranda kaymış olması söz konusudur. Ancak yapılacak bir kazı sonrası temel izlerine ulaşılabilmesi mümkündür.

Sur içi bölümde, iki mekâna ait kalıntılarla birlikte biri batı diğeri ise doğuda, bazı mekânlara ait olabilecek duvar izleri görülebilmektedir. Kalenin güneyinde toprak yolun batı ve doğusunda bulunan kalıntıların, kale ile bağlantıları ve işlevleri bugün için anlaşılamamaktadır.

Sur içinde bulunan mekânların ve sur dışı bağlantıların ortaya çıkarılması, yapılacak bilimsel bir kazı ile mümkün olabilecektir.

2.5. Sosyoekonomik Yapı

BKAP çalışma alanı, ulusal düzeyde sosyoekonomik açıdan orta düzeyde gelişmiş illerin yer aldığı bölgede bulunmaktadır. Tüm illerin gelişmişlik açısından 1 ila 6 arasından kademelendirdiği SEGE-2017 İl Kademeleri çalışmasına göre gelişmişlik açısından; Zonguldak 3.kademe, Bartın ve Kastamonu 4.kademe iller grubunda yer almaktadır. Çalışma alanına ilişkin sosyoekonomik göstergeler, bölge, il ve ilçe ölçeğinde ele alınmıştır.

TR81 Zonguldak Alt Bölgesi ve TR82 Kastamonu Alt Bölgesi, Düzey2 bölgeleri içerisinde en az nüfusa sahip iki bölge olma özelliğine sahiptir. TR81 Zonguldak Alt Bölgesi 2020 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre ülke nüfusunun %1.24'ünü oluşturmaktadır. TR81 Zonguldak Alt Bölgesinin Türkiye nüfusu içerisindeki oranında son 30 yıl içerisindeki değişimine bakıldığında sürekli olarak azaldığı görülmektedir.

1990 yılında 1.073.560 kişi olan TR81 Zonguldak Alt Bölgesi nüfusu 2000 yılında 1.035.071 kişi olmuş ve ülke nüfusu içerisindeki oranı da azalmıştır. 2010 yılında 1.035.071 kişi olan alt bölge nüfusu 2020 yılında 1.033.797 kişiye düşmüştür. TR81 Zonguldak Alt Bölgesi nüfusunun ülke nüfusu içerisindeki oranı 2000 yılında %1.90 iken, 2010 yılında %1.40, 2020 yılında ise %1.24'e gerilemiştir.

Zonguldak iline bağlı Alaplı ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak değişkenlik göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 41.267 kişi olan Alaplı ilçe nüfusu 2000 yılında 44.578 kişiye yükselmiştir. 2000-2010 yılları arasında artma ve azalma görülen ilçe nüfusu 2010 yılında 46.188 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusunun 43.540 kişiye gerilemiştir.

Zonguldak iline bağlı Ereğli ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da artış eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 152.710 kişi olan Ereğli ilçe nüfusu 2000 yılında 159.808 kişiye yükselmiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli artış gösteren ilçe nüfusu 2010 yılında 174.750 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusunun 176.642 kişiye yükselmiştir.

Kozlu ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak değişkenlik göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 36.947 kişi olan Kozlu ilçe nüfusu 2000 yılında 33.776 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında artma ve azalma görülen ilçe nüfusu 2010 yılında 34.739 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu 46.661 kişiye yükselmiştir.

Zonguldak merkez ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 249.610 kişi olan merkez ilçe nüfusu 2000 yılında 218.422 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olmasa da azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 215.565 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu daha da azalarak 121.157 kişiye gerilemiştir.

Kilimli ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak değişkenlik göstermiştir. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 34.475 kişi olan Kilimli ilçe nüfusu 2000 yılında 24.626 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olmasa da artma eğiliminde olan ilçe nüfusu 2010 yılında 38.939 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu 34.150 kişiye düşmüştür.

Çaycuma ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 105.586 kişi olan Çaycuma ilçe nüfusu 2000 yılında 100.685 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olmasa da azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 95.086 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu daha da azalarak 90.897 kişiye gerilemiştir.

Bartın nüfusu ilçe statüsüne sahip olduğu 1990 yılında 133.942 kişidir. 1991 yılı sonrasında il statüsü kazanan Bartın'ın 2000 yılı nüfusu 184.178 kişiye yükselmiştir. İldeki en yüksek nüfus artışı 1990-2000 yılları arasında yaşanmıştır. 2010 yılında 187.758 kişiye ulaşan nüfus 2020 yılına gelindiğinde 198.979 kişi olmuştur. 1990-2020 yılları arasında Bartın il nüfusunda sürekli olarak bir artış yaşanmıştır.

Bartın iline bağlı Merkez ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak artmıştır. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 55.468 kişi olan merkez ilçe nüfusu 2000 yılında 130.492 kişiye yükselmiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak artan ilçe nüfusu 2010 yılında 141.193 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusunun 156.551 kişiye yükselmiştir. Amasra ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 19.857 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 16.122 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 15.364 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu daha da azalarak 14.262 kişiye gerilemiştir. Kurucaşile ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 11.435 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 8.742 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 7.553 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu daha da azalarak 6.475 kişiye gerilemiştir.

Planlamaya konu olan kıyı alanının idari açıdan sınırları içerisinde yer aldığı diğer bir il olan Kastamonu ili nüfusu; 2020 TUIK verilerine göre TR82 Kastamonu Alt Bölgesi nüfusunun

%47.93'ünü oluşturmaktadır. Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerinden oluşan TR82 Kastamonu Alt Bölge nüfusunun büyük bir kısmı Kastamonu ilinde bulunmaktadır. Kastamonu ilinin, bölge içerisindeki oranı 1990 yılında %43.77 iken, 2010 yılına gelindiğinde %48.61'e yükselmiştir. 2020 yılına gelindiğinde ise bu oran %47.93 olmuştur. Son 30 yıllık süreç içerisinde Kastamonu il nüfusunun alt bölge içerisindeki oranı artmıştır.

Kastamonu iline bağlı Abana ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da artış göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 3.914 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 4.273 kişiye yükselmiştir. 2000-2010 yılları arasında hem artış hem de azalış görülen ilçe nüfusu 2010 yılında 3.583 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu tekrardan artarak 4.049 kişiye yükselmiştir.

Kastamonu iline bağlı Bozkurt ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 12.221 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 10.159 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında hem artış hem de azalış görülen ilçe nüfusu 2010 yılında 8.945 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu tekrardan artarak 9.620 kişiye yükselmiştir.

Cide ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 29.355 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 23.161 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 20.204 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu tekrardan artarak 21.919 kişiye yükselmiştir.

Çatalzeytin ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 11.080 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 8.508 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olmasa da azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 6.927 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu tekrardan artarak 7.299 kişiye yükselmiştir.

Doğanyurt ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 13.244 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 9.668 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 7.871 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu 5.638 kişi olmuştur.

İnebolu ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 27.944 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 26.848 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 23.237 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu 20.877 kişi olmuştur.

BKAP çalışmasına konu olan çalışma alanının batı kesimi, ulusal düzeyde öneme sahip sanayi alanlarının bulunduğu bölgede konumlanmaktadır.

Bölge içerisinde sanayi sektörlerindeki durumu değerlendirildiğinde, Zonguldak ili öne çıkmaktadır. İlin sektörel dağılımına bakıldığında nüfusun %55.9'u sanayi sektöründe istihdam ettiği görülmektedir. Zonguldak'ta 3 adet Organize Sanayi Bölgesi 4.743 çalışanıyla il ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Ülkemizin en büyük yassı demir-çelik fabrikaları ile koklaşabilir kömürü ilde bulunmaktadır. Çalışma alanının batı kesiminde bulunan Kdz. Ereğli OSB'de faaliyet gösteren sektörler çelik, makine imalatı, çimento, sanayi gazı dolun tesisi, seramik, büro mobilyaları ve tekstil olup toplam çalışan sayısı 1.500 kişidir. Çalışma alanının Batı Zonguldak Alt Bölgesinde bulunan Alaplı Organize Sanayi Bölgesi, finansmanı müteşebbis teşekkül tarafından karşılanmak üzere 1998 yılı yatırım programına alınmış ve 83 hektarlık bir alan üzerine 2005 yılında kurulmuştur.

Zonguldak'ın doğusunda halen çalışmaları devam eden ve Filyos Vadisi Projesi olarak adlandırılan Filyos Endüstri Bölgesi bölgede ekonomik kalkınmayı tetikleyecek, bölgenin ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmasını ve yatırım çekmesini sağlayacak en önemli projedir. Proje çalışmaları tamamlanan, altyapı inşa çalışmaları devam eden Filyos Vadisi Projesi kapsamındaki Filyos Limanı ülkenin üçüncü büyük limanı olup yapımı tamamlanmıştır. Zonguldak-Karabük- Bartın illerinin yanı sıra çevre illere ve İç Anadolu Bölgesine hizmet edecek olan ve Avrupa Birliği uyum süreci dahilinde yürütülen TINA-2020 (Türkiye Ulaşım Altyapı İhtiyaçlarının Belirlenmesi) kapsamında da öncelikli projeler kapsamına alınan Filyos Limanı Projesi'nin bir an önce tamamlanması gerekmektedir. Bir kısmı Karma Endüstri Bölgesi (I.Kısımın 08.09.2012 tarih ve 28405 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2012/3574 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Endüstri Bölgesi ilan edilmesi) bir kısmı da Serbest Bölge olan ve Filyos Limanı ile entegre bir proje niteliği taşıyan Filyos Vadisi Projesi bölgede muhtemel sanayi gelişimine ve yaratacağı lojistik imkanlar düşünüldüğünde bölge ve çevresi açısından önem arz eden bir projedir. Bölgede; demir-çelik ve yan sanayi, ahşaba dayalı endüstriler, çimento ve çimentoya dayalı mamuller, cam sanayi, kimya sanayi gibi endüstriler gelişerek faaliyet göstermektedir. Giderek daha fazla yer ve altyapıya ihtiyaç duyan bu endüstrilerin Filyos Vadisinde ilan edilen Endüstri Bölgesinde ve Serbest Bölgede yer alacakları öngörülmektedir. Bunların yanında, entegre demir-çelik endüstrileri, petrol rafinerisi ve petrokimya tesisleri, cam sanayi, metale dayalı sanayilerde bölgede ilave potansiyel yaratılabileceği öngörülmektedir. Bölgede gelişecek endüstriler, liman sayesinde ithal hammaddenin büyük kısmını deniz yoluyla Karadeniz ülkelerinden temin edebilecektir.

Zonguldak ilinde sektörel dağılımına bakıldığında; 2019 yılı ekonomik verilerine göre nüfusun %5.3'nün tarım sektöründe istihdam ettiği görülmektedir. Tarımsal faaliyetler gerek il gerekse bölge bazında değerlendirildiğinde önemli bir yer tutmamaktadır. TÜİK'in 2006 yılında

hazırladığı Türkiye'nin Gayri Safi Katma Değer (GSKD) verilerine göre Batı Karadeniz Bölgesi tarım sektörü bakımından 26 Düzey 2 Bölgesi içinde sonuncu sıradadır.

Zonguldak ilinde son yıllarda turizme dayalı hizmetler sektörü önemli bir gelişme çizgisi yakalamıştır. Bölge planlarında vurgulandığı gibi turizm madencilikten sonra ilin gelişme potansiyeli en yüksek sektörü durumundadır. İlin tamamına hakim orman dokusu, çok sayıda doğal mağara, yaylalar ve özellikle su-yeşil kombinasyonunun oluşturduğu doğa harikaları, Zonguldak'ı doğaseverlerin gözünde önemli bir çekim merkezi haline getirmektedir. 2019 yılında ilimiz 157.996 yerli, 12.843 yabancı turiste ev sahipliği yapmıştır. 2019 yılı verilerine göre; hizmetler sektöründe istihdam eden nüfus çalışma çağındaki toplam nüfusun %33.4'ünü oluşturmaktadır.

Bartın il genelinde 2020 TÜİK verilerine göre; sektörel dağılımına bakıldığında, aktif çalışan nüfusun %36'sı sanayi sektöründe istihdam etmektedir. Bartın Merkez Organize Sanayi Bölgesinde 30 adet değişik ebatta sanayi parseli bulunmaktadır. Bugüne kadar faaliyet sahasında olan 30 parsel üzerinde çalışan firma sayısı 27'dir. Faaliyette bulunan firmalarda 30/06/2015 itibarıyla 4.970 kişi istihdam edilmektedir. Bartın Organize Sanayi Bölgesinin bir kısmı Maliye Hazinesi'nden tahsis edilerek, bir kısmını da şahıslardan kamulaştırılarak alınmıştır. Bartın Merkez Organize Sanayi alanı 96 hektardır. 77,1 hektar ilave genişleme alanı ile ilgili kamulaştırma çalışmaları son aşamaya gelmiştir. Bölgede halen 30 adet sanayi parseli mevcut olup, 26 sanayi parselinde üretim yapılmaktadır. 2020 yılı itibarıyla 30 parsel üzerinde 26 sanayi işletmesi faaliyetini sürdürmekte ve buna mukabil toplam 4.819 kişi istihdam edilmektedir. İlave OSB alanı çalışmalar devam etmekle birlikte Kamulaştırma çalışmalarının %98 tamamlanmıştır. Tevsii-2 alan ile ilgili olarak parselasyon planı ve altyapı projelerinin hazırlanmasına başlanmıştır.

Bartın'ın 2020 TÜİK verilerine göre; sektörel dağılımına bakıldığında, aktif çalışan nüfusun %15.6'sı tarım sektöründe istihdam etmektedir. İlde 445.349 hektar tarım arazisi mevcuttur. İldeki ekim alanının %50'si tarla arazilerinden oluşmaktadır. Ekim alanlarının %36.83'üne ekim yapılmamaktadır. İlde bitkisel üretim alanında yetiştiriciliği yapılan ana üretim unsurları olarak fındık, çilek, yem bitkileri, hububat, sebze ve meyve olmak üzere toplam 705.060 alanı bulunmaktadır.

Bartın ilinin 2020 TÜİK verilerine göre; aktif çalışan nüfusun %43.3 hizmetler sektöründe istihdam edilmektedir. Bartın ilinde 208'i anonim, 838'i limited, 842'si ticaret işletmesi olmak üzere toplam da 1.888 şirket bulunmaktadır. Bartın, 3000 yıllık geçmişinden günümüze taşıdığı seçkin tarihi, kültürel, folklorik değerleri ve doğal turizm kaynaklarıyla önemli bir cazibeye sahiptir. Turizme dayalı hizmetler sektörü bakımından dikkat çekici göstergelere sahip il genelinde 94 Konaklama tesisinde 1.802 oda ve 4.019 yatak vardır. Ev Pansiyonculuğu ile beraber yatak sayısı 4.719'a ulaşmaktadır.

Kastamonu ilindeki sektörel dağılımına bakıldığında; 2020 yılı ekonomik verilerine göre nüfusun %29.1'inin sanayi sektöründe istihdam ettiği görülmektedir. İnebolu Limanından il dışına önemli oranda orman, metal ve maden ürünleri taşımacılığı yapılmaktadır. Samsun ve Filyos arasında yaklaşık 500 km. bir alanda bu çapta başka bir liman yoktur. Batı Karadeniz ve İç Anadolu hinterlandına hitap eden bu limanın, Kastamonu sanayisi ve bölge için daha aktif olarak kullanılması, sanayiye kazandırılması yönünde çalışmalar sürmektedir. İlde küçük ve orta sanayi ölçek ve boyutundaki imalat ünitelerinin uyumlu ve birbirleri ile tamamlayıcı bir nitelikte üretim yapmalarını sağlamak amacı ile sınırları tayin edilmiş bir alanda, yerleşimi, altyapısı, gerekli sosyal ve teknik hizmetleri ve ortak yapıları ile hizmete sunulan dört adet organize sanayi bölgesi mevcuttur. Bu Organize Sanayi Bölgeleri İl Merkezi, Tosya, Seydiler ve Taşköprü ilçelerinde yer almaktadır.

2020 yılı ekonomik verilerine göre Kastamonu nüfusunun %29.1'nin tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Kastamonu ili arazilerinin oransal dağılımını Türkiye ile kıyaslandığında orman alanlarının oldukça yüksek, çayır mera ve tarım alanlarının düşük olduğunu görülmektedir. İlin yüzölçümünün % 24.74'ü tarım alanı, % 5.3'ü ise çayır-mera alanlarından oluşan ilin % 52.17'si orman ve fundalıklardan oluşmaktadır. Kastamonu' da tarım sektörü genel olarak küçük aile işletmesi şeklindedir. Son yıllarda Kastamonu'da büyük ölçekli tarımsal işletmeler kurulmaya başlanmış olsa da genel durumu değiştirmemiştir.

2020 yılı TÜİK verilerine göre; hizmetler sektöründe istihdam eden nüfus çalışma çağındaki toplam nüfusun %46.8'ini oluşturmaktadır. Kastamonu Ticaret ve Sanayi Odası verilerine göre toplam 2148 adet şirket bulunmaktadır. Bölgedeki faaliyet konularına göre işyerleri incelendiğinde ön plana çıkan faaliyetler bina ve özel inşaat faaliyetleri, perakende ticaret, yiyecek ve içecek hizmetleri, gıda ürünleri imalatı, eğitim, diğer hizmet faaliyetleri, tekstil, ağaç ürünleri konularındaki faaliyetlerdir. Kastamonu ilindeki faaliyetler %11,7 ile perakende ticaret, %10 ile yiyecek ve içecek hizmetleri, %9,6 ile ağaç ürünleri ve mobilya imalatı, %8,9 ile bina ve özel inşaat faaliyetleri, %7,1 ile gıda ürünleri imalatı, %6,8 tekstil ürünleri ve giyim ürünleri imalatı %5,7 ile eğitim, %5,3 diğer hizmet faaliyetleri konularında yoğunlaşmıştır.

2.6. Arazi Kullanım

Bu bölümde aktarılan arazi kullanıma ilişkin göstergeler ve değerlendirmeler, Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP etüt, analiz, sentez çalışmaları kapsamında yürütülen; yüksek çözünürlüklü uydu görüntüleri/hava fotoğrafları, yerinde yapılan çalışmalar ve kurum görüşmeleri kaynaklı mevcut arazi kullanım verilerine dayanmaktadır. Mevcut arazi kullanımı verileri, BKAP çalışmaları uyarınca en az 1/25.000, gerekli görülen yerlerde ise daha yüksek detay hassasiyetinde hazırlanmıştır.

Batı Zonguldak Alt Bölgesi; Alaplı ve Ereğli ilçelerine ilişkin kıyı alanlarının bulunduğu 11440.45 hektar alanı kapsamaktadır. Bu alt bölge alanının %48.04'ünü orman alanları oluşturmaktadır. Orman alanları, Batı Zonguldak Alt Bölgesinin doğusunda yoğunlaşmaktadır. Alt bölgede en fazla bulunan ikinci arazi kullanımı %31.89 oranı ile tarım alanlarıdır. Tarım alanları, alt bölge genelinde yoğun olarak bulunmaktadır.

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde kentsel yerleşik alanlar, arazi kullanım değerleri içerisinde %10.64 oranına, kırsal yerleşim alanları ise %2.39 oranına sahiptir. Alt bölge; Ereğli ve Alaplı ilçe merkezleri ile Güllüç ve Kandilli beldelerinden oluşmaktadır.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde ise Kozlu, Zonguldak Merkez ve Kilimli İlçelerine ilişkin kıyı alanlarının dahil olduğu Doğu Zonguldak Alt Bölgesi 10537.28 hektar büyüklüğündedir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde arazi kullanımına bakıldığında; orman alanlarının alt bölgenin %40.5'ini oluşturduğu görülmektedir. Araştırma alanı içerisinde Zonguldak il merkezi ve Kozlu ve Kilimli ilçe merkezleri kentsel yerleşim alanları alt bölgenin %31.47'sini oluşturmaktadır. Çatalağzı, Muslu ve Filyos beldeleri ise alt bölgenin %2.4'ünü kapsamaktadır.

Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde kıyı kesimindeki yerleşmelerde kentsel nüfusun önemli bir kısmı irili ufaklı birtakım akarsuların vadilerinin yamaçlarında yoğunlaşmıştır. Zonguldak, Alaplı, Filyos ve Güllüç bu tür yerleşmelerin tipik örnekleridir. İlin kıyıda yer alan yerleşmelerinin ortaya çıkış nedeni maden çıkarımına bağlı istihdam olanaklarıdır. Bazı yerleşmeler eğim ve jeolojik yapı gibi eşiklere karşın, zor yerleşilebilir ve ulaşılabilir tepelerde ve engebeli kesimlerde ortaya çıkmışlardır. Bunlar günümüzde de varlıklarını sürdürmektedirler. Kilimli, Çatalağzı, kısmen Kozlu gibi yerleşmeler de bu tür konumlanma tiplerine örnektir. Zonguldak ilinin mekânsal yapılanması, topoğrafya ve jeomorfoloji, özellikle akarsu vadileri gibi fiziki verilerin, maden yatakları gibi doğal kaynakların, orman alanları gibi bitki örtüsünün türevi olarak ortaya çıkmaktadır.

Bartın ili farklı jeomorfolojik birimlerin bulunduğu bir alanda ve deniz seviyesinden 25 m yükseklikte kurulmuştur. İli oluşturan mahalleler, genel itibarıyla Orduyeri Tepesi, Kırtepe, Ömer Tepesi, Aladağ Tepesi yamaçlarında, bu tepelerin arasındaki düzlük alanlarda ve Bartın Çayı kenarında konumlanmıştır. İlin mekânsal gelişimi daha çok güney yönündedir. İlin güney kesiminde yüzey şekillerinin sade olması ve eğim değerlerinin düşük olması, şehrin bu yönde gelişmesini etkileyen faktörler arasındadır. Ayrıca yeni kurulan Bartın Üniversitesi yerleşkesinin şehrin güneyinde yer alması, şehrin mekânsal gelişim yönünü etkileyen bir diğer faktördür.

Amasra ilçesinde kentsel yerleşim alanları dağınık bir yapı göstermektedir. Yerleşimin Boztepe ve Kaleiçi Mahalleleri hem tarihsel hem de arkeolojik değer açısından önemlidir. Tarihi kent merkezi, Kaleiçi Mahallesi'nde yer almakta ve yeni ticaret alanı gelişimi Kum Mahallesi'nde lineer bir gelişim göstermiştir. Kurucuşile İlçe merkezi, Bartın ilinin kuzeydoğusunda Zeytin

ve Sandal Burunları ile sınırlanan koylar üzerinde kurulmuştur. Kentinden içinden D-010 karayolu geçmektedir. Kentsel yerleşme alanları, güney ve doğu yönünde gelişmiştir. Ticaret alanları kıyıda, limanın hemen gerisinde sahile paralel olarak uzanmaktadır.

Kastamonu ve Zonguldak İlleri arasında kalan Bartın İli kıyı alanlardaki kıyı kullanım biçimlerinin, coğrafi ve fiziki yapısının genel itibariyle homojen bir görünüm arz ettiği, bu nedenle Bartın İli kıyı alanlarının tek bir alt bölge olarak ele alınması ve Bartın Alt Bölgesi olarak adlandırılması öngörülmüştür. Bartın alt bölgesi 14561.41 hektar alandan oluşmaktadır.

Orman alanları (%61.21), alt bölgedeki arazi kullanımının yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Arazi kullanımları içerisinde %27.65 oranı ile ikinci sırada yer alan tarım alanları ise alt bölgenin genelinde yaygın olarak bulunmaktadır. Amasra ve Kurucaşile ilçe merkezlerinin bulunduğu alt bölgede kentsel yerleşim alanları %1.4 oranındayken, kırsal yerleşim alanları ise %3.41 oranındadır.

Kastamonu kıyı kesiminde yer alan Cide, tarihi 2800 yıl öncesine dayanan ve yıllar boyunca doğal liman olması özelliği ile önemli bir yerleşim merkezidir. Yerleşim yerleri kıyı boyunca dağların izin verdiği ölçüde gelişmiş olup, ilçenin geneli dağlık ve engebeli bir coğrafyaya sahiptir. İlçe merkezinin sahil kesiminde olması sebebiyle kırsal nüfus oranı o bölgeye göre düşük kalmıştır. Geçmişten günümüze kadar liman yerleşimi olan Cide, şu anda da bulunduğu coğrafyanın elverişli olmaması sebebiyle, halen kıyı kesiminde yerleşme alanlarının gelişimi devam etmektedir.

İnebolu Karadeniz Bölgesinde yer alan kıyı şehirlerinin ortak özelliği olan, coğrafi açıdan deniz ile dağların arasında kalan bir yerleşim yeridir. İnebolu civarındaki dağların denize yakın paralel olması, İnebolu yerleşim alanlarının genişleyememesine sebep olmuştur. Sadece sahil boyunca ilerleyebilen konut yapısı, ilçe merkezinin dağılmasına yol açmaktadır. Gelişme ve büyüme konusunda doğal sınırlılıklar sebebiyle, İnebolu göç sorunuyla karşılaşmıştır. İnebolu'da 1985 nüfus sayımında yaklaşık 42bin olan nüfusu, gerek 1990'larda yeni ilçelerin kurulması gerek ilçenin göç vermesi ile nüfusu 2000 yılındaki nüfus sayımında 26.848'e kadar düşmüştür. 2021 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre ise İnebolu'nun toplam nüfusu 20.675'tir.

Bozkurt'u tarih boyunca çeşitli Türk boyları iskan edinmiştir. Bölgeye ilk yerleşenler, Ezine çayı vadisi boyunca sahile doğru ilerlerken uygun buldukları yerlere yerleşerek köyler kurmuşlardır. Günümüzde ilçe merkezi, denizden 2 km içeride Ezine Çayı vadisinde bulunmaktadır. Yerleşim yerleri Ezine Çayı'nın doğu ve batısındaki düzlük ile yamaçlarda yer almaktadır. İlçe merkezinin kıyıda yer almaması ayrıca coğrafyasının engebeli ve dağlık olması sebebiyle, yerleşim yerleri arazinin izin verebildiği ölçüde vadi etrafında bulunan düz alanlarda yoğunlaşmıştır.

Doğanyurt ilçesinin ilk yerleşimi, ilçe merkezinin Karadeniz'den 150 metre yükseklikteki Asar Tepe mevkiinde bulunan kale çevresinde yer almaktadır. Geçmişte, komşusu olan İnebolu ve Cide ilçelerine bağlı bir belde iken, 1990 yılında ilçe yapılmıştır. Günümüzde Meset Çayının Karadeniz'e döküldüğü noktada bulunan yerleşim merkezi, ayrıca bölgede düz arazinin çok az olması sebebiyle köy ve mahalle yerleşimlerinin tamamı yamaç arazilerdir. Bu sebeple ilçede kentleşme oranı oldukça düşük, nüfusun tamamına yakını kırsal yerleşimlerde yaşamaktadır.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Cide ve Doğanyurt İlçelerine ilişkin kıyı alanlarının dahil olduğu alan 16016.17 hektar büyüklüğündedir.

Batı Kastamonu Alt Bölgesindeki arazi kullanımının %55.45'ini orman alanları oluşturmaktadır. Alt bölgede arazi kullanımları içerisinde tarım alanları %34.54 oranı ile ikinci sırada yer almaktadır. Fundalık Yalancı Makilik Alanlar alan kullanımları içerisinde %2.2 oranı ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Cide ve Doğanyurt ilçelerini kapsayan Batı Kastamonu alt bölgesinde, kentsel yerleşik alanları alan kullanımları içerisinde %2.03 oranına sahipken, kırsal yerleşim alanları %3.89 oranında paya sahiptir.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise Bozkurt ve İnebolu İlçeleri ve Abana ve Çatalzeytin yerleşim alanlarına ilişkin kıyı alanlarının dahil edilmesi öngörülmüştür. Doğu Kastamonu Alt Bölgesi 13599.80 hektar büyüklüğündedir.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesindeki arazi kullanımının %63.79'unu orman alanları oluşturmaktadır. Alt bölgede arazi kullanımları içerisinde tarım alanları %21.02 oranı ile ikinci sırada yer almaktadır. İnebolu ve Bozkurt ilçe merkezlerinin bulunduğu alt bölgede kentsel yerleşim alanları alan kullanımının %6.69'unu oluşturmaktadır. Kırsal yerleşim alanları ise alan kullanımının %6.34'ünü kapsamaktadır.

2.7. Kıyı Yapıları

Çalışma alanında yer alan kıyı yapılarının tümü incelenmiş ve alt bölgelere göre dağılımları çıkarılmıştır. Buna göre çalışma alanında 7 liman, 19 balıkçı barınağı ve 1 adet büyük ölçekli tersane bölgesi bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda liman, balıkçı barınağı ve tersane yerlerine ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 7 Alt Bölgelere Göre Kıyı Yapılarının Dağılımı

Alt Bölge	İlçe	Kıyı Yapısı Adı/Türü
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Alaplı	Alaplı Balıkçı Barınağı
	Ereğli	Ereğli (Bozhane) Balıkçı Barınağı
	Ereğli	Erdemir Limanı

Alt Bölge	İlçe	Kıyı Yapısı Adı/Türü
	Ereğli	Ereğli Tersaneler Bölgesi (3 adet ayrı tersane bölgesi)
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Kozlu	Kozlu Balıkçı Barınağı
	Kilimdi	Kilimli Balıkçı Barınağı
	Çaycuma	Filyos Balıkçı Barınağı
	Zonguldak	Zonguldak TTK Limanı
	Kilimli	Eren Limanı
	Kilimli	Çatalağzı Limanı
	Çaycuma	Filyos Limanı (inşa aşamasında)
Bartın Alt Bölgesi	Amasra	Tarlaağzı Balıkçı Barınağı
	Amasra	Amasra Limanı/Balıkçı Barınağı
	Kurucaşile	Tekkeönü Balıkçı Barınağı
	Kurucaşile	Kurucaşile Balıkçı Barınağı
	Bartın Merkez	Bartın Limanı
	Amasra	Akkonak İskelesi
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Cide	Cide Balıkçı Barınağı
	Cide	Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı
	Cide	Şehit Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı (inşa aşamasında)
	Doğanyurt	Doğanyurt Balıkçı Barınağı
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	İnebolu	Özlüce Balıkçı Barınağı
	İnebolu	İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı
	Bozkurt	Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı
	Abana	Abana Balıkçı Barınağı
	Çatalzeytin	Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı
	İnebolu	İnebolu Limanı, Balıkçı Barınağı

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde yat limanı bulunmamaktadır. Bu alt bölgede Alaplı Balıkçı Barınağı ve Ereğli (Bozhane) Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Alaplı Balıkçı Barınağı , Zonguldak İli Alaplı İlçesi'nde, Ereğli (Bozhane) Balıkçı Barınağı , Zonguldak İli Ereğli İlçesi'nde yer almaktadır. Erdemir Limanı, Zonguldak İli Ereğli İlçesi'nde yer almaktadır. Erdemir Limanı (41°17'48"N ve 31°23'45"E) Baba Burnu'ndan Çengel Burnu'na kadar

(41°14'45"N ve 31°23'45"E) olan hattın sahil kesiminde yer almaktadır. Zonguldak İli Ereğli Tersaneler Bölgesinde 8 adet tersane yer almaktadır.

Doğu Zonguldak alt bölgesinde yat limanı yoktur. Doğu Zonguldak alt bölgesinde Kozlu Balıkçı Barınağı, Kilimli Balıkçı Barınağı ve Hisarönü (Filyos) Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Doğu Zonguldak alt bölgesinde üç adet ticari liman bulunmaktadır. Bunlar Zonguldak TTK Limanı, Eren Limanı ve Filyos Limanı'dır.

Zonguldak Limanı Taş Kömürü Kurumu ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılmıştır. Liman toplam iskele uzunluğu 1050 m, toplam liman sahası 400.000 m²'dir. Liman Zonguldak gümrüğüne bağlı olarak giriş/çıkış kapısı olarak hizmet vermektedir. Limanda ana faaliyetin kömür ihracatı olarak planlandığı görülmektedir. Toplam 1050 metre iskelenin 510 metresi genel kargo ve kömür operasyonuna ayrılmıştır.

2010 yılında tamamlanan Zonguldak Eren Limanı , 10 milyon ton tahliye kapasitesine sahiptir. Eren Limanı her türlü dökme yük ve genel kargo yüküne hizmet verebilmektedir. Filyos Liman Çaycuma İlçesinde yapımı çalışmaları devam eden Çaycuma Endüstri Bölgesinin kuzeyinde bulunmaktadır. Limanın altyapı isleri kapsamında; 2450 metre ana dalgakıran, 1370 metre tali dalgakıran, derinliği 14 - 19 metre arasında değişen 3000 metre rıhtım, yaklaşık 22 milyon metreküp tarama, geri saha dolgusu ve tahkimat işleri tamamlanma aşamasına gelmiştir.

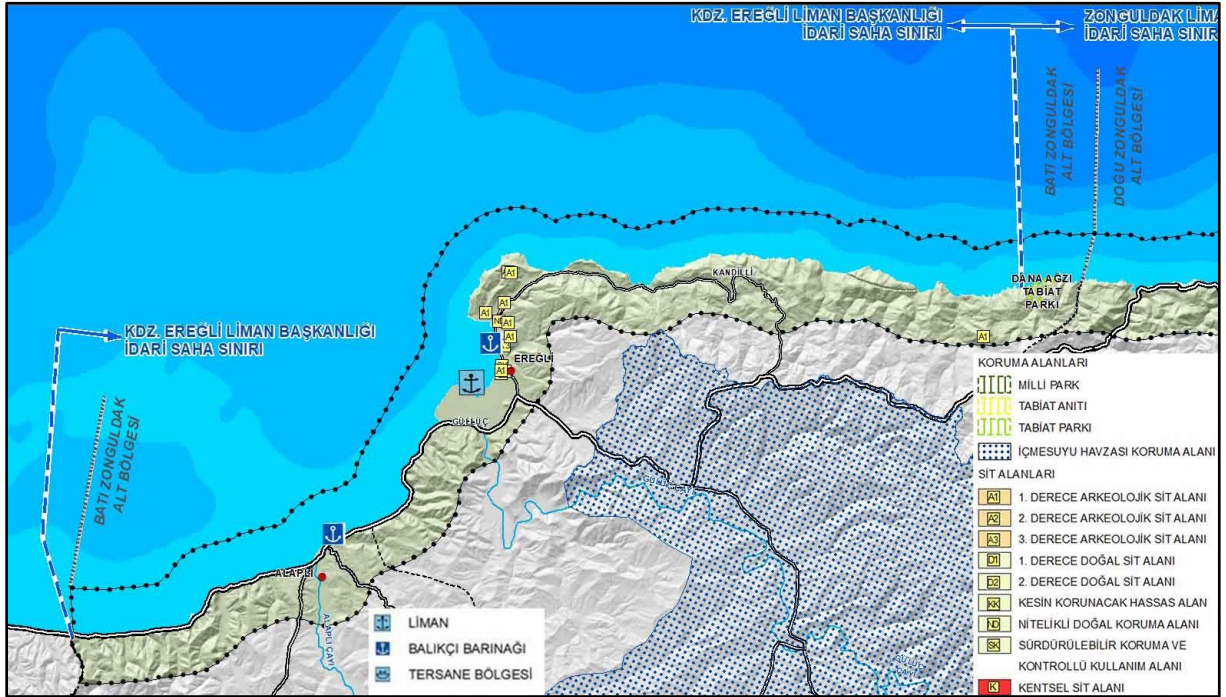
Bartın Alt Bölgesindeki Tarlaağzı Balıkçı Barınağı, Amasra Limanı/Balıkçı Barınağı, Tekkeönü Balıkçı Barınağı ve Kurucaşile Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Bartın alt bölgesinde üç adet ticari liman bulunmaktadır. Bunlar Bartın Limanı, Amasra Limanı ve Akkonak İskelesidir.

Amasra Limanı (Kruvaziyer) mevcut Amasra Limanı içerisine Amasra Belediyesi tarafından yapılan yatırımla iskele kruvaziyer turizmi için yeterli hale getirilmiştir. Resmi Gazete'de 19 Kasım 2021 tarihinde yayımlanan 4820 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Amasra Yolcu Limanı, uluslararası giriş-çıkışlara açık daimi deniz hudut kapısı olarak tespit edilmiştir. Tesisin 2021 yılı Ağustos ayından itibaren hizmet vermeye başlamıştır. 2022 yılı için 20 kruvaziyer gemisi ziyareti beklenmektedir. Bartın Alt Bölgesindeki Akkonak İskelesi Amasra ilçesi, Akkonak köyünde bulunan iskeleden de yörede bulunan mermer ocağında üretilen blok mermerlerin deniz yoluyla taşınması amacıyla istifade edilmektedir.

Batı Kastamonu alt bölgesinde yat limanı yoktur. Batı Kastamonu alt bölgesinde Cide Balıkçı Barınağı, Şehit Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı, Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı ve Doğanyurt Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Şehit Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı henüz inşaatı tamamlanıp, devir işlemleri yapılp faaliyete geçmemiştir. Doğu Kastamonu alt bölgesinde yat limanı yoktur. Doğu Kastamonu alt bölgesinde Özlüce Balıkçı Barınağı, İnebolu Balıkçı Barınağı, Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı, Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı,

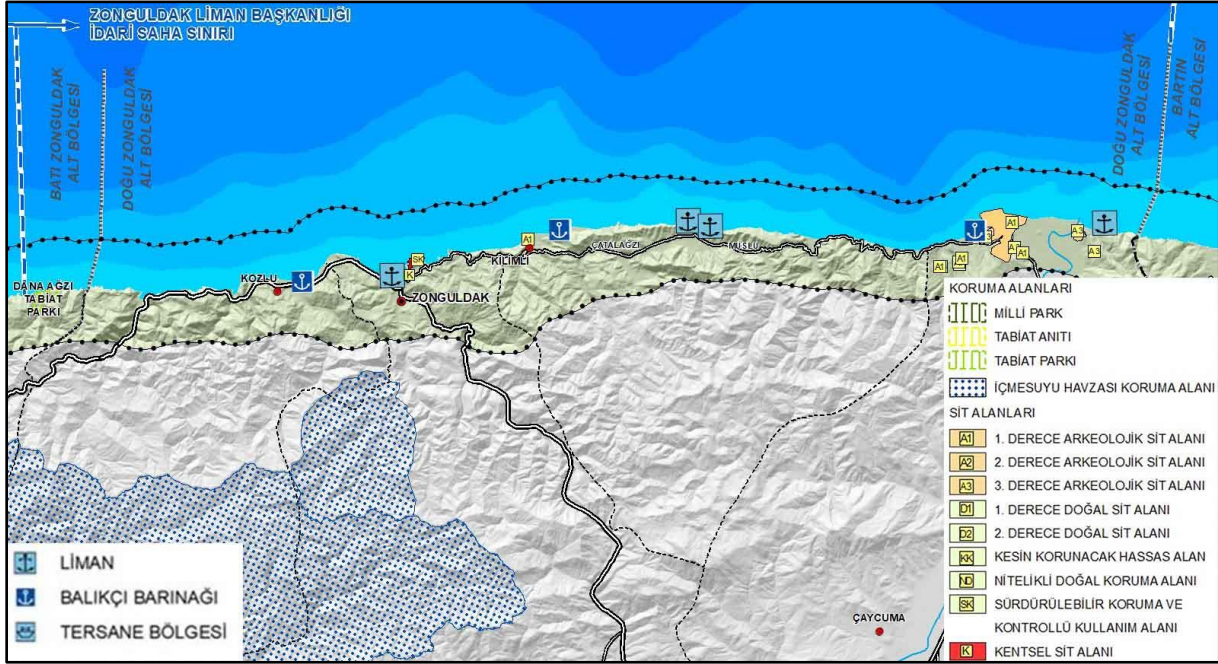
Abana Balıkçı Barınağı ve Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde yer alan İnebolu Limanı Orta Karadeniz'de Bartın-Sinop arası sahil şeridinde Kastamonu ili İnebolu ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İnebolu Limanı işletme hakkı İnebolu Belediyesine verilmiştir. Limandan ticaret gemileri ve balıkçı gemileri faydalanmaktadır. 03 Kasım 2004 tarihinde Liman Güvenlik Planı ve Liman Tesisi Uygunluk Belgesi onaylanmıştır. 1998 yılında başlanılan İnebolu Limanı tevsii 2.kısım inşaatı ana dalgakıran uzatma ve yeni rıhtım yeri çalışmaları Temmuz 2007 ayında sona ermiştir.

Şekil 3 Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

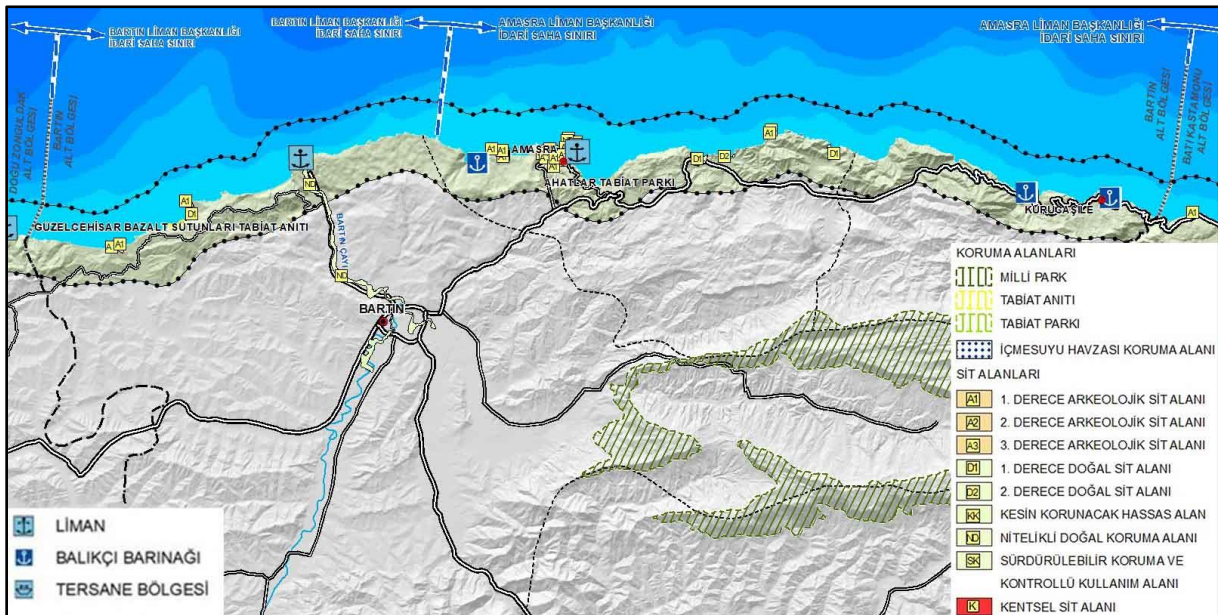
Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 4 Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

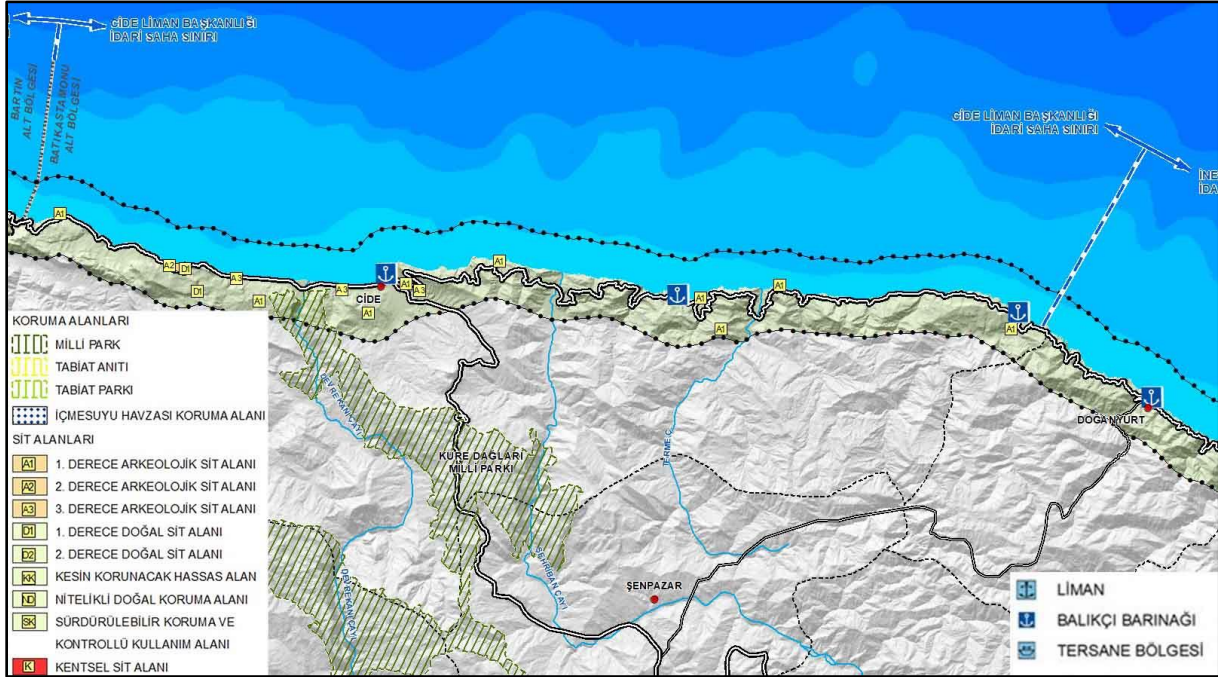
Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 5 Bartın Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

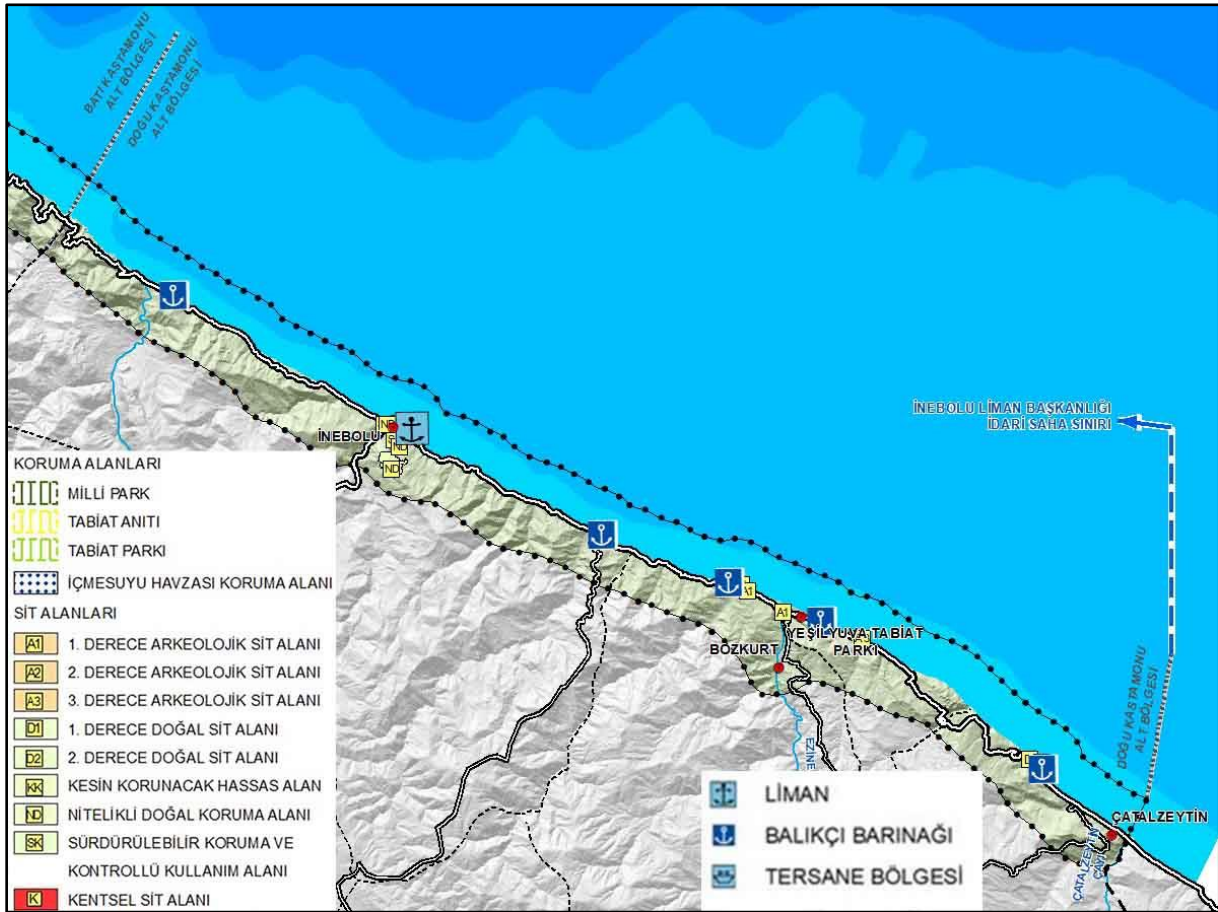
Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 6 Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 7 Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

2.8. Önemli Projeler, Üst Plan Kararları

Çalışma alanında ulusal ve bölgesel düzeyde önem taşıyan en önemli projelerden biri Filyos Vadisi Projesi'dir. Filyos Çayı vadisi boyunca denizden kara içerisine doğru yaklaşık 25 km uzunluğunda, 19 bin dönüm araziye kapsayan Filyos Vadi Projesi, yapımına tamamlama aşamasına gelen Filyos Limanı ve inşaa çalışmaları devam eden Filyos Endüstri Bölgesi gibi iki büyük yatırım sahasından oluşmaktadır.

İlk aşamada Filyos Çayı ağzında liman yapımı ve hemen gerisindeki endüstri bölgesinin inşası ile başlayan proje daha sonraki aşamalarında vadi boyunca sanayi tesislerini konuşlandırarak Çaycuma İlçesi Organize Sanayi Bölgesi yakınlarına kadar Filyos Çayı su seviyesi kontrol altına alınarak gemilerin limandan iç kesimlere kadar ilerlemesini sağlayan bir hat şeklinde sanayi kuşağı oluşturmaktadır.

Filyos Vadisi Projesi, Aşağı Filyos Vadisi'nde yer almaktadır. Zonguldak iline bağlı Çaycuma ilçesi idari sınırları içerisinde yer alan proje sahası genel olarak; Kuzeyden Karadeniz ile doğudan Bartın, batıdan Çaycuma şehri, güneyden ise Gökçebey ilçesine bağlı Bakacaklı kasabası ile çevrilidir.

Filyos Vadi Projesi; 597 hektarlık endüstri bölgesi, 1.116 hektarlık serbest bölge, 620 hektarlık genişleme alanı ve 324 hektarlık liman sahası olmak üzere toplam 2.707 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Filyos Çayı'nın Karadeniz'e döküldüğü sahanın hemen gerisinde çayın her iki yakasını içeren 597 hektarlık alan Filyos Endüstri Bölgesi olarak planlanmıştır. Endüstri bölgesi içerisinde 372 hektarlık arazi sanayi tesisleri için ayrılmıştır. Bunun yanı sıra 100 hektar park alanı, 119,8 hektarlık sulak alan ve 5,2 hektarlık kıyı kumulu mevcuttur (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021). Söz konusu alanın enerji üssü olması da öngörülmektedir. Karadeniz'de tespiti yapılan doğalgaz rezervinin Filyos'ta karaya çıkarılması, Filyos Limanı ve geri bölgesinin bir bölümünün bu tesisin ihtiyacı doğrultusunda kullanılmasına yönelik yatırım kararları bulunmaktadır.

Çalışma alanında fizibilite ve ilan süreci tamamlanmış bir diğer önemli yatırım kararı Ereğli OSB'nin genişleme sahasıdır. Mevcut durumda faaliyet gösteren Zonguldak - Ereğli Organize Sanayi Bölgesi 1995 yılında bölgenin sanayi alanı ihtiyacını karşılamak amacı ve özellikle demir-çelik ihtisasında kurulmuş bir karma Organize Sanayi Bölgesidir. Yaklaşık 200 hektarlık bir alan üzerine kurulan Ereğli OSB'de 56 adet sanayi parselinin tamamı 54 müteşebbise tahsis edilmiştir. Mevcut OSB alanına ek olarak yaklaşık 194 hektarlık bir genişleme sahası öngörülen Ereğli OSB'nin söz konusu genişleme sahasının büyük bölümü çalışma alanı sınırları içinde yer almaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021).

BKAP çalışma alanında mevcut kıyı yapıları ile yeni kıyı yapılarına ilişkin de bazı yatırım kararları ve projeler yürütülmektedir. Yeni kıyı yapılarıyla birlikte mevcut kıyı yapılarının büyütülerek kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projeler bulunmaktadır. Bu yatırımların başında olan Filyos Limanı tamamlanma aşamasına gelmiştir ve ülkenin üçüncü büyük limanı olması öngörülmektedir. Çalışma alanının Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde, Zonguldak ilçe merkezinde proje ve planlama çalışmaları tamamlanmış, imar planı 2007 yılında onaylanmış olan Zonguldak Yat Limanı Projesi bulunmaktadır. Bu projenin inşasıyla ilgili herhangi bir tasarı bulunmamaktadır. Çalışma alanında yeni yapılması planlanan diğer kıyı yapılarının başında İnebolu Balıkçı Barınağı gelmektedir. Söz konusu balıkçı barınağı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (UAB) projesi olup ilçe merkezinin doğusunda inşa edilmesi planlanmaktadır.

Çalışma alanında büyütülerek kapasitesinin geliştirilmesi planlanan balıkçı barınakları; Kastamonu Cide İlyasbey Köyü Balıkçı Barınağı, Zonguldak Kozlu Balıkçı Barınağıdır. Kastamonu ilinde bulunan Cide Ş. Onur Ersan Balıkçı Barınağı'nın ise inşa çalışmalarının tamamlanma aşamasında olduğu tespit edilmiştir.

BKAP çalışma alanında imar planlama çalışmaları tamamlanmış ancak halen inşası başlamamış büyük ölçekli tersanelerin başında; Zonguldak Alaplı Tersaneleri, Balı (Ereğli) Tersaneleri, Çaycuma Tersaneleri gelmektedir. Planlama çalışmaları tamamlanmış ancak inşa aşaması başlamamış diğer tersaneler Cide Irmak Köyü Tersanesi, Cide Kumluca Köyü Tersanesi, Ereğli Kırmacı Tekne İnşa, Bakım, Onarım ve Çekek Alanıdır (ÇŞİDB, 2021).

Tablo 8 Çalışma Alanında Yapımı Planlanan ve İnşa Aşamasındaki Kıyı Yapıları

Alt Bölge	İlçe	Kıyı Yapısının Adı	Durumu
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Çaycuma	Filyos Limanı	İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş kıyı yapısı
	Zonguldak Merkez	Zonguldak Yat Limanı Projesi	Yapımı planlanan kıyı yapısı
	Kozlu	Kozlu Balıkçı Barınağıdır	Büyütülmesi planlanan mevcut balıkçı barınağı
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Cide	Ş. Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı	İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş kıyı yapısı
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	İnebolu	İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı	Yapımı planlanan kıyı yapısı

Kaynak: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

3. ÇALIŞMA ALANINA İLİŞKİN GÜÇLÜ-ZAYIF YÖNLER VE FIRSATLAR-TEHDİTLER (GZFT) ANALİZİ

Bu bölümde, çalışma alanına ilişkin yapılan arazi çalışmaları, uzman raporları, literatür taramaları, yazılı ve sözel kurum görüşleri ve anketlerden elde edilen bilgiler çerçevesinde Güçlü-Zayıf Yönler ve Fırsatlar-Tehditler GZFT analizi yapılmıştır. GZFT analizinde belirlenen güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlere yönelik maddeler alt bölgeler bazında; 1)Var/Yüksek Düzeyde, 2)Kısmen/Orta Düzeyde, 3)Yok/Düşük Düzeyde olmak üzere üç kademede değerlendirilmiş ve tüm maddeler aşağıdaki tabloda alt bölgeler bazında birbiriyle karşılaştırmaya imkan verecek şekilde düzenlenmiştir. Güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlere yönelik maddeler; 1)Doğal Yapı, Çevre ve Koruma Alanları, 2)Kültürel Varlıklar, 3)Fiziksel, Kentsel Yapı, 4)Ekonomik Yapı, 5)Sosyal ve Yönetmel Yapı, 6)Ulaşım ve Teknik Altyapı olmak üzere 6 ana kapsam çerçevesinde gruplanarak ortaya koyulmuştur. Çalışmanın en son bölümünde ise sorunlara ve tehditlere ilişkin tespitlere yer verilmiş, bunların giderilmesine ve bertaraf edilmesine yönelik stratejiler ele alınmıştır.

Tablo 9 GZFT Analizi

GÜÇLÜ YÖNLER		Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Bartın Alt Bölgesi	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi
(+) : Var/Yüksek Düzeyde (T) : Kısmen/Orta Düzeyde (-) : Yok/Düşük Düzeyde						
	Biyolojik bileşenler açısından önemli alanların varlığı	+	-	+	T	+
	Kıyıya yakın dalgalı topoğrafik yapı nedeniyle doğal güzelliği korunan koyların varlığı	-	-	+	+	+
	Alçak ve düz bir yapıya sahip olan kıyıda kumul alanların bulunması nedeniyle kendine özgü flora ve fauna varlığı	-	+	T	T	-
	Zengin su kaynaklarını oluşturan, bölge düzeyinde önem taşıyan akarsuların bulunması	+	+	+	T	-
	A kalite deniz suyu	+	-	T	-	T
	Güçlü orman varlığı	T	T	+	+	+
	Doğal yapıya bağlı yüksek rekreasyonel potansiyel	-	T	+	T	+
	Toprak kabiliyeti açısından I,II, III,IV sınıf arazilerin varlığı	T	-	+	-	T
	Tabiatı koruma alanları odaklı doğal peyzaj öğelerinin varlığı	T	-	+	T	+
	Mavi bayraklı plajların olması	-	+	+	-	-
Kültürel Varlıklar	Arkeolojik ve kentsel sit alanları odaklı kültürel peyzaj öğelerinin varlığı	+	T	+	-	T

Zonguldak-Kastamonu-Bartın İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Plan Açıklama Raporu

Fiziksel, Kentsel Yapı	Kıyıdaki plajların çoğunluğunun halka açık olması	+	+	+	+	+
	Kıyıdaki plaj alanlarının düzenlenmiş olması	T	+	+	-	T
Ekonomik Yapı	Ulusal düzeyde kitlesel endüstriyel üretim yapan, stratejik nitelikli sanayi tesislerinin bulunması	+	+	-	-	-
	Endüstriyel üretimde ve lojistik sektöründe önem arz eden önemli demiryolu-havayolu-karayolu-denizyolu ulaşım bağlantılarının bulunması	-	+	T	-	-
	Ekonomik açıdan odak niteliğinde işlevi olan kıyı yapısı (liman) varlığı	+	+	+	-	-
	Gemi üretimi, tamiri, bakımı ve sökümü açısından önem arz eden tersanelerin varlığı	+	T	-	T	-
	Turistik açıdan bölge düzeyinde tanınırlık	-	T	+	-	T
	Yerel ve ulusal düzeydeki tur programları içinde yer alan alt bölgeler	-	T	+	-	T
	Kıyıya yakın idari merkezlerin bulunması nedeniyle hizmetler sektöründe sezona bağlı olmayan güçlü yapı	+	+	+	-	+
	Balıkçılığın önemli düzeyde gelir getirici bir ekonomik faaliyet olması, alt bölgedeki balıkçılık faaliyetinin ulusal pazar içinde önemli bir yeri olması	T	+	+	-	-
	Balıkçılık için önem arz eden kıyı yapısı varlığı	+	+	+	+	+
Sosyal ve Yönetmel Yapı	Kıyıya yakın idari merkezlerin bulunması nedeniyle eğitim ve sağlık gibi sosyal hizmetlerdeki güçlü yapı	+	+	+	-	+
	Yüksek öğretim açısından bölgesel düzeyde bir merkez niteliği bulunması	-	+	-	-	-
	Sağlık hizmetleri açısından bölgesel düzeyde bir merkez niteliği bulunması	-	+	-	-	-
Ulaşım ve Teknik Altyapı	Yük ve yolcu taşımacılığına uygun, yüksek kapasiteli liman varlığı	+	+	+	-	T
	Karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu olmak üzere çok modlu taşımacılık imkanının bulunması,	-	+	T	-	-
	Standardı yüksek bölünmüş karayollarının bulunması, bu karayollarının ülke düzeyinde önemi olan otoyollar ile bağlantısının sağlanmış olması	+	+	+	-	-
	Doğalgaz boru hattı bulunması	+	+	-	-	-
	Yüksek gerilimli enerji iletim koridoru bulunması	+	+	+	-	T

Zonguldak-Kastamonu-Bartın illeri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Plan Açıklama Raporu

ZAYIF YÖNLER (+): Var/Yüksek Düzeyde (T): Kısmen/Orta Düzeyde (-): Yok/Düşük Düzeyde		Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Bartın Alt Bölgesi	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi
Doğal Yapı, Çevre ve Koruma Alanları	Tarım alanları ve yerleşme alanlarının doğal ekosistemlere nazaran daha geniş alan kaplaması	T	+	-	-	-
	Endemik deniz canlılarının bulunmaması	+	+	+	+	+
	Toprak kabiliyeti açısından VI,VII ve VIII. sınıf arazilerin alt bölge yüzölçümüne göre yüksek oranı	T	+	-	+	T
	İklimsel yapı itibarıyla deniz turizmi sezonunun kısa olması,	+	+	+	+	+
Kültürel Varlıklar	Turistik açıdan çekiciliği olan kültürel peyzaj öğelerine ilişkin alanların bulunmaması	-	T	-	+	T
Fiziksel, Kentsel Yapı	Kıyı alanlarında plansız yapılaşmış alanların var olması	T	+	T	-	-
	Kıyı Kanunu kapsamında kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında iptal edilmeyen tapulu bölgelerin bulunması	+	+	-	-	T
	Kıyıda ki plaj alanlarının düzenlenmemiş olması	T	-	-	+	T
	Kıyı kullanımını kısıtlayıcı güvenli bölgelerin var olması	+	+	+	-	-
	Kentsel kullanımlar ile çevrelenmiş, merkezi konumdaki balıkçılık barınaklarının neden olduğu kentsel ve fiziksel sorunlar	+	+	T	-	-
	Düzensiz katı atık depolama tesislerinin bulunması	-	+	+	+	+
Ekonomik Yapı	Endüstriyel üretimde yeni üretim tekniklerine dayalı, yüksek teknoloji, çevre dostu üretim faaliyetlerinin bulunmaması	T	T	+	+	+
	Lojistik sektörü için önemli demiryolu-havayolu-karayolu ulaşım bağlantılarının kopuk olması	+	-	+	+	+
	Turistik Açıdan Ülke Düzeyinde Tanınırlığın Olmaması	+	T	-	+	+
	Deniz turizmine alternatif olabilecek doğa, yayla, spor, eko, kültür gibi turizm çeşitliliğinin bulunmaması	+	+	T	+	+
	Yat turizminin gelişmemiş olması, yat turizmi açısından önem arz eden kıyı yapılarının bulunmaması	+	+	+	+	+
	İdari merkezlerin kıyıya uzak olması nedeniyle gelişme potansiyeli düşük hizmetler sektörü	-	-	-	+	-
	Su ürünleri yetiştiriciliğinin bulunmaması	+	+	+	+	+
Sulu tarım olanaklarının yetersiz olması	+	T	+	+	+	

Zonguldak-Kastamonu-Bartın illeri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Plan Açıklama Raporu

Sosyal ve Yönetmel Yapı	Kıyıya yakın idari merkezlerin bulunmaması nedeniyle eğitim ve sağlık gibi sosyal hizmetlerdeki aksamalar	-	-	-	+	-
	Yaz nüfusu ile kış nüfusu arasındaki farkın fazla olması	-	-	+	-	T
	Aynı alt bölgede planlama, imar, yapılaşma, yerleşme ve koruma gibi yetkilerin belediye ve özel idare tarafından kullanılıyor olması	+	+	+	+	+
Ulaşım ve Teknik Altyapı	Yük taşımacılığı ağırlıklı faaliyet gösteren Ereğli, Bartın ve İnebolu Limanlarının sadece karayolu bağlantısıyla beslenmesi, demiryolu bağlantısının bulunmaması	+	-	+	-	+
	Karayolu bağlantılarının zayıf olması	-	-	-	+	T
	Fiziki standardı düşük karayolu taşımacılığı bulunması	-	-	-	+	T
	Standardına uygun olmayan, düzensiz bağlama yapılan doğal barınma yeri bulunan alt bölgeler (Bartın Çayı)	-	-	+	-	-
	Standardına uygun olmayan kıyı koruma yapıları bulunan alt bölgeler	+	-	-	+	-
	Kumlanma sorunu olan balıkçı barınaklarının bulunması	+	-	-	+	+
	Teknik donanım eksikliği olan balıklı barınakları (Amasra Balıkçı Barınağı, Bartın Çayı doğal barınma yerinde çekek yeri eksikliği)	-	-	+	-	-
	Havaalanı ulaşım bağlantılarının zayıf olması	+	-	T	+	+

FIRSATLAR		Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Bartın Alt Bölgesi	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi
(+): Var/Yüksek Düzeyde (T): Kısmen/Orta Düzeyde (-): Yok/Düşük Düzeyde						
Doğal Yapı, Çevre ve Koruma Alanları	Turistik açıdan kapsamı ve sezon süresinin genişleme potansiyeli olan doğal yapı	T	T	+	+	+
	Tabiatı koruma alanı statüsünde alanın var olması	+	-	+	T	+
	Önemli doğa alanlarının varlığı	+	-	+	+	-
	Ulusal düzeyde öneme milli park alanı varlığı	-	-	-	+	-
	Sınırlı düzeydeki kentsel kullanım nedeniyle korunmuş bir doğal yapının varlığı	-	-	+	+	+
	Karadeniz’de en büyük ikinci kuş gözlem yeri olması nedeniyle dikkat çeken Filyos Deltasında Filyos Kuş Cenneti Projesinin planlanması	-	+	-	-	-
Ekonomik Yapı	Bölgede katma değeri yüksek teknolojik ürünlerin üretilmesi ve ihraç edilmesi için önem arz eden Filyos Endüstri Bölgesinin inşaa aşamasında olması. Bu alanın mevcut	-	+	-	-	-

Zonguldak-Kastamonu-Bartın illeri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Plan Açıklama Raporu

	kıyı yapısına (Filyos Limanı) yakın konumda bulunması, endüstri bölgesi ve limana hizmet etmesi için tasarlanan demiryolu hattının (Filyos İltisak Hattı Bağlantısı) planlama aşamasında olması, alanın güçlü ulaşım bağlantılarının bulunması					
	Filyos Limanı ve Endüstri Bölgesi'nin Batı Karadeniz'de çıkarılması planlanan doğalgaz için işletme, sevkiyat ve ticaret merkezi olarak tasarlanması. Bu tasarımın Zonguldak başta olmak üzere, Bartın ve Karabük illerini etkileyecek olması.	-	+	T	-	-
	Bölgede fabrikasyon metal ürünleri imalatı, makine ekipman imalatı ile her türlü demir, çelik ve metal ürünleri üstüne faaliyet gösteren Ereğli OSB'nin genişleme sahasının planlama aşamasında olması, bu alanın mevcut kıyı yapısına (Ereğli Limanı) yakın konumda bulunması, güçlü ulaşım bağlantıları olması	+	-	-	-	-
	Bölgeyi Marmara'daki yüksek kapasiteli sanayi alanlarına bağlayacak; Alaplı, Ereğli, Zonguldak Merkez, Kozlu, Çaycuma ilçelerinden geçerek Bartın'da sonlanan demiryolu hattının planlama aşamasında olması	+	+	+	-	-
	Filyos Limanı'nın İstanbul, Kocaeli ve Bursa gibi önemli sanayi merkezlerine yakın konumu					
	Gemi üretimi, tamiri, bakımı ve sökümü açısından önem arz eden, planlama aşamasındaki tersane alanlarının varlığı	+	+	-	+	-
	Balıkçılık açısından önem arz eden, inşa ve planlama aşamasındaki kıyı yapıları	-	-	-	+	+
	Yat turizminin geliştirilmesi için yeni yat limanının planlama aşamasında olması (Zonguldak Merkez)	-	+	-	-	-
	Yat turizmine kazandırılması planlanan mevcut balıkçı barınakları	+	+	+	+	+
	Sulu tarım faaliyetlerinin gelişimi için büyük önem taşıyan ana sulama kanalı yapımının planlanması	-	+	-	-	-
Ulaşım ve Teknik Altyapı	Ulaşım olanaklarının geliştirilmesi için yapılması planlanan karayolları (Alaplı, Ereğli, Kozlu, Kilimli, Kastamonu Sahil Kesimi İlçeleri)	+	+	T	+	+
	Ulaşım olanaklarının artması ve çeşitlenmesi için önemli bir fırsat olan "Adapazarı-Bartın-Karabük Demiryolu Projesi"nin olması	+	+	+	-	-
	Bölgenin enerji kapasitesinin yükseltilmesi için yapılması planlanan yüksek gerilimli enerji iletim tesisleri	+	+	-	-	-
	Yapımı planlama aşamasında olan, çevre kirliliğinin önlenmesi için büyük önem taşıyan atıksu arıtma tesisleri	+	+	+	+	+

Zonguldak-Kastamonu-Bartın illeri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Plan Açıklama Raporu

Yeni yapılması planlanan yat limanı (Zonguldak Yat Limanı)	-	+	-	-	-
Kapasitesinin geliştirilmesi ve büyütülmesi planlanan mevcut balıkçı barınakları (Kozlu Balıkçı Barınağı, Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı)	-	+	-	+	-
Yeni yapılması planlanan balıkçı barınağı (İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı)	-	-	-	-	+
İnşa halindeki balıkçı barınağı (Cide Ş. Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı)	-	-	-	+	-
Yapılması planlanan kıyı koruma yapıları	+	+	-	+	-
Yapımı planlanan ve inşa halindeki doğalgaz boru hattı ve doğalgaz istasyonu (Filyos Endüstri Bölgesi)	-	+	-	-	-
Yapımı planlanan rüzgâr enerji santrali	-	-	-	+	-

TEHDİTLER		Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Bartın Alt Bölgesi	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi
(+): Var/Yüksek Düzeyde (T): Kısmen/Orta Düzeyde (-): Yok/Düşük Düzeyde						
Doğal Yapı, Çevre ve Koruma Alanları	Kontrolsüz günübirlik turizm faaliyetleri nedeniyle doğal açıdan hassas alanlarda yaşanan kirlenme	-	T	+	-	T
	Su kütlelerinin ekolojik risk durumu	+	+	T	T	-
	Bölgede ekonomik bir odak niteliği olan Filyos Limanı ve gerisinde inşa edilen Filyos Endüstri Bölgesinin, Filyos Deltasında flora ve fauna açısından hassas bir konumda yer seçmiş olması	-	+	-	-	-
	Siddetli erozyona maruz alanlar	+	T	-	T	-
	% 30 üstü eğimli alanlar	-	T	-	+	+
	C kalite deniz suyu	-	T	-	+	-
	Kimyasal gübre ve zirai ilaçların kullanılması nedeniyle yüzeysel durgun sular, akışkan sular ve toprakta yaşanan kirlilik	-	-	-	+	-
	Bölgenin Türkiye Deprem Tehlike Haritasında orta üstü tehlike düzeyinde yer alması	+	+	-	-	-
Fiziksel, Kentsel Yapı	Alüvyal birimli alanlarla çakışan yerleşme alanları	+	T	-	+	T
	Fay hatlarına yakın konumda bulunan yerleşim alanları	-	+	-	+	+
	Taşkın riskine maruz bölgelerin geniş alan kaplaması	-	-	T	-	+
	Afete maruz bölgeler	-	T	+	T	+

Ekonomik Yapı	Bölgede ekonomik odak niteliği olan Ereğli ve Zonguldak Limanlarının büyük oranda aynı türde ve rotadaki lojistik faaliyete dayanması, yük, yolcu vb. lojistik faaliyetlerde alternatif pazar ve ürün çeşitliliği yaratılmamış olması	+	+	-	-	-
	Alt bölgelerin yakın çevresinde turizm sektöründe öne çıkan başka destinasyonların var olması	-	-	-	+	+
	Turizmin ana gelir kaynağı olarak değerlendirilmemesi	+	+	T	+	+
	Turizm faaliyetlerinin sezonluk olarak yürütülmesi	+	+	T	+	+
Sosyal ve Yönetmel Yapı	İlçe merkezlerinde yaşayanların kıyı ile ilişkilerinin zayıf olması	+	+	-	-	-
	İlçe merkezlerinin kıyı kesiminde geniş alanlar kapsayan tersane ve liman alanlarının varlığı	+	+	-	-	-
Ulaşım ve Teknik Altyapı	Düzensiz katı atık depolama sahasının yarattığı kirlilik	-	+	+	+	+
	Aritma amaçlı bazı alt yapı tesislerine ilişkin yapım işlerinin tamamlanmamış olması	+	+	+	+	+

Sorunlara İlişkin Tespitler:

Başta Doğu Zonguldak Alt Bölgesi Zonguldak Merkez, Kilimli ve Filyos kesimi, Batı Kastamonu Alt Bölgesi Cide kesimi, Doğu Kastamonu Alt Bölgesi İnebolu, Abana, Çatalzeytin kıyı kesimlerinin bazı bölümlerindeki deniz suyu kalitesinde son birkaç yıllık süreçte bozulma izlenmektedir. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanındaki alt bölgelerden doğallığı kısmen daha az korunmuş, yerleşme, yapılaşma ve endüstriyel üretime daha yüksek düzeyde konu olmuş kesimlerde yoğun ve kitlesel kullanım gerektiren yeni yatırım taleplerinin çevresel etkilerinin kapsamlı bir şekilde ele alınması önem arz etmektedir.

Çalışma alanı genelinde yaz sezonundaki deniz turizmi talep görmektedir. Ancak bölgenin iklimsel yapısı itibarıyla deniz turizm sezonu oldukça kısadır. Bu bakımdan bölgede turizm sezonunu uzatma etkisi olabilecek; doğa, yayla, spor, kültür, agro vb. farklı turizm temalarına ilişkin çeşitlenmenin yaratılması önem taşımaktadır. Bu bakımdan çalışma alanında milli park, tabiat parkları, doğa koruma alanları, sulak alan gibi doğal peyzaj öğelerinin potansiyeli oldukça yüksektir. Çalışma alanında turistik açıdan çekiciliği olan kültürel peyzaj öğelerine ilişkin alanlar ise daha kısıtlıdır. Doğal peyzaj öğeleriyle birlikte Tios Antik Kenti, Güzelcehisar Kalesi, Gideros Kalesi, Gazallı Kalesi, Çoban Kalesi, Timme Kalesi, Okçular Kalesi, İlişi

Kalesi, Ceneviz Kalesi, Ginolu Kalesi gibi arkeolojik alanlar ile Zonguldak Kentsel Sit Alanının bölgesel ve ulusal düzeyde tanınırlığının artırılması önem taşımaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP kapsamında elde edilen kurum görüşleri, yerinde yapılan çalışmalar ve kurumlarla yapılan görüşmeler sonrasında detaylarına bu raporda yer verilen bazı kıyı alanlarında plansız yapılaşmış alanların olduğu belirlenmiştir. Yine kurum görüşmelerinde kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında yer yer tapulu alanların bulunduğu iletilmiştir. Söz konusu alanlar halen kıyıda ki kamusal kullanımı yüksek düzeyde engellemeyecek düzeyde olsa da bu tür yasa dışı yapılaşmaların genişlemesinin önlenmesi, var olanların da yürürlükteki mevzuat kapsamında önlenip bertaraf edilmesi önem arz etmektedir.

Çalışma alanının bazı kesimlerinde yer alan kumul nitelikteki alçak ve geniş kıyı şeritlerinde bulunan plaj alanlarının yaz sezonunda yoğun olarak kullanıldığı, ancak bu alanlarda günübirlik kullanımına ilişkin düzenlemelerin yetersiz olduğu dikkati çekmektedir. Çalışma alanında ilçe merkezlerine yakın konumda bulunan plajlarda genellikle düzenleme yapıldığı ancak ilçe merkezlerinde uzak olan ve yaz sezonunda yoğun olarak kullanılan kıyılarda da günübirlik kullanımlara yönelik düzenlemelerin yapılması önem taşımaktadır.

Çalışma alanı genelinde yoğun olarak faaliyet gösteren; yük taşımacılığı açısından önem taşıyan bazı limanlar ile balıkçılık faaliyetleri açısından önem taşıyan balıkçı barınakları, buldukları konumda kentsel yerleşme alanları ile çevrilmiş durumdadır. Söz konusu balıkçı barınaklarından bazıları buldukları yerleşmelere kıyı kullanımı açısından değer katmaktadırlar. Ancak bununda birlikte söz konusu balıkçı barınakları, kentsel kullanımlar ile çevrelenmiş durumda olup mekansal anlamda sıkışıklığa ve çevresel anlamda kirlenme gibi bazı sorunlara neden olmaktadır. Söz konusu konumlarda kentsel yerleşmelerden kaynaklanan kullanımların kıyı yapılarına doğru gelişiminin sınırlandırılması, kıyı yapılarının kentsel kullanımlar üzerindeki olumsuz etkilerinin bertarafı için plan kararlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Yer seçimi ve planlaması yapılacak yeni kıyı yapılarında çevresindeki kullanımların dikkate alınması, uyumsuz kullanımların birbiri ile yakın konumda olmamasına yönelik tedbirlerin BKAP çalışmalarında ele alınması önem taşımaktadır.

Yerinde yapılan çalışmalarda ve kurum görüşlerinde çalışma alanında bulunan düzensiz katı atık depolama tesisleri önemli bir sorun olarak belirtilmiştir. Bartın İnkumu ve Amasra merkez başta olmak üzere Filyos, Cide, Doğanyurt, İnebolu, Abana, Bozkurt ve Çatalzeytin ilçelerinde faaliyet gösteren düzensiz katı atık depolama tesislerinin faaliyetlerinin sonlandırılması veya bu konumlarda transfer istasyonu, düzenli depolama tesisi vb. çözümlerin hayata geçirilmesine yönelik tedbirlerin ele alınması gerekmektedir.

Çalışma alanı genelindeki endüstriyel üretim faaliyetlerinde yeni üretim tekniklerine dayalı, yüksek teknolojili, çevre dostu üretim faaliyetlerinin kısıtlı olduğu değerlendirilmektedir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde çalışmaları devam eden, ulusal ve bölgesel düzeyde önem taşıyan

Filyos Vadisi projesi kapsamında bulunan Filyos Endüstri bölgesine yönelik inşaa çalışmaları devam etmekte, aynı proje kapsamında bulunan Filyos Limanı inşaa çalışmaları ise tamamlanma aşamasına gelmiştir. Filyos Endüstri Bölgesinin faaliyete geçmesi ile limandan faydalanabilecek, çevre dostu yüksek teknolojili ve katma değerli üretim yapan benzer tesislerin endüstri bölgesine yönelmesinde bir başlangıç etkisi yaratabilecektir. Bu bakımdan Filyos Endüstri Bölgesinin kısa vadede faaliyete geçmesi önem taşımaktadır.

Planlama bölgesinde Doğu Zonguldak Alt Bölgesi dışındaki tüm alt bölgelerde, lojistik sektörü için önemli taşıyan, çok modlu ve bütünleşik (demiryolu-havayolu-karayolu) ulaşım bağlantıları zayıf bir nitelik arz etmektedir. Bu sorunun çözümünde önemli bir katkı olabilecek; başta çalışma alanının batısını mevcut demiryolu hattı ile güneydeki ve batıdaki yüksek kapasiteli sanayi alanlarına bağlayacak Adapazarı-Karasu-Alaplı-Bartın-Karabük Demiryolunun kısa-orta vadede inşaa edilerek kullanıma girmesi ulusal ve bölgesel düzeyde büyük önem arz etmektedir.

Çalışma alanının bazı kesimlerinde bulunan balıkçı barınakları halen kapasitesi üstünde kullanılması, bazı kesimlerde ise tam kapasitesine yakın bir oranda kullanılması önemli bir sorun olarak nitelendirilmektedir. Buna göre Batı Zonguldak Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan Alaplı Balıkçı Barınağı % 77, Ereğli Bozhane Balıkçı Barınağı % 93 kapasite ile kullanılmaktadır. Batı Zonguldak Alt Bölgesindeki balıkçı barınakları kapasite kullanımı ortalaması % 80'i geçmiş olup kısa-orta vadede bu alt bölgedeki mevcut balıkçı barınaklarının kapasitesinin geliştirilmesi veya yeni balıkçı barınağı inşasına ilişkin gelişmelerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan Kozlu Balıkçı Barınağı % 79, Kilimli Balıkçı Barınağı % 45, Filyos Balıkçı Barınağı ise % 68 kapasite ile kullanılmaktadır. Bu alt bölgenin batısında bulunan Kozlu Balıkçı Barınağı kapasite kullanımını % 80 oranına yaklaşmıştır. Söz konusu balıkçı barınağının inşaa edilmesi planlanan ek bir dalgakıranla büyütülmesi ve kapasitesinin geliştirilmesi planlanmakta olup bu yatırımın kısa/orta vadede gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır.

Bartın Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan Tarlaağzı Balıkçı Barınağı % 66, Amasra Balıkçı Barınağı % 63, Tekkeönü Balıkçı Barınağı % 83,3, Kurucaşile Balıkçı Barınağı ise % 75 kapasite ile kullanılmaktadır. Alt bölge genelinde balıkçı barınaklarının günümüzdeki kapasite kullanım ortalaması % 80'nin altındadır. Tekkeönü ve Kurucaşile'de orta vadede kıyı yapılarının kapasitesinin geliştirilmesine yönelik gelişmelerin değerlendirilmesi gerekecektir. Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağı % 83 kapasite ile, İnebolu Limanı/ Balıkçı Barınağı tam kapasitesinin üstünde, İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı % 56 kapasiteyle, Bozkurt Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı %36 kapasiteyle, Abana Balıkçı Barınağı % 17 kapasiteyle, Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı % 86 kapasiteyle kullanılmaktadır. Bu bölgenin İnebolu kesiminde ortaya çıktığı görülen ek kapasite ihtiyacının UAB tarafından yapılması planlanan İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı ile

giderilmesi öngörülmekte olup bu yatırımın kısa-orta vadede gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır. % 83 kapasite ile kullanılan İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağının ise inşa edilmesi planlanan ek bir dalgakıranla büyütülmesi ve kapasitesinin geliştirilmesi planlanmaktadır. Bunun yanında % 86 kapasite ile kullanılan Çatalzeytin Balıkçı Barınağı için yine kısa-orta vadede kapasite geliştirilmesine ilişkin projelerin gündeme geleceği değerlendirilmektedir.

Çalışma alanının Bartın alt bölgesinde, Bartın Çayı'nın çıkışında standardına uygun olmayan barınma yeri bulunması ve burada bağlama yapılması önemli bir sorun olarak değerlendirilmektedir. Bartın Belediyesi tarafından halen geliştirme aşamasında olduğu bilinen 200 tekne kapasiteli "Tekne Parkı Projesi"nin gerçekleştirilmesi bu bakımdan büyük önem taşımaktadır. Söz konusu projede yöredeki mevcut balıkçılar ve özel tekneler için standartlara uygun bağlama yeri ve bakımları için çekek yeri düzenlenmesi gerekmektedir.

Çalışma alanında yat turizminin gelişmemiş olması, yat turizmi açısından önem arz eden kıyı yapılarının bulunmaması önemli bir sorun alanı olarak belirtilmektedir. Yat limanı planlaması ve yer seçimi standartları bakımından yapılan değerlendirmeler sonrasında, BKAP çalışma alanında mevcut bir yat limanının bulunmamasının temel nedeni, yer seçimi ve planlama kriterlerindeki güzergah koşulu ile doğrudan ilgilidir. BKAP çalışma alanı yat turizminin tercih ettiği ana güzergahlar üzerinde bulunmamaktadır. Bu güzergahların şekillenmesinde ekonomik yapı, turizm kapasitesi ve çekiciliği ile doğal koşullar önem taşımaktadır. Bu bakımdan çalışma alanının kıyı kesimi, geri bölgedeki hinterlandı ve geniş anlamda bulunduğu deniz; ulusal düzeyde yat turizminin diğer bölgelere göre daha yavaş gelişme potansiyeli gösterdiği bir konumda bulunmaktadır. Zonguldak merkezde proje ve planlama çalışmaları tamamlanmış yat limanının halen inşa edilmemesinin en önemli nedeni yukarıda bahsedilen koşulların halen oluşmamasıyla ilgilidir.

Çalışma alanında yaz nüfus ile kış nüfusu arasında belirgin bir fark gözlenen Bartın Alt Bölgesi ise kısmı bir fark gözlenen Doğu Kastamonu Alt Bölgesi ve Doğu Zonguldak Alt Bölgesinin kıyı kesimindeki sezonluk nüfusa yönelik sosyal hizmetlerin sağlanması, başta atık-arıtma olmak üzere teknik altyapı kapasitesinin geliştirilmesine yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir.

Batı Zonguldak Alt Bölgesi Ereğli İlçesi ve Batı Kastamonu Alt Bölgesi Cide İlçesinde projesi bulunmayan, imar planı onayı olmayan, çok eski tarihlerde yapılmış ancak günümüzde işlevini gerektiği şekilde yerine getiremeyen kıyı koruma yapılarıyla ilgili sorunların çözümü için UAB tarafından projeler geliştirilmiştir. Standardına uygun olmayan bu kıyı yapılarının yenilenmesiyle ilgili projelerin hayata geçirilmesi, söz konusu alt bölgelerde yaşanan kıyı koruma sorunlarının giderilmesinde önem taşımaktadır.

Tehditlere İlişkin Tespitler:

Başta Bartın Alt Bölgesi olmak üzere Doğu Kastamonu Alt Bölgesi ve Doğu Zonguldak Alt Bölgesinin kıyı kesiminde, deniz sezonu döneminde kontrolsüz günübirlik ve turizm faaliyetlerinin doğal açıdan hassas alanlarda çevresel kirlenmeye neden olmaktadır. Bölgedeki hassas alanlarda tehdit oluşturan bu durumun engellenmesi için söz konusu alt bölgelerde deniz sezonunun olduğu dönemlerde atık ve arıtma başta olmak üzere ilave teknik altyapı önlemlerinin alınması gerekmektedir.

Ulusal ve bölgesel düzeyde önemli bir proje olan Filyos Vadisi projesinin Filyos Deltasında flora ve fauna açısından hassas bir alana yakın bir konumda yer seçmiş olması nedeniyle söz konusu bölgede ekolojik yapı ve biyolojik çeşitliliğe ilişkin koruma ve izleme faaliyetlerinin etkili bir biçimde sürdürülmesi önem taşımaktadır.

Deniz suyu kalitesi izleme verilerine göre son üç yıllık süreçte Doğu Zonguldak Alt Bölgesi deniz suyu kalitesi A sınıfından C sınıfına, Batı Kastamonu Alt Bölgesinde ise B sınıfından C sınıfına gerilemiş olup her iki alt bölgede planlama aşamasında olan arıtma tesislerinin inşa edilerek faaliyete geçmesi önem taşımaktadır.

Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgelerinde denize dökülen akarsuların bir bölümünde alüvyon ve mil taşınımı nedeniyle çıkış ağzlarında daralma yaşandığı, akarsuların doğal yapısında yaşanan bu olumsuz etkilerin araştırılması, gerekirse bu akarsular için kıyı koruma yapılarının projelendirilmesi ve inşa edilmesi gerekmektedir.

Çalışma alanının karasal etkileşim alanında, sınılaşma riski bulunan alüvyal birimli alanlarla çakışan yerleşme alanlarının yaygın olduğu, çalışma alanı ve çevresinin önemli diri fay hatlarının kuzeyinde bulunduğu ve yine Türkiye Deprem Tehlike Haritasına göre orta üstü tehlike düzeyinde yer ivmesi olan bir konumda yer almaktadır. Başta taşkın olmak üzere doğal afet tehlikelerinin yüksek olduğu bir konumda bulunan çalışma alanındaki yeni yatırım kararları ve projelerde doğal tehlike düzeylerine uygun önlemlerin alınması, mevcut tesislerde ise gerekli araştırmaların ve yenileme/güçlendirme çalışmalarının yapılarak riskin azaltılmasına yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır.

Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgesinin bazı bölümlerinde yüksek eğimli arazilerin bulunduğu, bu kesimlerde heyelan, kaya düşmesi gibi kütle hareketlerine bağlı doğal tehlikelere ilişkin önlemlerin gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca söz konusu arazilerde şiddetli erozyona maruz alanların olduğu, bu bölgelerde erozyonla mücadele ve erozyon kontrolüne ilişkin önlemlerin alınması önem taşımaktadır.

Bölgede ekonomik bir odak niteliği olan Ereğli ve Zonguldak Limanlarının büyük oranda aynı türde ve rotadaki lojistik faaliyete dayanması nedeniyle gelişme trendinin yavaş seyretmesi önemli bir tehdit olarak algılanmaktadır. Bu bakımdan gelecekte ulusal ve uluslararası

değişimlere bağlı olarak yük, yolcu vb. lojistik faaliyetlerde alternatif pazar ve tür çeşitliliği geliştirilmesi gerekmektedir.

Çalışma alanının Doğu ve Batı Zonguldak Alt Bölgelerinde bulunan İlçe merkezlerinde yaşayanların kıyı ile ilişkilerinin zayıf olduğu; bu ilçelerin kıyı kesiminde bazı tersane, liman ve endüstriyel üretim tesislerinin geniş alanlar kaplaması, bu kesimdeki sahil yollarının yer yer kıyıyı bölen ve kısıtlatan bir etkide bulunduğu belirlenmiştir. Söz konusu alanlardaki sosyal ve kültürel altyapı olanaklarının geliştirilmesi, ilçe merkezlerinin kıyıyla bağlantısını güçlendirmesine yönelik plan kararlarının geliştirilmesi önem taşımaktadır.

Çalışma alanının Doğu Zonguldak, Bartın, Batı ve Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde bulunan düzensiz katı atık depolama tesisinin neden olduğu kirliliğin giderilmesi için bu bölgede atık tesisi veya aktarma istasyonunun faaliyete geçirilmesi gerekmektedir.

4. UZMAN RAPORLARI

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı araştırma, analiz ve sentez çalışmaları kapsamında 7 farklı uzman değerlendirme raporu hazırlanmıştır. Bu raporlar;

- Kıyı Yapıları Uzman Değerlendirme Raporu
- Deniz Ulaşımı, Taşımacılığı ve Lojistik Uzman Değerlendirme Raporu
- Kıyı ve Denizel Alanlara Yönelik Mevzuat ve Planlamaya İlişkin Uzman Değerlendirme Raporu
- Sahil Şeridi Batimetrik ve Oşinografik Ölçümler Uzman Değerlendirme Raporu
- Deniz ve Kıyı Ekosistemi Uzman Değerlendirme Raporu
- Anket Çalışmaları ve Sonuçları Uzman Değerlendirme Raporu
- Kurum Görüşmeleri Uzman Değerlendirme Raporu

Hazırlanan uzman değerlendirme raporları kurum görüşleri, literatür çalışmaları, yerinde yapılan arazi çalışmaları, görsel belgeme çalışmaları, kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmeler ve yerinde yapılan anket çalışmalarına dayanmaktadır. Uzman raporları konusuna ve kapsamına göre birden fazla uzmanın birlikte çalışması sonucunda hazırlanmıştır. Uzman raporlarıyla elde edilen veriler ve sonuçları BKAP çalışmasının ikinci etabında sentez ve GZFT bölümlerinde ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Çalışma alanı geneli ve alt bölgeler düzeyinde hazırlanan uzman raporlarına ilişkin mekânsal veriler öznitelik bilgileri ile birlikte ilişkisel veri tabanına aktarılmış; bu verilerden tematik haritalar üretilmiş ve bu veriler çok kriterli karar verme (ÇKKV) yönteminde esas alınarak planlama kararları geliştirilmiştir.

Bu bölümde Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışması için hazırlanan uzman değerlendirme raporlarının genel kapsamı ve bu rapordaki elde edilen sonuçlar özetlenmiştir.

4.1. Kıyı Yapıları Uzman Değerlendirme Raporu

Kıyı yapıları uzman değerlendirme raporunda öncelikle bütün kıyı şeridinde yer alan mevcut kıyı yapılarının (rekreatif amaçlı dolgu alanları, liman, yat limanı, iskele, balıkçı barınakları, su ürünleri yetiştiricilik alanları, kıyı koruma yapıları, vb. kıyı ve deniz yapıları, boru hatları, planlı yapım ve onarım tesisleri, tersane ve kaçak yapılaşmalar) incelenmiştir. Tüm kıyı yapılarının deniz ve karadaki alan ve kapasitelerinin ortaya konması, projeksiyonların ve gelişme potansiyelleri değerlendirilmiş, her bir kıyı yapı tipinin kendi içinde analiz edilerek elde edilen veriler ışığında sınıflandırılmıştır. BKAP’da kıyı kapasitesi hesaplamalarına temel oluşturacak standartlar ortaya konulmuş, ilgili master planlar çerçevesinde kıyı yapılarının kapasite ve hedef kapasitelerinin değerlendirilmiştir. Ayrıca bu raporda diğer uzmanlık raporları ile birlikte hazırlanan kıyı alanı taşıma kapasitesi hesaplamaları çerçevesinde belirlenen kıyı kullanımları ile ilgili olarak hesaplamaları da ele alınmıştır. Kıyı yapıları uzman değerlendirme raporunda su ürünlerine ilişkin zaman, su ürün türü, avlanma oranları, avlanma

bölgeleri, su ürünleri üretim yerlerini içeren mevcut durum ve öngörüler ele alınmıştır. Raporunda kıyıda ilk 100 ve 1000 metre içinde yapılaşmaya konu alanların (doğallığı bozulan) tespiti ve yüzdesinin belirlenmesi çalışmaları tamamlanmıştır. Buna göre uzman değerlendirme raporundaki sonuçlar aşağıda özetlenmiştir.

Çalışma alanı genelinde mevcutta faaliyet gösteren kıyı yapıları; kapasite bilgileri ve mevcut kullanımları ile yapılması planlanan kıyı yapıları ise kapasite bilgileri ile aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 10 Mevcut ve Yapımı Planlanan Kıyı Yapıları

Alt Bölge	İlçe	Kıyı Yapısının Adı/Türü	Durumu	Kapasite / Kullanım
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Alaplı	Alaplı Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	140 / %77
	Alaplı	Alaplı Marmara Çimento Limanı	Yapımı planlanan kıyı yapısı	-
	Ereğli	Ereğli (Bozhane) Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	215 / %93
	Ereğli	Erdemir Limanı	Mevcut kıyı yapısı	13.750.000 ton/yıl kuru dökme yük, 6.000.000 ton/yıl genel kargo, 250.000 ton/yıl sıvı yük
	Ereğli	Ereğli Tersaneler Bölgesi (3 adet ayrı tersane bölgesi)	Mevcut kıyı yapısı	-
	Alaplı	Alaplı Tersaneleri (2 adet ayrı tersane bölgesi)	Yapımı planlanan kıyı yapısı	-
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Kozlu	Kozlu Balıkçı Barınağı	Büyütülmesi planlanan mevcut balıkçı barınağı	190 / %79 (55 adet tekne ilave kapasite)
	Kilimli	Kilimli Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	185 / %45
	Çaycuma	Filyos Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	150 / %67
	Zonguldak	Zonguldak TTK Limanı	Mevcut kıyı yapısı	2.500.000 ton/yıl kuru dökme yük, 1.000.000 ton/yıl genel kargo, 110.000 adet/yıl tır/treyler
	Zonguldak	Zonguldak Yat Limanı Projesi	Yapımı planlanan kıyı yapısı	165 adet yat
	Kilimli	Eren Limanı	Mevcut kıyı yapısı	10.000.000 ton/yıl kuru dökme yük 1.000.000 ton/yıl genel kargo
	Kilimli	Çatalağzı Limanı	Mevcut kıyı yapısı	17.000.000 ton/yıl kuru dökme yük
	Kilimli	Kilimli Tersanesi	Yapımı planlanan kıyı yapısı	-
	Çaycuma	Filyos Limanı	İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş kıyı yapısı	25.000.000 ton/yıl
Bartın Alt Bölgesi	Amasra	Tarlaağzı Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	190 / %66

Zonguldak-Kastamonu-Bartın İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Plan Açıklama Raporu

Alt Bölge	İlçe	Kıyı Yapısının Adı/Türü	Durumu	Kapasite / Kullanım
	Amasra	Amasra Kruvaziyer Limanı/Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	50 kruvaziyer gemisi / yıl, balıkçı teknesi: 160 / %62
	Amasra	Akkonak İskelesi	Mevcut kıyı yapısı	1.000.000 ton / yıl
	Kurucaşile	Tekkeönü Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	60 / %83
	Kurucaşile	Tekkeönü Tersanesi	Mevcut kıyı yapısı	-
	Kurucaşile	Kurucaşile Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	110 / %74
	Bartın Merkez	Bartın Limanı	Mevcut kıyı yapısı	1.800.000 ton/yıl
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Cide	Cide Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	265 / %49
	Cide	Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı	Büyütülmesi planlanan mevcut balıkçı barınağı	95 / %42
	Cide	Cide Şehit Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı	İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş kıyı yapısı	125
	Doğanyurt	Doğanyurt Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	140 / %36
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	İnebolu	Özlüce Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	120 / %83
	İnebolu	İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı	Yapımı planlanan kıyı yapısı	110
	İnebolu	İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	115 / %56
	Bozkurt	Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	90 / %36
	Abana	Abana Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	120 / %17
	Çatalzeytin	Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	220 / %86
	İnebolu	İnebolu Limanı, Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	1.000.000 ton/yıl genel kargo + kuru dökme yük, balıkçı teknesi; 145 / %100

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Balıkçılık Kıyı Yapıları Durum Analizi, Ulaştırma Kıyı Yapıları Master Planı, Balıkçılık Kıyı Yapıları Durum ve İhtiyaç Analizi Sonuç Raporu değerlendirilerek, kıyı yapılarının kapasite ve hedef kapasiteleri regresyon yöntemleri ile bulunmuştur. Bu yöntemlerin değerlendirilmesi, diğer uzmanlık raporları ile birlikte hazırlanan kıyı taşıma kapasitesi hesaplamaları çerçevesinde belirlenen kıyı kullanımları ile ilgili olarak aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

Genel Kargo ve Dökme Yük, Konteyner, Ro-Ro Limanları:

Yapılan değerlendirme sonucunda Zonguldak il sınırları içinde yer alan Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgeleri, tüm alan içinde en kritik limancılık altyapılarına sahip olan bölgeler olduğu belirlenmiştir. Her iki alt bölge de sanayi olarak oldukça gelişmiştir. Zonguldak TTK limanı dışında zamanla bölgede Erdemir ve Eren gibi, sadece bölgenin değil, Türkiye'nin en önemli liman tesisleri faaliyete girmiştir. Bu limanlar bağlı oldukları sanayi kuruluşlarının ham madde ihtiyacı ve üretimlerinden kaynaklanan yüklerin aktarılmasında doğrudan kullanılmaktadır. Bu sayede sadece üretim tesisleri değil, aynı zamanda ülkemiz de önemli oranda katma değerler elde etmektedir. Bu limanlara ilave olarak Filyos Limanının inşa edilmesi, bölgenin limancılık altyapısının gelişimi açısından oldukça önemli bir adımdır. Çünkü Filyos Limanı sahip olduğu 25 milyon ton kapasite ile uzun vadede ortaya çıkacak yük gelişimini karşılayacak niteliktedir.

Tüm alt bölgelerdeki yük elleçleme faaliyetleri toplamı 2020 yılında 24,4 milyon ton iken bu rakam Türkiye'deki toplam yük elleçlemesinin %4,91'ine karşılık gelmektedir. Zonguldak Liman Başkanlığı 2011-2020 yılları arasında ortalama %9,7 oranındaki gelişimi ile en hızlı büyüyen liman bölgesidir ve onu %6 ile Bartın Liman Başkanlığı izlemektedir. Bölgedeki tüm liman başkanlıkları dikkate alındığında aynı dönemdeki ortalama gelişim %4,33 olarak tespit edilmiştir.

2020 yılında bölgede elleçlenen yükün yükleme/boşaltma ve yükün gümrük rejimleri paylarına bakıldığında ülkemiz içinde %8.1 pay ile (18,3 milyon ton) bir ithalat yoğunluğu olduğu görülmektedir. Bunun en önemli nedeni bölge sanayisine girdi olan yükün ağır yük sınıfında olmasıdır (kömür, demir cevheri, hurda demir vb.). Bölgede 18,3 milyon ton ithalat yapılırken ihracat miktarı 3,5 milyon tondur. Yine 2020 yılında kabotaj rejimi kapsamında hem yükleme hem de boşaltmada toplam 2,5 milyon ton yük işlem görmüştür. Bölgede transit yük rejimine tabi bir yük hareketi yoktur.

Bölgede işlem gören yükün %81'i boşaltma, %19'u yükleme işlemi görmüştür. 2019/2020 yılı yük değişimi dikkate alındığında %12,8 oranında önemli bir yükleme artışı görülürken boşaltma artış oranı aynı dönemde %4,1 olarak kaydedilmiştir. Karadeniz Ereğli'de yükleme oranı %36,6 oranında artış gösterirken Zonguldak Liman Başkanlığında boşaltma oranı %5,7 oranında gerilemiştir.

2020 yılında %18,6 pay ile Karadeniz, ülkemizdeki Ro-Ro taşımacılığında önemli bir paya sahiptir. Bu taşımalar Karadeniz Bölgesi kıyılarındaki liman tesislerinden diğer Karadeniz ülkelerine doğru yapılmaktadır. Proje bölgesi içinde yer alan iller içinde sadece Doğu Zonguldak alt bölgesi içinde yer alan Zonguldak limanında Ro-Ro faaliyeti bulunmaktadır. 2020 yılında bu limanda gerçekleşen Ro-Ro hareketleri toplam 10,6 bin araçtır ve bu taşımalar Ukrayna'nın Chornomorsk limanı yönündür. Giden ve gelen araç sayısı nispeten dengelidir.

Chornomorsk limanına bölge dışındaki farklı illerde bulunan limanlardan da taşımalar yapılmaktadır (Karasu/Sakarya ve Haydarpaşa/İstanbul). Yaklaşık 40 bini bulan bu taşımaların 1/3'ü Zonguldak limanından gerçekleşmektedir. Taşıma miktarının nispeten düşük olması bu yük türündeki gelişim potansiyelini ve bu yük türü için ilave kapasite ihtiyacını kısıtlamaktadır.

Diğer yandan geçmiş veriler ile karşılaştırıldığında Zonguldak limanındaki Ro-Ro elleçlemesinin dengeli gelişmediği ve sürekli bir azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. Bölgede diğer limanlarda Ro-Ro faaliyetinin yürütülmesi, açılan yeni hatlar ile güzergahların değişmesi, Karadeniz genelinde bir Ro-Ro rekabeti ortaya çıkarmış Zonguldak limanındaki pazar payında zaman içinde azalma olmuştur.

Konteyner elleçlemesi günümüzde en karlı liman faaliyetlerinden birisidir ve liman işletmeleri tarafından öncelik verilir. Bölge için yapılan toplam yük tahmininde konteyner yükünde gelişmeye yönelik bir sonuç bulunamamıştır.

Balıkçı Barınakları:

Batı Zonguldak Alt Bölgesindeki balıkçılık faaliyetleri ile kıyı yerleşmelerinin çeşitli niteliklerine ilişkin koşulları değerlendirilmiştir. Halen işletilmekte olan balıkçı barınaklarındaki yer seçimi ölçütlerinin yerinde belirlendiği ancak bu alt bölgede balıkçı barınakları kapasite kullanımını ortalamasının % 80'i geçmiş olduğu, kısa-orta vadede bu alt bölgedeki mevcut balıkçı barınaklarının kapasitesinin geliştirilmesi veya yeni balıkçı barınağı inşasına ilişkin gelişmelerin değerlendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan Kozlu Balıkçı Barınağı % 79, Kilimli Balıkçı Barınağı % 45, Filyos Balıkçı Barınağı ise % 68 kapasite ile kullanılmaktadır. Bu alt bölgenin batısında bulunan Kozlu Balıkçı Barınağı kapasite kullanımını % 80 oranına yaklaşmıştır. Söz konusu balıkçı barınağının inşa edilmesi planlanan ek bir dalgakıranla büyütülmesi ve kapasitesinin geliştirilmesi planlanmakta olup alt bölgede kısa-orta vadede balıkçı barınakları açısından ek bir kapasite ihtiyacı bulunmadığı görülmektedir.

Bartın Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan balıkçı barınaklarının günümüzdeki kapasite kullanımının alt bölge genelindeki ortalaması % 80'nin altındadır. Bu alt bölgedeki Tekkeönü ve Kurucaşile balıkçı barınakları özelindeki kapasite kullanımını % 80'e yaklaşmış durumdadır. Bu bakımdan orta vadede söz konusu iki balıkçı barınağının kapasitesinin büyütülmesine yönelik gelişmelerin değerlendirilmesi gerekecektir. Çalışma alanında bulunan Bartın Çayı doğal barınma alanında, yerinde yapılan çalışmalarında yaklaşık 90 adet tekne tarafından kullanıldığı, zaman zaman bu sayının % 20-30 oranından artabildiği, çekek yeri ve elektriği olmayan, önemli altyapı eksikleri bulunan barınma yerinin denize yakın bölümü sık sık kumla dolduğu ve doğal barınma yerine giriş-çıkışın sıklıkla kapandığı belirlenmiştir. Barınma yerinin doğal yapısından kaynaklanan sorunları ve altyapı eksiklikleri bölgedeki balıkçılık faaliyetlerini olumsuz etkilediği, barınma yerindeki yoğun kullanımın nehir ağzını çevresel ve

görsel anlamda olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu bakımdan doğal barınma yerindeki kullanımdan vazgeçilerek bu konuma yakın bir kıyı alanında yeni bir balıkçı barınağı yer seçimi ve planlaması seçeneğinin ele alınması gerektiği görülmektedir.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağı % 83 kapasite ile, İnebolu Limanı/ Balıkçı Barınağı tam kapasitesinin üstünde, İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı % 56 kapasiteyle, Bozkurt Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı %36 kapasiteyle, Abana Balıkçı Barınağı % 17 kapasiteyle, Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı % 86 kapasiteyle kullanılmaktadır. Bu bölgenin İnebolu kesiminde ortaya çıktığı görülen ek kapasite ihtiyacının UAB tarafından yapılması planlanan İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı ile giderilmesi öngörülmektedir. % 83 kapasite ile kullanılan İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağının ise inşa edilmesi planlanan ek bir dalgakıranla büyütülmesi ve kapasitesinin geliştirilmesi planlanmaktadır. Bunun yanında % 86 kapasite ile kullanılan Çatalzeytin Balıkçı Barınağı için kısa-orta vadede kapasite geliştirilmesine ilişkin projelerin gündeme geleceği değerlendirilmektedir.

Yat Limanları:

Çalışma alanının bulunduğu bölge uluslararası ve ulusal yat güzergahları içinde bulunmamaktadır. Yat turizmine ilişkin güzergahların şekillenmesinde ekonomik yapı, turizm kapasitesi ve çekiciliği ile doğal koşullar önem taşımaktadır. Bu bakımdan çalışma alanının kıyı kesimi, geri bölgesindeki hinterlandı ve geniş anlamda bulunduğu deniz; ulusal düzeyde yat turizminin diğer bölgelere göre daha yavaş gelişme potansiyeli gösterdiği bir konumda bulunmaktadır. Zonguldak merkezde proje ve planlama çalışmaları tamamlanmış yat limanının halen inşa edilmemesinin en önemli nedeni yukarıda bahsedilen koşulların halen oluşmamasıyla ilgilidir. Çalışma alanı genelinde yat kullanımına ilişkin koşulların orta ve uzun vadede kısmen oluşması sonrasında, yat limanına ilişkin projelerin gerçekleştirilmesinin gündeme gelebileceği değerlendirilmektedir.

4.2. Deniz Ulaşımı, Taşımacılığı ve Lojistik Uzman Değerlendirme Raporu

Uzman değerlendirme raporu kapsamında küresel, ulusal ve bölgesel düzeyde mevcut durum ve öngörülerini ele alınmış; alana yönelik güncel sektörel strateji ve planlar çerçevesinde ihtiyaç ve kapasite analizini ortaya konulmuştur. Çalışmada mevcut ve potansiyel yatırımlar araştırılmış, mevcut yatırımların yeterliliğini ortaya konularak alandaki deniz ulaşım verileri, yük taşımacılığı verileri detaylı olarak GIS ortamına aktarılarak analiz edilmiştir. Raporla mevcut deniz ulaşımı ve taşımacılığına yönelik ve hizmet verdiği art bölgeler ile ilişkisi kapasite hesapları ile ortaya konulmuş, limanların mevcut kabotaj, konteyner ve yük elleçleme miktarlarını ve kapasitelerini hesaplanmış ve geleceğe ilişkin öngörüler belirlenmiştir.

Yapılan değerlendirme sonucunda Zonguldak-Bartın-Kastamonu illerinin Karadeniz’de bulunan kıyı şeridinde yer alan limanların 4 alt bölge içinde faaliyet gösterdiği görülmüştür. Bu alt bölgeler içinde Zonguldak il sınırları içinde yer alan Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgeleri, tüm alan içinde en kritik limancılık altyapılarına sahip olan bölgelerdir.

Rapor kapsamında yük gelişiminin bilimsel bir zemine oturtulması için bir talep tahmini metodolojisi uygulanmıştır. Bu noktada öncelikle bölgenin yük türleri incelenmiş, bölgede, mevcut sanayi varlığına paralel olarak kuru dökme yük ağırlıklı bir yapı olduğu tespit edilmiştir. Diğer yük türlerinde ise mevcut elleçleme oldukça düşük seviyede olduğu gibi, Ro-Ro gibi yakın zamanda yüksek oranda elleçleme faaliyeti olan yüklerde, özellikle yakın bölgede yer alan Karasu ve Samsun limanındaki gelişmelerden dolayı azalma olduğu görülmüştür. Bölgede konteyner yüküne ilişkin bir faaliyet olmadığı gibi gelecekte de bu yükün gelişimi için özellikle transit yük ağırlıklı bir senaryonun işler hale gelmesi gerekmektedir.

Talep tahmini yöntemleri nicel ve nitel yöntemlerden oluşmaktadır. Bölge için yapılan dökme yük ve genel kargo yük tahmininde nicel yöntemler ile anlamlı sonuçlar bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre ortalama tahmin ile dökme yük ve genel kargo yükünün 2025 yılında 30 milyon ton, 2030 yılında 35 milyon ton, 2040 yılında ise 45 milyon tona ulaşacağı öngörülmüştür. Alt ve üst güven aralığına göre bölgede 2040 yılında kötümser bir tahmin ile 41 milyon ton, iyimser bir tahminle ise 50 milyon tona ulaşılacaktır.

Çalışma alanındaki alt bölgelerde liman kapasitelerinin toplamı 67,8 milyon tondur. Bu kapasite 2040 yılı iyimser tahminin de oldukça üzerindedir. Bu nedenle 2040 yılında kadar bölgedeki yük gelişiminin mevcut limanlar üzerinden karşılanabildiği ve ilave bir liman yatırımına ihtiyaç duyulmadığı açıktır.

Transit yük, karayolu transit ve denizyolu transit olmak üzere iki türdür. Karayolu transit yükte kara ve demir yolu ile bir başka ülkeden gelen yük (örneğin Gürcistan’dan) bizim limanlarımızda işlem görerek gemilere yüklenmekte ve üçüncü bir ülkeye yolculuğuna devam etmektedir (tersi de geçerlidir). Denizyolu transitte ise (Transshipment) yük, denizyolu ile gelmekte bizim limanlarımızda başka bir ülkeye gitmek üzere farklı bir gemiye aktarılmaktadır. Dökme yüklerde transit taşımacılık, bazı özel durumlar haricinde dünyada sık rastlanan bir durum değildir. Diğer yandan konteyner ve sıvı yüklerde yoğun transit faaliyeti vardır. Ancak önceki bölümlerde verilen istatistiklerden anlaşıldığı gibi bölgede transit yük faaliyeti yoktur.

Bölgenin transit yük potansiyelinin ortaya çıkması demiryolu bağlantısına bağlıdır. Halihazırda işletilen ve planlanan demiryolu projeleri tamamlandığında uzun vadede (2040 yılı sonrasında) böyle bir potansiyel ortaya çıkabilir. Gelecekte bölge limanlarına demiryolu bağlantısının yapılması özellikle transit yük kapsamında konteyner elleçlemelerinin ortaya çıkmasına neden olabilir. Ancak bu tarz bir transit faaliyet limanların Karadeniz kıyısındaki konumu nedeni ile yine de sınırlı olacaktır. Çünkü uzun mesafeli transit taşımalar denizyolu ile Avrupa ya da

Afrika yönlü aktarılacaksa Marmara kıyılarında yer alan limanlar ya da Doğu Akdeniz’de İskenderun Körfezinde yer alan limanlar karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olacaktır. Ayrıca bölgeye yakın ve stratejik konumdaki Samsunport, demiryolu bağlantısı ve mevcut demiryolu elleçleme alt yapısı ile şu an oldukça avantajlı bir konumdadır.

Eğer bölgede orta ve uzun vadede oluşturulacak bir sanayi ve üretim yapılanması olması ve mevcut limanların bu yapılanmadan dolayı ortaya çıkacak yüke hizmet verememesi durumunda yeni liman tesisleri düşünülebilir. Burada kritik olan nokta yeni liman tesisinin tutarlı bir ekonomik ve ticari temele dayandırılmasıdır. Nitekim bu yaklaşım çalışma alanı içinde yer alan ve 25 milyon ton yük kapasitesi ile planlanan Filyos limanı projesinde uygulanmış, limanın yük kaynağı olarak Çaycuma Sanayisi gösterilmiştir.

Gelecekte transit yük artış ihtimalinin gerçekleşmesi durumunda mevcut limanların kapasitesi izlenmeli, bu limanlarda yaklaşık %80 oranında kapasite kullanım oranına erişildiğinde mevcut limanların kapasitesi arttırılmalı ya da yeni liman tesisleri inşa edilmelidir.

4.3. Kıyı ve Denizel Alanlara Yönelik Mevzuat ve Planlamaya İlişkin Uzman Değerlendirme Raporu

Uzman değerlendirme raporu kapsamında öncelikle kıyı ve denizel alanlara ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuatın tanımlanmış, bu kapsamda taraf/üye veya sorumlu bulunan uluslararası sözleşme, anlaşma, protokol, direktif, vb. hususların tespiti yapılmıştır. Raporla denizel alanlara yönelik denizel planlama (maritime spatial planning) konusunda hukuki, yasal, teknik ve idari süreçlerinin tanımlanmış ve bu konuda iyi uygulama örneklerinin sunulmuştur. Çalışma alanındaki kıyı şeridinde mevcut durum ve gelişme eğilimlerinin tespit edilmiş, öncelikli sektör ve kullanımlara ilişkin mevcut durum ve öngörüler ile kıyı planlamasındaki standartlar ve uygulamalara yönelik çalışmaları ele alınmış, kıyı alanındaki mevcut yapılaşmaların bu standartlara uygunluğunu değerlendirilmiştir. Uzman raporu kapsamında; yürürlükteki mekansal planlar, kıyı yapılarının imar planları ve uygulamaları, Kıyı Kanunu kapsamındaki uygulamalar ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında alanlar değerlendirilmiştir.

Liman planlaması ve yer seçimi standartları bakımından yapılan değerlendirmeler sonrasında, BKAP çalışma alanının Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde faaliyet gösteren limanların hem karayolu hem de demiryolu bağlantıları bulunmaktadır. Yapımı tamamlanma aşamasında olan Filyos Limanı için demiryolu iltisak hatlarının inşasının planlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca başta Filyos Limanı olmak üzere Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde bulunan limanlar, çalışma alanının güneyinde yer alan ve 500.000 yolcu/yıl kapasitesine sahip Zonguldak-Çaycuma Havaalanı ile yakın bir konumda bulunmaktadır. Bu bakımdan Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde bulunan limanların karayolu, demiryolu ve havayolu olmak üzere çok modlu ulaşım bağlantıları açısından güçlü bir konumda olduğu görülmektedir. Ulaşım bağlantıları bakımından Batı

Zonguldak Alt Bölgesindeki limanlar ele alındığında esas itibariyle bu bölgedeki taşımacılığın karayoluna dayandığı görülmektedir. Ancak Alaplı başta olmak üzere bu bölgedeki limanların hinterlandı ile demiryolu bağlantısını sağlayacak olan ve proje aşamasındaki Adapazarı-Karasu-Alaplı-Bartın demiryolu hattının tamamlanarak faaliyete geçmesi ile ulaşım olanaklarının güçleneceği değerlendirilmektedir. Hem Doğu Zonguldak hem de Batı Zonguldak Alt Bölgelerindeki limanların, ulusal düzeydeki üretim tesisleri ve hammadde ilişkileri açısından oldukça avantajlı bir konumda yer aldıkları görülmektedir.

Yat limanı planlaması ve yer seçimi standartları bakımından yapılan değerlendirmeler sonrasında, BKAP çalışma alanında mevcut bir yat limanının bulunmamasının temel nedeni, yer seçimi ve planlama kriterlerindeki güzergah koşulu ile doğrudan ilgilidir. BKAP çalışma alanı yat turizminin tercih ettiği ana güzergahlar üzerinde bulunmamaktadır. Bu güzergahların şekillenmesinde ekonomik yapı, turizm kapasitesi ve çekiciliği ile doğal koşullar önem taşımaktadır. Zonguldak merkezde proje ve planlama çalışmaları tamamlanmış yat limanının halen inşa edilmemesinin en önemli nedeni yukarıda bahsedilen koşulların halen oluşmamasıyla ilgilidir. Çalışma alanı genelinde yat kullanımına ilişkin koşulların orta ve uzun vadede kısmen oluşması sonrasında, yat limanına ilişkin projelerin gerçekleştirilmesinin gündeme gelebileceği değerlendirilmektedir.

Balıkçı barınaklarının planlaması ve yer seçimine ilişkin hususların yukarıda yer verilen ölçütler çerçevesinde değerlendirilmesi BKAP çalışmaları açısından önem taşımaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP Etüt Analiz ve Sentez çalışmaları kapsamında çalışma alanındaki tüm balıkçı barınakları incelenmiştir. Buna göre Batı Zonguldak Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan Alaplı Balıkçı Barınağı % 77, Ereğli Bozhane Balıkçı Barınağı % 93 kapasite ile kullanılmaktadır. Batı Zonguldak Alt Bölgesindeki balıkçı barınakları kapasite kullanımını ortalaması % 80'i geçmiş olup kısa-orta vadede bu alt bölgedeki mevcut balıkçı barınaklarının kapasitesinin geliştirilmesi veya yeni balıkçı barınağı inşasına ilişkin gelişmeler değerlendirilmelidir.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan Kozlu Balıkçı Barınağı % 79, Kilimli Balıkçı Barınağı % 45, Filyos Balıkçı Barınağı ise % 68 kapasite ile kullanılmaktadır. Bu alt bölgenin batısında bulunan Kozlu Balıkçı Barınağı kapasite kullanımını % 80 oranına yaklaşmıştır. Söz konusu balıkçı barınağının inşa edilmesi planlanan ek bir dalgakıranla büyütülmesi ve kapasitesinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Bartın Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan Tarlaağzı Balıkçı Barınağı % 66, Amasra Balıkçı Barınağı % 63, Tekkeönü Balıkçı Barınağı % 83,3, Kurucaşile Balıkçı Barınağı ise % 75 kapasite ile kullanılmaktadır. Alt bölge genelinde balıkçı barınaklarının günümüzdeki kapasite kullanım ortalaması % 80'nin altındadır. Tekkeönü ve Kurucaşile'de orta vadede kıyı yapılarının kapasitesinin geliştirilmesine yönelik gelişmelerin değerlendirilmesi gerekecektir.

Çalışma alanında bulunan Bartın Çayı doğal barınma alanında, yerinde yapılan çalışmalarında yaklaşık 90 adet tekne tarafından kullanıldığı, zaman zaman bu sayının % 20-30 oranından artabildiği, çekek yeri ve elektriği olmayan, önemli altyapı eksikleri bulunan barınma yerinin denize yakın bölümü sık sık kumla dolduğu ve doğal barınma yerine giriş-çıkışın sıklıkla kapandığı belirlenmiştir. Barınma yerinin doğal yapısından kaynaklanan sorunları ve altyapı eksiklikleri bölgedeki balıkçılık faaliyetlerini olumsuz etkilediği, barınma yerindeki yoğun kullanımın nehir ağzını çevresel ve görsel anlamda olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu bakımdan doğal barınma yerindeki kullanımdan vazgeçilerek bu konuma yakın bir kıyı alanında yeni bir balıkçı barınağı yerseçimi ve planlaması seçeneğinin ele alınması gerektiği görülmektedir.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde halen faaliyette olan Cide Balıkçı Barınağı % 49, Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı % 42, Doğanyurt Balıkçı Barınağı % 35,7 kapasite ile kullanılmaktadır. Ayrıca bu bölgede Cide Ş. Onur Ensar Ayanoglu Balıkçı Barınağı'nın inşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş olup kısa vadede hizmete gireceği tahmin edilmektedir. Batı Kastamonu Alt Bölgesinde balıkçı barınağı amaçlı kıyı yapısı talebi tespit edilmemiştir.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde halen işletilmekte olan İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağı % 83 kapasite ile, İnebolu Limanı/ Balıkçı Barınağı tam kapasitesinin üstünde, İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı % 56 kapasiteyle, Bozkurt Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı %36 kapasiteyle, Abana Balıkçı Barınağı % 17 kapasiteyle, Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı % 86 kapasiteyle kullanılmaktadır. Bu bölgenin İnebolu kesiminde ortaya çıktığı görülen ek kapasite ihtiyacının UAB tarafından yapılması planlanan İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı ile giderilmesi öngörülmektedir. % 83 kapasite ile kullanılan İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağının ise inşa edilmesi planlanan ek bir dalgakıranla büyütülmesi ve kapasitesinin geliştirilmesi planlanmaktadır. Bunun yanında % 86 kapasite ile kullanılan Çatalzeytin Balıkçı Barınağı için kısa-orta vadede kapasite geliştirilmesine ilişkin projelerin gündeme geleceği değerlendirilmektedir.

BKAP alanında genel olarak üst ölçekten alt ölçeğe, kademeli olarak mekansal planların yürürlükte olduğu görülmektedir. Buna göre Çalışma alanını kapsayan en üst kademedeki mekansal planlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanmış olan; Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP) ile Sinop-Kastamonu-Çankırı Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı halen yürürlükte bulunmaktadır. Çalışma alanının kıyı kesiminde yerleşmelerin bütününe yönelik olan imar planları, koruma amaçlı imar planları, sanayi alanlarına yönelik imar planları, kıyı yapılarına yönelik imar planları vb. incelenmiş ve yürürlükte bulunan alt ölçekli imar planlarında Kıyı Kanununa aykırılık yaratan herhangi bir husus tespit edilmemiştir. Ancak çalışma alanının karasal etkileşim alanındaki kıyı ve sahil şeritlerindeki mevcut yapılaşmalarda Kıyı Kanununa aykırı olabilecek bazı alanlar tespit edilmiştir. Bu alanların kıyının kamusal

kullanımını yüksek düzeyde engelleyecek nitelikte olmadığı belirlenmiştir. Kıyı Kanununa aykırılıklar açısından yapılan inceleme, kıyı yapıları özelinde de ele alınmıştır. BKAP çalışma alanında halen işletilmekte olan liman ve balıkçı barınaklarının planlı olduğu ancak çalışma alanında bulunan bazı küçük iskeleler, ayrıık dalgakıran ile kıyı koruma yapılarına ilişkin proje ve plan bilgisine ulaşılammıştır. Bu kapsamda ele alınan kıyı yapılarının eski tarihlerde inşa edildiği ve çalışma alanı genelinde çok yaygın olmadığı belirlenmiştir.

4.4. Sahil Şeridi Batimetrik ve Oşinografik Ölçümler Uzman Değerlendirme Raporu

Çalışma alanındaki akıntı özellikleri, iletkenlik, sıcaklık ve derinlik verileri mevcut ölçümler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Raporda yıllık deniz seviyesi değerleri, ortalama deniz seviyesi, maksimum deniz seviyesi yüksekliği ve ortalama deniz seviyesi yükseklikleri ele alınmış ve iklim değişikliği ve olası afet tehlikeleri çerçevesinde senaryo analizleri yapılmıştır. Uzman raporunda jeolojik ve jeoteknik açıdan riskli alanlar belirlenmiş, diğer uzmanlık raporlarında önerilen kıyı yapılarının planlanması sürecindeki riskler ortaya konulmuştur. Planlama kararlarının geliştirilmesi için önem taşıyan yer seçimi için temel veriler sağlanmış, elverişli alanların belirlenmesi ve planlama çalışmalarına temel olabilecek genel değerlendirmeler yapılmıştır.

Batimetrik, Oşinografik ve Hidrografik Çalışmalar kapsamında mevsimsel özellikler ve bölgenin yapısal özellikleri çerçevesinde daha önceden yapılmış olan çalışmalardan elde edilen veriler kullanılarak alt bölge düzeyinde değerlendirilmiştir. Veri tabanındaki çalışmalarda akıntı ölçümleri sahilinden derinliğine göre beş kilometrelik mesafeden yapılmış, iletkenlik, sıcaklık ve derinlik ölçümleri sahil hattı boyunca her alt bölge kapsamında değerlendirilmiştir. Kıyıdan itibaren deniz tabanında 30 metre derinliğe kadar yer altı yapısının düşey ve yanal yöndeki değişimleri değerlendirilmiştir. Böylece, sınılaşma riski olan alanlar elde edilmiştir. Bu alanlarda yapılacak olan yapılarda jet grout gibi zemin iyileştirmesi tedbirlerinin alınması önerilmektedir. Çalışma alanında yapılacak olan tüm yapılarda teknik şartnamelere uygun olarak detaylı zemin, jeoteknik ve jeolojik etüt ve çalışmaların yapılması zorunludur. Yıllık deniz seviyesi değerlerinin elde edilerek ortalama deniz seviyesi, maksimum deniz seviyesi yüksekliği ve ortalama deniz seviyesi yüksekliklerinin hesaplanmıştır. İklim değişikliği ve olası afet tehlikeleri çerçevesinde senaryo analizleri yapılmıştır.

Ölçüm ve örnekleme çalışmalarında izleme Programı kapsamında Karadeniz’de 2017 yılında yaz dönemlerinde yapılan deniz çalışmasının istasyon, koordinat ve derinlikleri ile yapıldığı tarih ve saat ve parametre bilgileri verilmiştir. Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Projesi kapsamında Karadeniz Bölgesinde yaz dönemi örnekleme çalışması Temmuz 2017’de (97 istasyonda) ölçüm ve örnekleme yapılarak yürütülmüştür. Yaz döneminde deniz suyunda fizikokimyasal parametreler ölçülmüş, ilave olarak 5 değerlendirme alanını temsilen seçilen,

12 deniz mili karasularımızı ve bu sular dışında kalan 20-25 deniz mili uzaklıktaki istasyonları içeren toplam 14 istasyonda açık deniz izleme çalışması ile fizikokimyasal parametreler izlenmiştir. İstasyonların tümünde her iki dönemde, CTD, çözülmüş oksijen, besin elementleri ve klorofil-a ölçümleri yapılmıştır. Bu ölçümler sonucunda, besin elementleri yüzey dağılımlarında yüzey çözülmüş inorganik azot (ÇİN), silikat (Si), nitrit-nitrat azotu (Nox) ve toplam fosfor (TP) konsantrasyonları düşük olarak değerlendirilmiştir.

Su Kalitesi değerlendirmesi kapsamında Fiziksel Değişkenler (Tuzluluk, sıcaklık, pH, yoğunluk değişimleri) ile Besin Elementleri, Klorofil-a, Çözülmüş Oksijen seviyeleri ve Seki Disk Derinliği değişimleri değerlendirilmiştir. Söz konusu parametrelerin Planlama Bölgesi deniz su yönetim birimlerinde değerlendirme sonuçları verilmektedir. Karadeniz çok tabakalı bir yapıya sahiptir ve oksijenli yüzey tabakasının altında Çözülmüş Oksijen konsantrasyonu azalarak, $\sigma_t=15.5-16.2$ yoğunluk aralığında (sub-oksik tabaka), $20 \mu M$ 'ın altına düşmektedir. Hidrojen sülfürün suların başlangıç değeri farklı derinliklerde ancak aynı su yoğunluğunda ($\sigma_t=16.2$) yer almaktadır. Planlama bölgesinde Hidrojen sülfürlü suların başlangıç sınırı siklonik döngülerin hâkim olduğu açık denizde 90-100m, kıyı şeridinde ise 160-180m aralığındadır.

Nehir deşarjları konusuna; planlama bölgesinde, kış dönemlerinde genel olarak daha yüksek seviyeler saptanmış olsa da en belirgin özellik, Alaplı, Güllüç, Bartın, Filyos, Devrekani, Terme, Zarbana, Ezine, Şerhiban, Çatalzeytin çayları gibi akarsuların çıkış bölgelerinde azot ve silikat değerlerinin yüksek olmasıdır. Si/N oranı 2017 yaz dönemi dışında genelde oldukça düşüktür (<5). Bu da özellikle diyatomların üremesi için istenmeyen koşulları gösterebilir. N/P oranı ise dönemlere göre değişkenlik sergilemesine rağmen değerlerin önemli kısmı <2 'dir ve ideal oranın altındadır. Nehir girdilerinin kıyılarda ötrofikasyon riskini arttırdığını vurgulamaktadır. Bu sebepten nehirlerdeki girdilerin kontrolü ve azaltılması planlama bölgesinin kıyı ekosistemi için önemlidir. Su Çerçeve Direktifi (2000/60/EC), diğer koşulların yanı sıra, bir dizi biyolojik, hidromorfolojik, kimyasal ve fiziko-kimyasal kalite unsuruna dayanarak nehir çıkışları için kapsamlı bir ekolojik durum değerlendirmesini gerekli kılmaktadır.

Bu çalışmalarla birlikte Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı ele alınmış, Besin Elementleri, TRIX değerleri, Ötrofikasyon Riskine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

Çalışma alanındaki doğal afet tehlikeleriyle ilgili ayırtılı değerlendirmeler yapılarak ÇKKV çalışmalarında girdi olarak kullanılmış ve planlama kararlarının alınmasında nesnel gerekçeler elde edilmiştir. Doğal afet tehlikelerine ilişkin sonuçlar aşağıda maddeler halinde özetlenmiştir.

1) Tsunami: Tarihsel belgeler, güncel aletsel veriler ve gözlemler göstermektedir ki Marmara denizinde ve Karadeniz'de tsunami (depreşim dalgası) oluşma olasılığı vardır. Her biri tsunami senaryosu ayrı ayrı modellenerek planlama bölgesindeki su düzeyi değişimleri karşılaştırılmıştır. Sahil şeridinde meydana gelen aletsel dönem ($M \geq 5.0$) histogramına göre

(AFAD, 2021) planlama bölgesindeki deprem etkilerinin 4-5 büyüklüğünde oluşması, tsunami ilk dalga yüksekliğinin 1,6 metre dolaylarında olması beklenir.

2) Tsunami Tırmanma Yüksekliği: Her bir bölge için, karadaki yükselti eğiminin bir fonksiyonu olarak tsunaminin tırmanacağı yükseklik sınırı belirlenerek işaretlenmiştir. En yüksek değerler Batı Zonguldak alt bölgesi kıyıları için 1,8 m, Doğu Zonguldak alt bölgesi kıyıları için 1,5 m, Bartın alt bölgesi kıyıları için 1,6 m, Batı Kastamonu alt bölgesi kıyıları için 1,71 m ve Doğu Kastamonu alt bölgesi için 1,72 m olarak model çalışmalarından tespit edilmiştir. Tsunaminin karada içeriye etki edebileceği bölgeler CBS katmanı olarak verilmiştir. Bu alanlar yoğun yapılaşmaya uygun alanlar değildir. İzmir'in Seferihisar ilçesinde 30 Ekim 2020'de meydana gelen 6,6 büyüklüğündeki depremden sonra tsunaminin etkili olduğu Sığacık Mahallesi örneğinde olduğu gibi su baskını riski bulunan alanlardır.

3) Sahil Eğimi genel olarak %0-40 aralığındadır. Planlama bölgesindeki Ulus (Ku), %10-20, %20-30, %30-40, Çakraz (PTRÇ) Formasyonu %10-20, %20-30, %30-40 ve Çaycuma (Teç) Formasyonu %10-20, %20-30, %30-40, eğim aralığındaki bölgeler toprak kayması riski taşımaktadır.

4) Deniz Seviyesi Yükselmesi, tsunami, taşkın ve su baskın potansiyeli, fırtına kabarması, akarsu havzaları vb. iklimsel olaylara karşı duyarlı olan bölgeler harita üzerinde deniz tsunami tehlikesi ile iklimsel olaylar sonucu deniz seviyesi yükselmesi ve taşkın tehlikesine karşı duyarlı bölgeler olarak iki sınıfa ayrılarak CBS katmanı şeklinde haritalar üzerinde işaretlenmiştir.

5) Deniz Tabanı Eğimi az eğimli, orta eğimli ve dik şeklinde üç kategoriye ayrılarak CBS katmanı şeklinde verilmiştir. Deniz tabanı jeolojisi de 20-30 metre derinliğe kadar ayrı bir CBS katmanı olarak sunulmuştur. Kıyı yapılarının inşaatlarında deniz tabanının ani derinleşmesi, ekonomik olarak maliyeti yükseltir. Sonuç olarak dik eğimli deniz tabanında yapılacak limanların fizibilitesinde fayda maliyet oranı birden düşük çıkma potansiyeli yüksek olup uygun yatırım bölgeleri değildir.

6) İklim Değişikliği ile deniz seviyesi yükselmesi sınırı, senaryolar bazında irdelenmiştir. Kıyıların iklim değişikliğine uyum yaklaşımı çerçevesinde deniz seviyesi yükselmesi, en yüksek Batı Zonguldak alt bölgesi kıyıları için 1,6 m, Doğu Zonguldak alt bölgesi kıyıları için 1,3 m, Bartın alt bölgesi kıyıları için 1,4 m, Batı Kastamonu alt bölgesi için 1,5 m ve Doğu Kastamonu alt bölgesi için 1,5 m olarak senaryo çalışmalarından tespit edilmiştir. Belirtilen düşey yükseklikler, kıyı şeridinin eğimi değerlendirilerek alt planlama bölgelerinde su altında kalma riski olan alanların CBS tabanında belirlenmesini sağlamıştır. Ayrıca, deniz seviyesindeki yükselme, kıyı bölgesindeki akiferlerde tuzlu su girişime sebep olacaktır. Bu girişimin miktarı yeraltı suyunun hidrolik eğimine bağlıdır. Sığ kıyı bölgesi akiferleri risk altında bulunan alanlardır. Bu akiferlerdeki kullanılabilir yeraltı suyu rezervlerinin azalması olasıdır. Daha sıcak deniz suyunda; erimiş oksijen konsantrasyonları daha düşük olup, iklim

değişikliğine bağlı olarak artan sıcaklık, kıyı bölgelerindeki sulak alanlarda, durgun ve düşük akıntıya sahip koylarda, yarı kapalı su alanlarında, çürüdükleri zaman oksijeni tüketen alg menevişlerinin çoğalmasına (ötröfikasyon) ve bu bölgelerin insan tarafından kullanılmamasına yol açar. Kıyı bölgelerinde ötröfikasyon riski olan alanlar, iklim değişikliği açısından da riskli alanlardır. Bu risk azaltılmadan bu alanlarda kıyı projeleri açısından bir planlama yapılmaması gerekir.

7) Sel Etki Alanı: Taşkın ve su baskın potansiyeli, fırtına kabarması, akarsu havzaları vb. iklimsel olaylara karşı alt bölge ve bölgeler düzeyinde belirlenerek CBS katmanı şeklinde girilmiştir. Taşkın ve su baskını etki alanı olan bu bölgeler sahil şeridinde denize boşalan nehirlerin karadaki yükseltiye göre nehir yataklarının her iki tarafına işaretlenerek CBS katmanı şeklinde girilmiştir. Kıyı şeridindeki akarsu yatakları ve çıkış ağızları ile yatakların 50 metrelik etki alanları, akarsuların denize çıkış ağızlarının 100 metrelik etki alanları sel (taşkın ve su baskını) bölgeleridir. Kıyı şeridinde Alaplı, Gülüç, Bartın, Filyos, Devrekani, Terme, Zarbana, Ezine, Şerhiban, Çatalzeytin çayları gibi akarsuların çıkış ağızları sel etki alanlarıdır.

8) Fırtına Kabarması: Hidrotam-3D modeli çalıştırılarak en yüksek değer olarak, Batı Zonguldak alt bölgesi kıyıları için 1,4 m, Doğu Zonguldak alt bölgesi kıyıları için 1,1 m, Bartın alt bölgesi kıyıları için 1,2 m, Batı Kastamonu alt bölgesi kıyıları için 1,3 m ve Doğu Kastamonu alt bölgesi için 1,3 m olarak model çalışmalarından tespit edilmiştir. Bu alanlar Karadeniz gibi fırtına süresi uzun kıyı şeritlerinde deniz seviyesinin yükseldiği bölgeler olup yapılaşma açısından uygun alanlar değildir. Bu alanlarda inşa edilecek yapıların temellerinde su seviyesinin etkisi öngörülerek deniz suyuna dayanıklı beton imalatı yapılmalı ve su yalıtımı tedbirleri alınmalıdır.

9) Kırılgan Alanlar, özellikle nehir çıkış ağızları ile iklim değişikliği etkisinin olduğu sahil şeritleridir. Akarsuların denize çıkış ağızlarının 100 metrelik etki alanları kırılgan alanlara örnektir. 5.2.4.5. Deniz ve Kıyı Ekosistemi Uzman Değerlendirme Raporunda alt planlama bölgelerindeki kırılgan alanlar detaylı şekilde verilmiştir. Sonuç olarak kırılgan alanlar deniz ve kıyı ekosistemi açısından hassas alanlardır. Bu nedenle raporun k) Koruma Alanları başlığı altında verilen koruma alanları kırılgandır. Örneğin Yeşilyuva, Danaağzı ve Ahatlar Tabiat Parkları kırılgan (hassas) alanlardır.

10) Jeolojik ve jeoteknik açıdan deprem risklerine ilişkin değerlendirmeler yapılmış, jeolojik risk haritası çıkarılmış ve diğer uzmanlık raporlarında önerilen kıyı yapılarının planlanması sürecindeki riskler değerlendirilmiştir. Planlama çalışmalarına temel olan genel değerlendirmenin yapılarak yer seçimi için temel veriler elde edilmiş ve CBS veritabanına işlenmiştir.

4.5. Deniz ve Kıyı Ekosistemi Uzman Değerlendirme Raporu

Uzman değerlendirme raporunda öncelikle deniz ekosistemindeki mevcut veriler eşliğinde ve su kalitesi değerlerine göre kıyılardaki çevre sorunlarının ortaya konulmuştur. Bölgedeki ekolojik parametrelere göre kırılgan alanlar belirlenmiş, evsel ve endüstriyel kirlenme dereceleri ortaya konulmuş, çalışma alanındaki biyolojik çeşitlilik durumunu dikkate alınarak su kütlerinin ekolojik riski ve kalitesi değerlendirilmiştir. Raporda noktasal, karasal ve denizel kirlenici kaynakların ortaya konulmuş ayrıca çalışma alanına yönelik projeler ve yatırım kararlarının çevreye ve yerleşmelere olan mevcut ve muhtemel olumsuz etkileri değerlendirilmiştir.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışması denizel alanlardaki biyolojik çeşitliliğin belirlenmesi amacıyla arazi, literatür ve ofis çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışma alanının deniz bölümünde denizel algler, zooplanktonlar, bentik canlılar, balıklar ve deniz memelilerine ilişkin tespitler yapılmıştır.

Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde yapılan deniz ekosistemi çalışmaları kapsamında 33 balık taksonu tespit edilmiştir. Tespit edilen balıklar içerisinde; Belontiidae 1 takson, Blenniidae 1 takson, Bothidae 1 takson, Callionymidae 1 takson, Carangidae 2 takson, Centranchidae 1 takson, Clupeidae 2 takson, Dasyatidae 1 takson, Engraulidae 1 takson, Gadidae 1 takson, Gobiidae 3 takson, Lotidae 1 takson, Mugilidae 2 takson, Mullidae 1 takson, Pleuronectidae 1 takson, Rajidae 1 takson, Sciaenidae 1 takson, Scombridae 1 takson, Scophthalmidae 1 takson, Scorpaenidae 1 takson, Soleidae 2 takson, Squalidae 1 takson, Syngnathidae 2 takson, Trachinidae 1 takson, Triglidae 1 takson, Uranoscopidae 1 takson ile temsil edilmektedir.

Bartın Alt Bölgesinde yapılan deniz ekosistemi çalışmaları kapsamında 32 balık taksonu tespit edilmiştir. Tespit edilen balıklar içerisinde; Belontiidae 1 takson, Blenniidae 1 takson, Bothidae 1 takson, Callionymidae 1 takson, Carangidae 2 takson, Centranchidae 1 takson, Clupeidae 2 takson, Dasyatidae 1 takson, Engraulidae 1 takson, Gadidae 1 takson, Gobiidae 3 takson, Mugilidae 2 takson, Mullidae 1 takson, Pleuronectidae 1 takson, Rajidae 1 takson, Sciaenidae 1 takson, Scombridae 1 takson, Scophthalmidae 1 takson, Scorpaenidae 1 takson, Soleidae 2 takson, Squalidae 1 takson, Syngnathidae 2 takson, Trachinidae 1 takson, Triglidae 1 takson, Uranoscopidae 1 takson ile temsil edilmektedir. Bartın alt bölgesinde tespit edilen balıklar içerisinde endemik bir takson bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 2 takson “VU (Duyarlı)” kategorisinde, 2 takson “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 26 takson “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 2 takson “DD (Yetersiz Verili)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 3 takson Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 29 takson ise ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 32 taksonda ek listelerinde bulunmamaktadır.

Batı ve Doğu Kastamonu alt bölgesinde yapılan deniz ekosistemi çalışmaları kapsamında 33 balık taksonu tespit edilmiştir. Tespit edilen balıklar içerisinde; Belontiidae 1 takson, Blenniidae 1 takson, Bothidae 1 takson, Callionymidae 1 takson, Carangidae 2 takson, Centranchidae 1 takson, Clupeidae 2 takson, Dasyatidae 1 takson, Engraulidae 1 takson, Gadidae 1 takson, Gobiidae 3 takson, Lotidae 1 takson, Mugilidae 2 takson, Mullidae 1 takson, Pleuronectidae 1 takson, Rajidae 1 takson, Sciaenidae 1 takson, Scombridae 1 takson, Scophthalmidae 1 takson, Scorpaenidae 1 takson, Soleidae 2 takson, Squalidae 1 takson, Syngnathidae 2 takson, Trachinidae 1 takson, Triglidae 1 takson, Uranoscopidae 1 takson ile temsil edilmektedir. Batı Kastamonu alt bölgesinde tespit edilen balıklar içerisinde endemik bir takson bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 2 takson “VU (Duyarlı)” kategorisinde, 2 takson “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 27 takson “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 2 takson “DD (Yetersiz Verili)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 3 takson Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 30 takson ise ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 33 taksonda ek listelerinde bulunmamaktadır.

Çalışma alanının denizel etkileşim alanında deniz memelilerine ilişkin tespitler de yapılmıştır. Deniz memelileri, evrimsel süreç içinde karalardan yaşamın başlangıcı olan sucul ekosistemlere dönüş yapmış ve bu ortama uyum sağlamış kara memelilerinin bir araya geldiği bir grubu oluşturmaktadır. Deniz memelileri sucul ekosistemlerde besin ağının en üst seviyesinde bulunmaktadır. BKAP deniz ekosistemi çalışmaları kapsamında 3 deniz memelisi tespit edilmiştir. Tespit edilen deniz memelileri içerisinde; Delphinidae 2 takson, Phocoenidae 1 takson ile temsil edilmektedir. Çalışma alanı sınırları içerisinde tespit edilen deniz memelileri içerisinde endemik bir takson bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 3 takson da “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 3 takson da Ek-II listesinde yer almaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 3 takson da ek listelerinde bulunmamaktadır.

TÜBİTAK-MAM, 2014-2022 Dönemi Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı çalışmasına göre çalışma alanını da kapsayan bölgede su kütlelerinin ekolojik risk durumuna ilişkin sınıflamalar yapılmıştır. Su Çerçeve Direktifi esas alınarak çalışma alanı sınırları içerisinde mevcut su kalitesi ölçümleri ve biyolojik kalite elemanı olan fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızların ve destekleyici parametrelerin (TP, NOX, SDD) birlikte değerlendirilmiş ve Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı kapsamında su kütlelerinin ekolojik risk durumu ortaya konmuştur. Yapılan değerlendirmeler sonucunda Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgeleri “Zayıf”, Bartın ve Batı Kastamonu Alt Bölgesi “Orta”, Doğu Kastamonu Alt Bölgesi ise “İyi” kalitede olarak değerlendirilmiştir.

Karadeniz dünyanın en büyük anoksik (oksijensiz) hacmine sahip kapalı bir sistemdir. Ekolojik açıdan planlama bölgesindeki tür çeşitliliği birbirine benzer yapı göstermektedir.

4.6. Anket Çalışmaları ve Sonuçları Uzman Değerlendirme Raporu

Sosyoekonomik yapı değerlendirme ve analizi kapsamında, literatür taraması, ikincil verilerin değerlendirilmesi ve saha çalışması anket görüşmeleri yapılmıştır. Çalışma alanı sınırların belirlenmesinde, çalışma alanı sınırını tanımlayan; çalışma alanı içerisinde bulunan illerin kıyı alanları ile bu illere ait kıyıların doğrudan etkileşim içinde bulunduğu geri sahayı ve deniz tarafını içeren alan tanımı esas alınmıştır. Bu çerçevede, çalışma alanı içinde yer alan yerleşim alanları belirlenmiş ve araştırma örnekleme oluşturulmuştur. Yapılan Anketler SPSS Veri Analiz programında işlenmiş ve tablolastırılarak analiz edilmiştir. Görüşmeler Zonguldak, Bartın, Kastamonu illeri kıyı kesimi ve çevresindeki yerleşimlerde gerçekleştirilmiştir. Kıyı alanlarının iç kesimlerinde kırsal alanlar olması ve saha çalışması döneminin kış sezonuna denk gelmesi dolayısıyla yalnızca çalışma alanının kıyı kesimlerinde değil iç kesimlerinde de görüşecek katılımcı bulma sorunu yaşanmıştır. Bununla birlikte yapılan görüşmelerin %80'i çalışma alanı içinde, %20'si etkileşim alanında olmak üzere toplam 256 adet anket yapılmıştır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Karadeniz Kıyıları Bütünleşik Kıyı Alanları Planlaması (BKAP) kapsamında konut, ticaret, turizm ve balıkçılık anketleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırmanın verilerinin analizi, kıyı kullanımındaki olanakları ve eksiklikleri ortaya koymuştur.

Her dört araştırma hedef grubunun ortak olarak dile getirdiği eksiklikler, çalışma alanında deniz ve sahil turizminin, hizmet alanlarının yeterince gelişmemiş olduğu, sosyal ve kültürel olanakların ve hizmetlerin geliştirilmesi gerektiği, özellikle yaz aylarında altyapı ve otopark olanaklarının yetersiz kaldığı, yeme-içme ve konaklama tesislerinin hizmet standartlarının ve kalitesinin geliştirilmesi gerektiği sıkça belirtilen konular olmuştur.

Yeterlilik konusunda yapılan değerlendirmelerde, turistlere, ziyaretçilere sağlanan rehberlik hizmetlerinin yetersizliği önemle vurgulanan bir konu olmuştur.

Bu olumsuzluklar, hem yerel nüfusun, hane halklarının ve ziyaretçilerin kıyı kullanım deneyimleri açısından hem de ticaret ve turizm faaliyetlerinin verimliliği ve sürdürülebilirliği açısından ortaya konulan olumsuzluklar olarak değerlendirilebilir.

Çalışma Alanında turizm işletmeleri ile yapılan görüşmelerde, gelen misafirlerin çoğunlukla 1 gün konakladığı, 2-3 gün konaklayan misafirlerin oranının ikinci ağırlıklı dilimi oluşturduğu görülmüştür. Bu veriler, Zonguldak-Bartın-Kastamonu İllerinin Ege veya Akdeniz kıyıları kadar turizmden pay alamadığını göstermektedir. Bu durum, sezonun, Ege ve Akdeniz'e göre daha kısa olmasından kaynaklanıyor olabileceği gibi turizm sektörünün standartlarının ve hizmet kalitesinin geliştirilmesi gerekliliğini de işaret etmektedir.

Bölge yalnızca deniz turizmi değil, bunun yanında doğa, kültür, eko-turizm, karavan turizmi, sağlık turizmi gibi olanaklara da sahiptir.

Çalışma Alanı'nda Covid pandemisinin etkisine ilişkin sorulan sorular, tüm Türkiye'de olduğu gibi bölgede de bir dizi değişimleri beraberinde getirdiğini göstermiştir. Çalışma alanında pandeminin ilk zamanlarda turizm ve hizmet sektörü olumsuz etkilenmiş, özellikle kapanma dönemlerinde çalışma alanı canlılığını yitirmiştir. Bununla birlikte, çoğunlukla ikincil konut olarak kullanılan yazlıklar, pandemi sürecinin uzaması ile şehir yaşamından uzakta kalmak isteyen nüfusun daha uzun süre yaşadığı konutlar haline gelmiş ve dolayısıyla bölgede nüfus ve sosyal-ekonomik hareketlilik sezon dışında da devam etmiştir. Çalışma alanında görüşülen Balıkçıların üçte biri Covid sürecinden olumsuz etkilendiklerini, işgücü ve gelir kaybı yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

4.7. Kurum Görüşmeleri Uzman Değerlendirme Raporu

BKAP çalışmaları kapsamında yürütülen paydaş analizi çalışmaları iki aşamalı olarak yürütülmüştür. Birinci aşamada, Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Plan çalışmaları etki edecek ve katkı sağlayacak paydaşlar öncelikle belirlenmiştir. Planın hazırlanması ve uygulanması aşamaları için belirlenen en geniş katılımı kapsayacak şekilde paydaş listesi hazırlanmıştır. Hazırlanan paydaş listesi temel alınarak, paydaşlara ilişkin bilgilerin, faaliyetlerinin özellikleri ve plana ilişkin görüş ve önerilerinin alınma yöntemi içeren paydaş tablosu hazırlanmıştır. Hazırlanan paydaş tablosu, kurum ve kuruluşların yetki, görev ve sorumluluklarına ilişkin bilgi ve planla etki düzeylerinin değerlendirmesini hedeflemiştir.

Paydaş tablosunda; paydaşlar birincil paydaş ve ikincil paydaş olarak sınıflandırılmış ve paydaşların görevleri ile faaliyetleri detaylı olarak tabloda düzenlenmiştir.

Buna ek olarak, paydaşların çalışma alanı ve işi ile ilişkisi değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler; yasal düzenleme önerisi getirme ve politika geliştirme, plana yönelik strateji geliştirme, çalışma alanına ilişkin bilgi, plana ilişkin öneri temin, kaynak ve izleme olarak gruplandırılmıştır.

Paydaşların, plana etki düzeyleri düşük, orta ve yüksek olarak değerlendirilmiştir. Paydaşların, Plana ilişkin bilgi, öneri ve görüşlerinin alınmasında, kurumsal resmi yazışma ve yüz yüze görüşmeler aracılığıyla temin edilmiştir.

Katılımcı yöntemle hazırlanması Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planının, Zonguldak, Bartın ve Kastamonu İlleri illerinde yüz yüze görüşmeler yapılan kurum ve kuruluşların çalışma alanındaki rolünün tespit edilmesi, çalışma alanına ilişkin görüş ve önerileri ile değerlendirmelerinin alınması amacıyla yapılmıştır.

5. ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMİ

Bütünleşik kıyı alanları planı için uygulanan çok kriterli karar verme (ÇKKV) yöntemi; kıyı alanlarında gerçekleştirilmesi planlanan bir faaliyetin fiziksel, ekolojik, biyolojik, çevresel, kültürel, sosyo-ekonomik vb. etkilerini değerlendirmek ve bu etkilerin birbirleriyle etkileşimini ortaya koymak üzere kullanılan, sistematik, objektif ve disiplinlerarası özelliği ile, çeşitli ana bileşen ve alt bileşenleri ve kıyı alanı taşıma kapasite analizlerini, kurum görüşleri ve uzman değerlendirme raporları doğrultusunda ortaya koyan, plan kararlarının oluşturulmasında kullanılan etkili bir araçtır.

Çalışma alanında gerçekleştirilecek projeler için sadece ekonomik ve teknik değil, çevresel açıdan da en sürdürülebilir ve tüm paydaşlarca kabul edilebilir yerin seçilmesini sağlanmalıdır. Genel olarak herhangi bir kıyı alanında uygulanmak istenen projenin çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan en uygun yer seçimi için kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır. Söz konusu çalışmaların temel çerçevesi aşağıdaki maddelerde sıralanmaktadır;

- Planlama ve yer seçimine konu faaliyet için potansiyel alanların tespit edilerek listelenmesi,
- Potansiyel alanların mekansal, fiziksel ve ekolojik olarak tanımlanması,
- Ekolojik ve doğal kaynakların etkilenmesi bakımından potansiyel alanların taşıma kapasitesinin tespit edilmesi,
- Çevresel açıdan yüksek düzeyde sınırlamaları olan potansiyel alanların elenmesi,
- Akarsuların denize döküldüğü alanlar ile deltalar vb. hassas alanların dikkate alınması,
- Hassaslık ve nadirlik özellikleri açısından önem taşıyan koy ve körfezlerin dikkate alınması,
- Mevcut su kalitesi etkilerinin değerlendirilmesi,
- Hem denizel hem de karasal etkileşim alanında nesli tükenme tehlikesi altında olan türlerin yaşam alanlarına ilişkin etkilerin analiz edilmesi,
- Akıntı, dalga yüksekliği, rüzgâr, gelgit, aşırı hava olayları, deniz yükselmesi vb. hava şartlarına dair fiziksel karakteristiklerin belirlenmesi,
- Su sirkülasyonundaki değişimler, sedimantasyon taşınımına ilişkin koşulların değerlendirilmesi,
- Planlanan tesisin kurulum, inşaat ve işletme faaliyetlerine ilişkin iş gücü, lojistik, enerji, atık gibi temel unsurlara ilişkin olanaklarının analiz edilmesi,
- Doğa ve insan kaynaklı afetler ile kaza halindeki acil durumlarda etkilenebilecek alanlar,
- Planlanacak tesisten doğrudan veya dolaylı etkilenebilecek kurum/kuruluş ve halkın görüşlerinin değerlendirilmesidir.

Kara ve su ara yüzündeki kıyı alanında gerçekleştirilen projelerde; denizler, nehirler ve göller gibi su kaynakları üzerinde gerçekleştirilen değişiklikler ve insanlar tarafından inşa edilen yapılar hem su ortamı hem de kara ortamı üzerinde doğrudan etkilere sahipken, proje alanının yakın çevresinde bulunan ekosistemler ve yaşayanlar üzerinde doğrudan ve dolaylı etkilere sahip olabilirler. Bu bağlamda planlama çalışmaları kapsamında öncelikle çevresel etkileşimlerin belirlenmesi zorunluluk arz etmektedir. Çevresel etkileşim alanlarının

belirlenmesi, bütünleşik kıyı alanları planlama çalışmalarının kullanılabilirliği açısından kilit aşamalarından birisidir. Özellikle, zaman, bütçe ve mevcut veriler ile ilgili uygulamaya ilişkin kısıtlar ile gelecekteki uzak zaman dilimlerine uzanabilecek karmaşık çevresel etkileşimlerin ele alınması arasında bir dengenin oluşturulmasıyla uygun planlama stratejilerinin belirlenmesi zorlu bir süreçtir.

Uygun planlama stratejilerinin tercih edilmesinde etkileşim matrisine bağlı olarak belirlenen çok değişkenli mekansal ve mekansal olmayan verilerin kullanılması planlama çalışmalarında nesnel bir altlık sağlamaktadır. Çevresel faktörlerin ekolojik ve biyolojik yapı başta olmak üzere, karasal ve denizel saha ile kara-deniz ara yüzündeki değişkenlerle olan etkileşimini objektif kriterlere bağlı olarak ortaya koymak için kullanılan etkileşim matrisi, ÇKKV yönteminin temelini oluşturmaktadır. Etkileşim Matrisi, iki miktar arasındaki ilişkiyi tablo şeklinde gösterir. Matrisler genellikle bir eylemin belirli bir çevresel bileşeni etkileme olasılığını belirlemek veya çeşitli ekosistem bileşenlerine ilişkin çeşitli etki özelliklerinin (örneğin süre, büyüklük) bir sıralamasını oluşturmak için kullanılır. Matrisler kapsam belirleme uygulamaları sırasında potansiyel olarak “en güçlü” sebep-sonuç ilişkilerini belirleyen ve daha sonra değerlendirmenin sonuçlarını kısa bir şekilde özetleyen bir araç örneğidir. Bununla birlikte, matrisler sadece etkileşim ile ilgili olarak varılan sonuçları gösterir ve gösterilen sonuca yol açan altta yatan varsayımları, verileri ve hesaplamaları göstermezler; matrisler karmaşık ilişkilerin basit bir şekilde ortaya konulmasıdır.

Matrise bağlı nesnel analiz yöntemleri uygulanması ve anlaşılması kolay metotlar olarak değerlendirilmektedir. Bu yöntemlerle ilk aşamada çok sayıda faaliyet bileşeni ile çevresel bileşenin arasındaki etkileşimlerin belirlenmesi mümkündür. Genişletilmiş matris yöntemleriyle etkilerin, zaman içindeki davranışları ve bazı durumlarda olasılık yapıları, basit bir biçimde de olsa, değerlendirme kapsamına alınabilir. Diğer taraftan matris yöntemleriyle her defasında tek bir faaliyet alternatifi değerlendirilebilmekte, alternatifler arası karşılaştırmalar yapılamamaktadır.

Bütünleşik Kıyı Alanı için plan kararlarının üretilmesi sürecinde yapılacak olan çalışmaların sistematik, objektif ve disiplinler arası özellikler taşıması önem taşımaktadır. Kıyı alanında uygulanmak istenen herhangi bir projenin mekânsal, çevresel, teknik ve ekonomik açıdan en uygun yer seçimi için, kapsamlı çalışmaların yapılması kaçınılmazdır. Bu bakımdan yapılacak çalışmaların, çalışma alanında yer alması olası kıyı tesislerinin buldukları yere özgü; denize ve karaya, fiziksel, biyolojik, kültürel ve sosyo-ekonomik olası etkilerinin; eksiksiz, düzenli ve bilimsel titizlikle yapılması gerekmektedir. Kıyıda yer seçimine karar verilecek faaliyetin çevresel açıdan sürdürülebilir ve tüm taraflarca kabul edilebilir bir konumda olması önem taşımaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planının bilimsel verilere dayalı, nesnel yöntemlerle elde edilmesi için önemli bir araç olan ÇKKV yöntemi etkin olarak kullanılmıştır. ÇKKV yöntemine kaynaklık eden tüm veriler ise BKAP işi araştırma, analiz ve sentez çalışmalarının temelini oluşturan; arazi çalışmaları, literatür taramaları, uzman raporları, kurum görüşmeleri, anket çalışmaları, kurum/kuruluş görüşleri ve görsel belgeleme çalışmalarına dayanmaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı kararları ile birlikte kıyı yapılarına ilişkin istemleri yanıtlamak ve alanın çeşitli açılardan değerlendirilmesini yapmak üzere bir matrisin hazırlanması ön görülmüştür. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP'a özel olarak hazırlanan bu matriste çalışma alanında yapılması olası kıyı tesislerinin yer seçiminin uygunluğunu belirlemek için 5 ana kriter, ana kriterlere bağlı 26 adet alt kriter, alt kriterlere bağlı 94 adet değişken tanımlanmıştır. ÇKKV matrisi kapsamında belirlenen ana kriterler; 1) Karasal Etkileşim Alanı, 2) Denizel Etkileşim Alanı, 3) Kara-Deniz Arayüzü, 4) Çevresel Etki, 5) Ekolojik ve Biyolojik Çeşitliliğdir.

Şekil 8 ÇKKV Özet Çizelgesi

1	2	3	4	5
Karasal Etkileşim Alanı	Denizel Etkileşim Alanı	Kara ve Deniz Arayüzü	Çevresel Etkiler	Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik
<ul style="list-style-type: none">-Koruma alanları (sit alanları, doğa koruma alanları, sulak alanlar, YHGS, tabiatı koruma alanları, kültür varlığı koruma alanları)-Statülü alanlar (orman alanları, mera alanları, hazine arazileri)-Yasaklı alanlar (askeri alanlar, güvenlik bölgeleri)-Doğal afet tehlikeleri (deprem, sıvılaşma, taşkın, kütle hareketleri, tsunami, deniz seviyesi değişimi, fırtına kabarması, erozyon, AMB vb.)-Tarım alanları-Hidroloji (su yüzeyleri, sazlık-bataklık alanlar, sulak alanlar)-Jeomorfoloji-Kentsel alanlar-Plaj alanları-Erişilebilirlik	<ul style="list-style-type: none">-Mevcut durum ve potansiyel ihtiyacın belirlenmesi-Dalga ve iklimsel özellikler-Akıntı iklimi ve çevrinti-Kıyı jeomorfolojisi ve aşınım-Deniz topoğrafyası ve oşinografi-İklim değişikliği ve deniz seviyesi yükselmesi-Zemin koşulları, yapısal tasarım ve depremsellik	<ul style="list-style-type: none">-Yüksel-dar kıyı şeridi-dalgalı morfoloji-Yüksel-dar kıyı şeridi-düz morfoloji-Alçak-geniş kıyı şeridi-kumul-Alçak-geniş kıyı şeridi-delta, lagün, sulak alan, sazlık	<ul style="list-style-type: none">-Su ve sediman kirliliği-Katı atıklar-Endüstriyel kaynaklı kirlilik-Akarsulardan taşınan kirlilik-Deniz topoğrafyası ve oşinografi-Ekolojik durum sınıfı-Plaj suyu kalitesi-Hava kirliliği	<ul style="list-style-type: none">-Karasal ve sucul ortamdaki endemikler, nesli tehlike altında olan türler-Sucul ve karasal ekosistemde (flora ve fauna) biyoçeşitlilik değerlendirmesi

Ana kriterler ve ana kriterlere bağlı alt kriterler ile değişkenlere; “Kriterlerin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler” başlığı altında detaylı olarak değinilmiştir. Alt kriterlerin ağırlıklarının saptanması ve değişkenlerin puanlanması hususlarına ise aşağıda ana kriterlerin altındaki “Karasal Etkileşim Alanı Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlanması” alt başlığında yer verilmiştir.

5.1. Karasal Etkileşim Alanı

5.1.1. Karasal Etkileşim Alanı Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler

Çalışma alanında yapımı söz konusu olabilecek kıyı yapılarının yer alacağı kıyıda ve etkileşim halinde olduğu geri bölgesinde; fiziki ve sosyo-ekonomik özellikler ile yasal çerçeveye dair belirleyicilerin ayrıntılı olarak ele alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bütünleşik kıyı alanları planlaması sürecinin en kritik aşamalarından biri olan plan kararlarının geliştirilmesi

safhasında, karasal etkileşim alanındaki çok boyutlu alt kriterler ile bunlara bağlı değişkenler BKAP sürecinin araştırma, analiz ve sentez aşamasına dayanılarak belirlenmiştir. Bu çerçevede karasal etkileşim alanı ana kriteri kapsamında 8 adet alt kriter belirlenmiştir. Bunlar;

- Koruma alanları, statülü alanlar, yasaklı alanlar,
- Doğal afet tehlikeleri,
- Tarım alanları,
- Topoğrafik yapı,
- Plaj alanları,
- Doğallığını yitirmiş, yerleşme ve yapılaşmaya konu kullanım alanları,
- Erişilebilirliktir.

Alt kriter kapsamında belirlenen değişken sayısı ise toplam 47'dir. Belirlenen değişkenlerden bazıları ÇKKV yönteminde “analiz dışı” olarak adlandırılmıştır. Analiz dışı olarak belirlenen değişkenlere ilişkin alanlarda herhangi bir kıyı faaliyetinin yer alamayacağı, bu alanlarda bir yerleşim/planlama olamayacağına ilişkin ön kabuller ilkesel olarak benimsenmiş ve bu alanlara ilişkin kesin plan kararları bu aşamada geliştirilmiştir.

Değişkenlere dair belirlemelere ve tercihlere aşağıda alt kriterler çerçevesinde yer verilmektedir.

Koruma Alanları, Statülü Alanlar:

Koruma alanları, statülü alanlar alt kriteri çerçevesinde Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP'a özel 20 farklı değişken belirlenmiştir. Söz konusu değişkenlerin başında korunması gerekli doğal alanlar ile kültürel miras alanları bulunmakta, bu alanlarla birlikte yasal açıdan sınırlama gerektiren statülü alanlar ile yasaklı alanlar yer almaktadır.

Doğal koruma alanlarının başında gelen 1. derece doğal sit alanları, kesin korunacak hassas alan, milli park, tabiat parkı ve tabiat anıtı çalışma alanında doğal kaynak değerleri açısından büyük önem taşımaktadır. Doğal açıdan kritik öneme sahip bu alanların azami düzeyde korunması BKAP çalışmasının temel ilkelerinden biridir. Bu bakımdan söz konusu alanlar ÇKKV yöntemi uygulama matrisinde “analiz dışı” olarak tanımlanmıştır. Bu yolla söz konusu alanlarda kıyı yapılarına ilişkin yerleşim/planlama olanağı ortadan kalkmıştır. Bu alanlara benzer olarak kültürel miras açısından önem taşıyan 1. derece arkeolojik sit alanları ile kültür varlığı koruma alanları da ÇKKV yöntemi uygulama matrisinde “analiz dışı” olarak tanımlanmıştır. Ayrıca yasal açıdan sınırlama ve yasaklama gerektiren askeri alanlar da statülü alanlar kapsamında değerlendirilerek “analiz dışı” olarak tanımlanmıştır.

Koruma alanları ve statülü alanlar alt kriteri kapsamında analiz dışı bırakılmayan ancak kıyı yapıları ve faaliyetleri açısından tercih edilmemesi gereken değişkenler de ayrıca belirlenmiştir. Bu değişkenlerin başında doğal açıdan önem taşıyan ve aynı zamanda özel kanunlara tabi olan

alanlar gelmektedir. Buna göre Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanı içinde bulunan nitelikli doğal koruma alanları, sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanlarının korunması ve kullanılmasına ilişkin hususlar yasal düzenlemelerle ve ilke kararları ile güvence altına alınmış bulunmaktadır. Bu alanlarla birlikte sulak alanlar ile orman vasfındaki alanlar ve mera vasfındaki alanların kıyı yapılarına ilişkin yerseçim/planlama faaliyetlerinde tercih edilmemesi gereken alanlar kapsamında olduğu değerlendirilmiştir. Kültürel miras alanlarından 2. derece arkeolojik sit alanları, 3. derece arkeolojik sit alanları ve kentsel sit alanlarının korunması ve yaşatılması zorunludur. Bu alanlarla birlikte askeri güvenlik bölgelerinde yasal açıdan sınırlayıcı düzenlemeler bulunmaktadır. Bu bakımdan söz konusu alanlarda kıyı yapılarının yer seçiminin tercih edilmemesi önem taşımaktadır.

Doğal açıdan korunması gereken bazı hidrolojik öğeler de bu kapsamda değerlendirilmiştir. Söz konusu değişkenlerde hidrolojik yapıya ilişkin doğal ve yapay olmak üzere yüzeysel ve akışkan su yüzeyleri ile sazlık-bataklık alanlara dair belirlemelere yer verilmiştir. Bu çerçevede mevcut doğal ve yapay su yüzeylerinin ulaştığı en geniş göl aynası farklı tarihlerdeki uydu görüntülerinden tespit edilmiş ve ÇKKV yöntemi uygulama matrisinde “analiz dışı” olarak tanımlanmıştır. Benzer şekilde yapımı planlanan baraj ve göletlerin maksimum su kotları ilgili kurum/kuruluş verileri doğrultusunda değerlendirilmiş ve ÇKKV yöntemi uygulama matrisinde “analiz dışı” olarak tanımlanmıştır. Hidrolojik yapı alt kriterinde akışkan su yüzeyleri kapsamında bulunan ve debilerine göre sınıflanan akarsular ile bu akarsuların yatakları ve sazlık-bataklık alanlar tercih edilmemesi gereken alanlar kategorisinde değerlendirilmiştir.

Koruma alanları ve statülü alanlar her ne kadar karasal etkileşim alanı ana kriteri içinde yer alsada bazı koruma alanı sınırlarının denizel etkileşim alanı sınırlarını da kapsadığı görülmüş ve ÇKKV çalışmasında buna uygun düzenlemeler yapılmıştır.

Yukarıda sayılan alanların dışında yer alan, herhangi bir koruma statüsü bulunmayan alanlar ile hazine mülkiyetindeki alanlar “Koruma Alanları, Statülü Alanlar” alt kriteri çerçevesinde tercih edilmesi gereken alanlar olarak belirlenmiştir.

Doğal Afet Tehlikeleri:

Doğal afet tehlikeleri alt kriteri çerçevesinde Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP’a özel 10 farklı değişken belirlenmiştir. Söz konusu değişkenlerde deprem, tsunami sivilaşma, kütle hareketleri gibi jeolojik ve jeofizik verilere dayalı doğal afet tehlikeleri ele alınmış ayrıca taşkın tehlikesi ile birlikte iklim değişikliğine bağlı aşırı hava olayları, deniz seviyesi değişimi, fırtına kabarması gibi konulara yer verilmiştir.

Doğal afet tehlikeleri açısından kritik olan, geçmişte bir afet olayının yaşandığı, yerleşim ve yapılaşmaya kapatılan afete maruz alanlar ÇKKV yöntemi uygulama matrisinde “analiz dışı”

olarak tanımlanmıştır. Bu sayede söz konusu alanlarda kıyı yapılarına ilişkin yerleşim/planlama olanağı ortadan kaldırılmıştır.

Jeolojik yapısı itibariyle sınılaşma tehlikesi bulunan alüvyon birimli formasyonlar kıyı yapılarının yerleşimi, planlanması ve projelendirilmesi açısından tercih edilmemesi gereken alanların başında gelmektedir.

Deprem tehlikesi kapsamında fay hatları ve bu hatlar için belirlenen tampon bölgeler tercih edilmemesi gereken alanlar kapsamında değerlendirilmiş ayrıca çalışma alanı kıyı kesiminde muhtemel bir tsunaminin etkilerine ilişkin tespitler de yapılmıştır. Buna göre uzman raporlarında belirlenen tsunami tırmanma kotlarına göre ilgili değişkenler düzenlenmiştir.

Kütle hareketlerine ilişkin tehlikelerden toprak kayması değişkeni kapsamında kurum ve kuruluşlardan temin edilen veriler çerçevesinde tehlikeye maruz alanlar değerlendirilmiş ve tercih edilmemesi gereken alanlar kategorisinde sınıflandırılmıştır. Çalışma alanında şiddetli erozyona bağlı alanlarda yine kurumsal veriler doğrultusunda ele alınarak ÇKKV matrisinde önemli bir değişken olarak yer almıştır.

Günümüzde etkileri her geçen gün daha fazla hissedilen iklim değişikliğiyle ilgili aşırı hava olayları, taşkın ve seller ayrıca ele alınmış, özellikle kıyı kesimini etkilemesi bakımından fırtına kabarmasına dair belirlemeler uzman raporları çerçevesinde değerlendirilmiştir. İklim değişikliği etkileri bakımından deniz seviyesi değişimi de ayrı bir değişken olarak tanımlanmış ve bu çerçevede deniz seviyesi tırmanma kotlarına göre ÇKKV'deki mekansal verilerde düzenlemeler yapılmıştır.

Yukarıda sayılan alanların dışında yer alan, herhangi bir afet tehlikesi bulunmayan alanlar "Doğal Afet Tehlikeleri" alt kriteri çerçevesinde tercih edilmesi gereken alanlar olarak belirlenmiştir.

Tarım Alanları:

Tarım alanları ve topraklar, yasal düzenlemelerle sınıflandırılmış ve bu alanlar üzerinde yapımı söz konusu yapılara ilişkin kısıtlar getirilmiştir. Tarım alanları alt kriteri kapsamında belirlenen değişkenler de yasal sınıflamaya uygun olarak kategorize edilmiş olup beş ana değişkende gruplanmıştır. Değişkenler; marjinal tarım arazisi, dikili tarım arazisi, özel ürün arazisi, mutlak tarım arazisi ve tarım dışı alanlar şeklinde gruplanmıştır.

Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ile çalışma alanı için önem taşıyan dikili tarım arazilerinde ilgili mevzuatı gereği önemli kısıtlar bulunmaktadır. Söz konusu üç sınıf arazinin korunmasına ilişkin hükümler ancak yapılacak yapılar için kamu yararı kararı alınarak aşılabilecek hükümlerdir. Günümüzde gıda güvenliği açısından da önem taşıyan bu arazilerin

kıyı faaliyetleri için tercih edilmemesine yönelik ilkesel düzenlemeler ÇKKV çalışmasında ele alınarak uygulanmıştır.

Bu üç sınıflamasının dışında bulunan marjinal tarım arazileri için kullanım türü ve yapılaşma hükümleri açısından daha esnek bazı sınırlamalar bulunmamaktadır. Marjinal tarım alanları değişkeni ÇKKV çalışmasında kıyı faaliyetlerinin yer seçimi ve planlamasında öncelikli olarak tercih edilmemesi gereken, alternatif alan bulunmaması halinde değerlendirilebilecek alanlar kapsamında ele alınmıştır.

Yukarıda sayılan kategorilerin dışında yer alan, tarım dışı alanlar “Tarım Alanları” alt kriteri çerçevesinde tercih edilmesi gereken alanlar olarak belirlenmiştir.

Topoğrafik Yapı:

Topoğrafik yapı itibariyle kıyı yapılarının yer seçiminde arazi eğimi önemli bir kriterdir. Eğimli araziler özellikle kıyının kara tarafında yapımı olası tesislerin yapımında ve kullanılmasında önemli güçlükler yaratma potansiyeli olan arazilerdir. Söz konusu arazinin eğimi azaldıkça yapım, ekonomik olacak, kullanım kolaylığı artacaktır. Bu nedenle kıyı yapılarının yer seçiminde arazi eğiminin de doğal yapı kriterleri arasında yer alması ön görülmüştür. Bu alt kriterin, farklı eğim kademelerine göre değişkenlere bölünerek;

a. % 0-5 eğimli alanlar,

b. % 5-10 eğimli alanlar,

c. % 10-15 eğimli alanlar,

d. % 15-20 eğimli alanlar,

e. % 21 < eğimli alanlar,

şeklinde değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

Plaj Alanları:

Kentsel yaşamda ve turizm etkinlikleri kapsamında, özellikle yaz aylarında günübirlik kullanıma dönük bir doğal değer alanıdır. Bu alanlar doğal değer olarak, kentsel kullanım alanlarında ya da yakın çevrelerinde yer almaktadır. Bu nedenle plaj alanlarının ayrı bir alt kriter olarak değerlendirilmesi uygun görülmüştür. Buna göre plaj bulunan alanlar kıyı yapıları için tercih edilmemesi gereken alanlar kategorisinde değerlendirilmiştir.

Doğallığını Yitirmiş, Yerleşme Ve Yapılaşmaya Konu Kullanım Alanlar:

Herhangi bir koruma statüsü ile korunmayan, bütünlüğü itibariyle doğallığını yitirmemiş, yerleşme ve yapılaşmaya konu olmamış alanların mevcut haliyle korunması, kıyı yapılarının yer seçimi ve planlamasında öncelikli olarak tercih edilmemesi, bu alanların yerine yerleşme ve

yapılaşmaya nedeniyle doğallığını kısmen veya tamamen yitirmiş alaların tercih edilmesi önem taşımaktadır.

Diğer taraftan Bir kıyı yapısının yapılacağı yerde kentsel kullanım alanının bulunmaması, yer seçimi ve yapım aşamasına sağlayacağı zorluklar açısından önemlidir. Bu önem nedeniyle kıyı yapısının yapılacağı alanın gerisinde kentsel alan bulunmaması durumu önemli ve olumsuz bir parametre olarak değerlendirilmiştir.

Kıyı kentlerini, liman kentine dönüştüren kıyı yapılarının yanı sıra, ülkemizde yaşanan hızlı kentleşme nedeniyle yoğun/yüksek yapılaşmanın denetlenemez biçimde artışı, doğaya uyumlu, sakin kıyı kenti silüetlerini değiştirmiştir. Korunmuş ve doğa ile barışık yerleşmelerin silüetlerinin korunması için, bu yerleşimlere denizden yaklaşımda önemli bir değer olarak kendini göstermektedir. Bu nedenle Kentsel estetik bağlamında doğal alanların korunması hâlihazırda bulunan kentsel yerleşimlere yakın yeni taleplerin değerlendirilmesi, olumlu bir parametre olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirmede özellikle kıyı yapılarının varlığına ve etkilerine de dikkat etmek uygun olacaktır.

Erişilebilirlik:

Kıyı yapılarının yer seçiminde ulaşılabilirlik faktörü, seçilen alanın elverişliliğinde en önemli alt kriterlerden biridir. Kıyı yapılarının yer seçiminde, olası tesisin kara yönündeki kara ve demiryolu ulaşım bağlantılarının varlığı, bu bağlantıların teknik ve geometrik standartlarının yüksekliği, tesise ulaşılabilirliği kolaylaştırmakta ve artırmakta; dolayısıyla verimliliği de yükseltmektedir. Bu bakımdan ÇKKV matrisinde çalışma alanındaki mevcut ve planlanan karayolları ile yapımı planlanan demiryolu hattına (Adapazarı-Karasu-Alaplı-Bartın) yakınlık durumu; az, orta ve çok yakın olmaları hali, tesis için bir değerlendirme parametresi olarak belirlenmiştir.

5.1.2. Karasal Etkileşim Alanı Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması

Kriterlerin belirlenmesine ilişkin ölçütler başlığı altında seçim gerekçeleri açıklanan alt kriterler ile değişkenlerin değerlendirilmesi için öncelikle puanlama yapılması gerekmektedir. Puanlama işlemi doğrudan değişkenlere yönelik yapılmakta ve bu işlem önem düzeyi çerçevesinde uygulanmaktadır. Buna göre ÇKKV matrisinde kıyı yapılarının yer seçimi ve planlaması açısından en yüksek düzeyde tercih edilen alanlar “5” olarak puanlanmaktadır. Analiz dışı olarak tanımlanan değişkenler “0” puan (etkisiz) olarak, tercih edilmeyen değişkenler “1” den başlamak üzere önem düzeyine göre puanlamaya tabi tutulmaktadır.

Ağırlıklandırma işlemi ise değişkenlerin bağlı olduğu alt kriterler bazında uygulanmaktadır. Alt kriterler de aynı değişkenlerde olduğu gibi BKAP planı yaklaşımı, temel ilkeleri ve önem düzeyi doğrultusunda ağırlıklandırılmaktadır. Buna göre koruma alanları ve statülü alanlar alt kriterinin diğer alt kriterler içinde önemli bir ağırlığının bulunması gerektiği açıktır. BKAP

genel ilkeleri doğrultusunda korunması gerekli tarım alanları, hidrolojik etmenler ile plaj alanlarının da belli bir ağırlık etkisinde olmasının uygun olduğu değerlendirilmektedir. Erişilebilirlik, topoğrafya ve kentsel kullanımların da kıyı yapılarının konumlanmasında ve işletilmesinde yadsınmayacak bir payı olduğu bilinmektedir. Bu nedenle tüm ana kriterlerin 100 puan üzerinde değerlendirilmesi ön görülerek; uzman değerlendirme ve görüşleri çerçevesinde, koruma alanları ve statülü alanlar kümesindeki alt kriterlerin toplam puanın %30 ile değerlendirilmesi uygun görülmüştür. Korunması gerekli tarım alanlarının % 12 ile plaj alanları alt kriterlerinin ise ayrı ayrı olmak üzere % 12 ile ağırlıklandırılmıştır. Doğal afet tehlikeleri % 15, topoğrafik yapı, erişilebilirlik ile doğallığını yitirmiş, yerleşme ve yapılaşmaya konu kullanım alanlarına ilişkin 3 alt kriter ise ayrı ayrı % 10 oranında ağırlıklandırılmıştır.

Bu kümeler içinde yer alan alt kriterler de ana kriterler içindeki ağırlıklarına göre en düşük puandan en yüksek puana çıkan bir skala biçiminde belirlenmiştir. Parametrelere verilen uygunluk puanı böylelikle en yüksek puanın en olumlu parametreyi, en düşük puanın da en olumsuz parametreyi ifade etmesi sağlanmıştır. Bir başka anlatımla, en düşük puanın karşılığı, mekânsal, çevresel ve biyolojik kriterlerin etkileşimiyle değerlendirilerek, kıyı yapısı yapılması söz konusu ise en son öncelikli alanları gösterecektir. Bu yaklaşım uyarınca hazırlanan tablo aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 11 ÇKKV Matrisi Karasal Etkileşim Alanı

Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı
KORUMA ALANLARI, STATÜLÜ ALANLAR, YASAKLI ALANLAR	Kara + Deniz	1. Derece Arkeolojik Sit Alanları	Analiz dışı	0,3
		1. Derece Doğal Sit Alanları	Analiz dışı	
		2. Derece Arkeolojik Sit Alanları	1	
		2. Derece Doğal Sit Alanları	1	
		3. Derece Arkeolojik Sit Alanları	3	
		Kentsel Sit Alanları	2	
		Kesin Korunacak Hassas Alan	Analiz dışı	
		Nitelikli Doğal Koruma Alanları	2	
		Sürdürülebilir Koruma Ve Kontrollü Kullanım Alanı	3	
		Milli Park	Analiz dışı	
		Tabiat Anıtı	Analiz dışı	
		Tabiat Parkı	Analiz dışı	
		Askeri Alan	Analiz dışı	
		Orman Vasfındaki Alanlar	1	
		Hali Arazi (Hazine Mülkiyetinde)	5	
		Akarsu ve Dere Yatakları	1	
		Sazlık Bataklık Alanlar	1	
Lagün	1			
Göl, gölet	Analiz dışı			
Koruma Statüsü Olmayan Alan	5			
DOĞAL AFET TEHLİKELERİ	Kara	Alüvyon birimli formasyonlar (sıvılaşma tehlikesi)	1	0,15
		Taşkın tehlikesi açısından duyarlı akarsular	Analiz dışı	
		Tsunami	2	
		Fay Hattı (Tampon Alanı 75 m.)	1	
		Toprak Kayması	1	
		Deniz Seviyesi Değişimi	3	
		Fırtına Kabarması	2	
		Şiddetli Erozyona Maruz Alan	2	
		Afete Maruz Alan (Heyelan)	Analiz dışı	
		Kapsam Dışı Alan	5	
TARIM ALANLARI	Kara	Mutlak Tarım Arazisi	1	0,12
		Dikili Tarım Arazisi	1	
		Özel Ürün Arazisi	2	
		Marjinal Tarım Arazisi	4	
		Tarım Dışı Alanlar	5	
EĞİM	Kara	% 0-5 Eğim	5	0,1
		% 5-10 Eğim	4	
		% 10-20 Eğim	3	
		% 20-30 Eğim	2	

Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı
		%30 Üstü Eğitim	1	
PLAJ	Kara + Deniz	Var	1	0,12
		Yok	5	
DOĞALLIĞINI YİTİRMİŞ, YERLEŞME VE YAPILAŞMAYA KONU KULLANIM ALANLARI	Kara + Deniz	Var	5	0,1
		Yok	1	
ERİŞİLEBİLİRLİK	Kara	Karayolu ve Demiryoluna Yakınlık Çok	5	0,1
		Karayolu ve Demiryoluna Yakınlık Orta	3	
		Karayolu ve Demiryoluna Yakınlık Az	1	

5.2. Denizel Etkileşim Alanı

5.2.1. Denizel Etkileşim Alanı Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler

Kıyı yapılarının yer alacağı denizel etkileşim alanında; çeşitli faktörlerin ele alınarak değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Planlaması sürecinin kritik aşamalarından biri olan plan kararlarının geliştirilmesi safhasında, denizel etkileşim alanındaki çok boyutlu alt kriterler ile bunlara bağlı değişkenler BKAP sürecinin araştırma, analiz ve sentez aşamasına dayanılarak belirlenmiştir. Bu çerçevede denizel etkileşim alanı ana kriteri kapsamında 7 adet alt kriter belirlenmiştir. Bunlar;

- Mevcut durum ve potansiyel ihtiyacın belirlenmesi,
- Dalga ve iklimsel özellikler,
- Akıntı iklimi ve çevrinti,
- Kıyı jeomorfolojisi ve taşınım,
- Deniz topografyası ve oşinografi,
- İklim değişikliği ve deniz seviyesi yükselmesi riski,
- Zemin koşulları ve yapısal tasarım + depremselliktir.

Alt kriter kapsamında belirlenen değişken sayısı ise toplam 15'tir. Değişkenlere dair belirlemelere ve tercihlere aşağıda alt kriterler çerçevesinde yer verilmektedir.

Mevcut Durum ve Potansiyel İhtiyacın Belirlenmesi:

Kıyı yapılarının yatırımına ilişkin kararlarda talep tahminleri, ihtiyaç tespitleri ve kapasite verileri çerçevesindeki nesnel veriler temel alınmaktadır. Yatırım ihtiyaçlarının belirlenmesi sonrasında mekânsal olarak her tür taşımacılık için liman yer seçimi yapılması söz konusudur. Çalışma alanında yer alan kıyı türlerinin ihtiyaçların belirlenmesi taşıma kapasitesi hesabı ile yapılmakta, kıyı yapısı türüne göre belirlenen ihtiyacın bulunup bulunmadığı bölgelere göre matriste değerlendirilmektedir. Bu çerçevede yük ve yolcu taşınması yapan limanlar, tersane, yat

limanı, balıkçı barınağı gibi kıyı yapılarının ihtiyaçlarına yönelik tespitlerde BKAP kapsamında hazırlanan uzman raporları, kurum/kuruluş görüşleri, yerinde yapılan çalışmalar esas alınmıştır. Bu çerçevede mevcutta, kısa ve orta vadede ihtiyaç tespiti yapılan alanlar, kıyı yapılarının yer seçimi ve planlaması için öncelikle tercih edilecek alanlar olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte kıyının geri bölgesindeki dinamikler de bu çerçevede irdelenmiş, talep yaratan veya talebi arttıran unsurlar da kıyı yapılarıyla dorudan ilişkilendirilmiştir.

Dalga ve İklimsel Özellikler:

Günümüzde rüzgâr verileri (rüzgâr hızı, yönü ve süresi) kıyı meteoroloji istasyonlarına yerleştirilen farklı rüzgâr ölçerlerle ölçülebilmektedir. Dalga tahminlerinin yapılmasına yararlı olan rüzgâr ölçümleri, genelde deniz kıyısındaki meteoroloji istasyonlarından toplanan saatte 10 dakikalık ölçümlerdir. Deniz kıyısındaki meteoroloji istasyonları, çoğunlukla kıyı kentlerinde ve deniz yüzeyinden çeşitli yüksekliklerde bulunmaktadır. Rüzgâr yönü için 16 yön dilimi tanımlanmıştır.

Dalga tahminlerinde kullanmak için en uygun veriler, deniz kıyısında bulunan meteoroloji istasyonlarından elde edilen uzun süreli (en az 10 yıl) rüzgâr ölçümleridir. Dalga iklimi, proje alanında normal şartlarda oluşan dalgalarla ilgilidir. Farklı doğrultulardan değişik yükseklik ve periyotlu dalgaların meydana gelme frekanslarının belirlenmesi, uzun dönemli yani mevsimsel ya da yıllık değişimlerin incelenmesidir. Dalga iklimindeki değişim aynı yılda mevsimlere göre önemli ölçüde değişmesine rağmen yıldan yıla daha az değişmektedir. Bu nedenle çalışma alanında kullanılan veri tabanı en az bir yıllık veriyi gerektirmektedir.

Dalga ve iklimsel özellikler alt kriterinde, kıyı boyu kum hareketleri, kıyı dengesi, kıyı erozyon ve kumlanması, limanların kumlanması, liman içi çalkantıları, dalgakıran doğrultu ve boylarının belirlenmesi, seyir (navigasyon), tarama ihtiyacı dalga ve iklimsel özellikler olumlu ya da olumsuz etkisine göre değerlendirilmekte ve liman türüne göre belirlenen durum ÇKKV Yöntemi'ne yansıtılmaktadır.

Akıntı İklimi ve Çevrinti:

Kıyı alanlarında, doğal (iklim değişikliği gibi) ya da yapay nedenler (kıyı yapıları gibi) etkisiyle akıntı düzeni değişmekte, kıyı boyu ve kıyıya dik sediment taşınımı artmakta, bunun sonucunda kıyılarda erozyon (oyulma) ya da yığılma meydana gelmektedir. Akıntılar genellikle rüzgâr, gel-git, su seviyesi değişimlerinden kaynaklandığı gibi sıcaklık, yoğunluk ve diğer değişimlerden dolayı da meydana gelmektedirler.

Akıntılar yerel olarak rüzgâr kaynaklı oluşmakta, yörenin oşinografik özelliklerine göre gemi manevralarına, limandaki su alanlarında faaliyetlerin kirletici etkisinin dağılmasına ve sediman taşınım miktarına olan olumlu ya da olumsuz etkisine göre değerlendirilmekte ve kıyı yapısı türüne göre belirlenen durum ÇKKV yönteminde değerlendirilmektedir.

Kıyı Jeomorfolojisi ve Taşınım

Kıyılar üzerinde oluşan değişikliklerin özellikle de zaman içerisinde gerçekleşen taşınım olaylarının belirlenmesi kıyı yapılarının yerleşimi ve planlanmasında büyük önem taşımaktadır. Kıyı alanlarında meydana gelen erozyon problemleri incelendiğinde, bu problemin kronik veya ani (akut) olarak mı oluştuğunun belirlenmesi gerekmektedir. Kıyı erozyonu ve taşkın problemleri için beş farklı çözüm tanımlanmaktadır. Bu çözümler;

- Pasif (sert) kıyı koruma çözümü; Mahmuz, dalgakıran, kıyı duvarı gibi.
- Aktif (yumuşak) kıyı koruma çözümü; Kıyı yenileme (yapay plaj oluşumu) gibi
- Yönetim çözümleri; Erozyona müdahale edilmeden geri çekilme gibi.
- Doğal deniz savunması; Kıyı kumullarının yok olması erozyon ve/veya kıyı taşkınlarına neden olabilir, bunun önüne geçilmesi kumulların güçlendirilmesi, yapay kumulların oluşturulması ya da kıyı duvarları inşa edilmesiyle mümkün olabilir.

Kıyı çizgisindeki bu değişimlerin kıyı yapısı yatırımlarına uygun veya uygun olmadığı belirlenmekte ve kıyı yapısı türlerine göre belirlenen durum ÇKKV matrisinde değerlendirilmektedir.

Deniz Topografyası ve Oşinografi

Deniz tabanındaki hareket problemi, kıyı yapılarının kumlanması, kıyı taşkınları, kıyı erozyonu, dolayısıyla doğal ve yapay plajların yok olması, açık deniz platformlarında, boru hatlarında, kazıklı yapılarda, rıhtımlarda, dalgakıran kafalarında meydana gelen yerel taban hareketleri nedeniyle ortaya çıkan stabilite problemi gibi daha birçok problem deniz taban hareketinin mekaniğinin anlaşılması ve çözümlenmesi ile mümkündür. Bu problemlerin yanında kıyıların oluşumu, dolayısıyla bu oluşumlara uygun yapıların inşa edilmesi, akarsu ağzlarında da diğer ilgili konulardır. Hareketli deniz tabanı dinamiği bütünleşik kıyı alanları yönetiminin temel kavramlarını içermektedir. İnsan ya da doğal nedenlerle meydana gelecek erozyon ya da yığılmalar ile kıyı çizgisi değişimi kıyı alanı yönetimi ile ilgilidir. Kıyı alanlarının yönetiminde karşılaşılabilecek problemlere karşı seçilecek çözümlerin doğa ile uyumlu ve sürdürülebilir dayanım gösteren bir çözüm olmasına özen gösterilmelidir.

Deniz topografyası ve oşinografi alt kriterinde deniz topoğrafyasının liman yatırımlarına uygun veya uygun olmadığı değerlendirilmekte ve kıyı yapısı türlerine göre belirlenen durum ÇKKV yönteminde değerlendirilmektedir.

Zemin Koşulları ve Yapısal Tasarım + Depremsellik:

Ulaştırma kıyı yapılarına ilişkin faaliyetlerin deprem nedeniyle aksaması ulusal ve uluslararası ticaretin durmasına, acil ihtiyaçların sevkiyatları ile liman kentinin acil tahliye işleminin de

durmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle başta limanlar olmak üzere ulaştırma amaçlı kıyı yapılarının acil yük sevkiyatı ve tahliye güzergâhları gibi önemli görevlere sahiptirler. Limanın gördüğü bir hasardan kaynaklanan sosyal etki daha derin ve büyük olacağından deprem etkilerini en aza indirmek için kıyı yapısının tasarımı ve yapımı zemin koşullarına ve yörenin depremselliği gözetilerek gerçekleştirilmelidir.

Zemin koşulları ve yapısal tasarım + depremsellik alt kriterinde, tüm bu koşulların kıyı yapıları yatırımlarına uygun veya uygun olmadığı irdelenmekte ve kıyı yapısı türlerine göre belirlenen zemin koşulları inşaat mühendisliği açısından değerlendirilerek ÇKKV yönteminde yer almaktadır.

5.2.2. Denizel Etkileşim Alanı Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması

Kriterlerin belirlenmesine ilişkin ölçütler başlığı altında seçim gerekçeleri açıklanan alt kriterler ile değişkenlerin değerlendirilmesi için öncelikle puanlama yapılması gerekmektedir. Puanlama işlemi doğrudan değişkenlere yönelik yapılmakta ve bu işlem önem düzeyi çerçevesinde uygulanmaktadır. Buna göre ÇKKV matrisinde kıyı yapılarının yer seçimi ve planlaması açısından en yüksek düzeyde tercih edilen alanlar “5” olarak puanlanmaktadır. Analiz dışı olarak tanımlanan değişkenler “0” puan (etkisiz) olarak, tercih edilmeyen değişkenler “1” den başlamak üzere önem düzeyine göre puanlamaya tabi tutulmaktadır.

Ağırlıklandırma işlemi ise değişkenlerin bağlı olduğu kriterler bazında uygulanmaktadır. Kriterler de aynı değişkenlerde olduğu gibi BKAP planı yaklaşımı, temel ilkeleri ve önem düzeyi doğrultusunda ağırlıklandırılmaktadır. Buna göre tüm alt kriterlerin 100 puan üzerinde değerlendirilmesi ön görülerek; uzman değerlendirme ve görüşleri çerçevesinde, mevcut durum ve potansiyel ihtiyacın belirlenmesi kümesindeki alt kriterlerin toplam puanın %36 ile değerlendirilmesi uygun görülmüştür. Dalga ve iklimsel özelliklerin % 12 ile akıntı iklimi ve çevrinti alt kriteri ve kıyı jeomorfolojisi ve taşınım alt kriteri % 9 ile ağırlıklandırılmıştır. Deniz topografyası ve oşinografi alt kriteri ile iklim değişikliği ve deniz seviyesi yükselmesi riski alt kriterleri % 11 ile zemin koşulları ve yapısal tasarım + depremsellik alt kriteri ise % 12 oranında ağırlıklandırılmıştır.

Bu kümeler içinde yer alan alt kriterler de ana kriterler içindeki ağırlıklarına göre en düşük puandan en yüksek puana çıkan bir skala biçiminde belirlenmiştir. Parametrelere verilen uygunluk puanı böylelikle en yüksek puanın en olumlu parametreyi, en düşük puanın da en olumsuz parametreyi ifade etmesi sağlanmıştır. Bir başka anlatımla, en düşük puanın karşılığı, mekânsal, çevresel ve biyolojik kriterlerin etkileşimiyle değerlendirilerek, kıyı yapısı yapılması söz konusu ise en son öncelikli alanları gösterecektir. Bu yaklaşım uyarınca hazırlanan tablo aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 12 ÇKKV Matrisi Denizel Etkileşim Alanı

Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı
MEVCUT DURUM VE POTANSİYEL İHTİYACIN BELİRLENMESİ	Deniz	İhtiyaç Var	5	0,36
		İhtiyaç Yok	1	
DALGA VE İKLİMSEL ÖZELLİKLER	Deniz	Olumlu	5	0,12
		Olumsuz	1	
AKINTI İKLİMİ VE ÇEVİRİNTİ	Deniz	Düşük	5	0,09
		Orta	3	
		Yüksek	1	
KIYI JEOMORFOLOJİSİ VE TAŞINIM	Deniz	Uygun	5	0,09
		Uygun Değil	1	
DENİZ TOPOGRAFYASI VE OŞİNOGRAFI	Deniz	Uygun	5	0,11
		Uygun Değil	1	
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE DENİZ SEVİYESİ YÜKSELMESİ RİSKİ	Deniz	Var	1	0,11
		Yok	5	
ZEMİN KOŞULLARI VE YAPISAL TASARIM + DEPREMSELLİK	Deniz	Uygun	5	0,12
		Uygun Değil	1	

5.3. Kara-Deniz Arayüzü

5.3.1. Kara-Deniz Arayüzü Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler

Kıyı alanlarında karasal ve denizel alan kesişimini kapsayan, her iki sahanın birbirini etkilediği alanlar kara-deniz arayüz alanı olarak tanımlanmaktadır. Kara-deniz arayüzü bölgelerinde kapsamı en geniş, etkisi en belirgin olan etkileşimler gelgit olaylarının yaşandığı okyanus kıyılarında meydana gelmektedir. Gelgit olaylarının etkisi iç denizlerde oldukça azdır, bu bakımdan çalışma alanındaki kara-deniz arayüzü etkileşimleri

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planlaması kapsamında araştırma alanında yer alan arayüz bölgesinde karasal etkileşim alanının, denizel etkileşim alanı üzerinde bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Denizel etkileşim alanı ise; karasal etkileşim alanının morfolojik, ekolojik ve yapısal olarak şekillenmesinde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı çalışma alanında kara-deniz arayüz bölümünde karasal-denizel alanların etkileşimiyle oluşan 5 farklı arayüz tipolojisi belirlenmiştir. Bunlar; 1) Alçak ve Dar Kıyı Şeridi, 2) Alçak ve Geniş Kıyı Şeridi: Delta, Lagün, Sulak Alan, Sazlık, 3) Yüksek ve Dar Kıyı Şeridi, 4) Alçak ve Geniş Kıyı Şeridi: Kumullar, 5) Dolgu Alanlarıdır.

Alçak ve Dar Kıyı Şeridi

Zonguldak-Bartın-Kastamonu Bütünleşik Kıyı Alanlarının bazı kesimlerinde dağların deniz kıyısından itibaren birdenbire dik dalışlarla yükselmesi, kıyı alanlarını daraltmaktadır. Aynı zamanda alçak ve geniş kıyı şeridi morfolojisine sahip olan kısımlarda ise D010 Karayolu ile sahil daralmış durumdadır. Bu durum sahil kesiminde kıyı kullanım olanaklarını kısıtlı hale getirmektedir. Bütün alt bölgelerde alçak ve dar kıyı şeridi morfolojisi görülmektedir. Özellikle Batı Kastamonu Alt Bölgesinde ve Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde bazı sahil kesimlerinde D010 Karayolu Güzergahtan dolayı kıyının doğal yapısının bozulduğu ve kıyı kumullarının derinleşmesini engellediği görülmektedir.

Alçak ve Geniş Kıyı Şeridi; Delta, Lagün, Sulak Alan, Sazlık

Alçak ve geniş kıyı şeridi morfolojisi Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde Filyos Çayı'nın denize çıkışındaki bölgede görülmektedir. Zonguldak ili Çaycuma ilçesinin içinden kuzeye doğru akarak Filyos merkezin doğusundan denize dökülen Filyos Çayı kıyıda küçük bir delta alanı oluşturmuştur. Filyos Çayı'nın biriktirme yaptığı bu alanda çeşitli kumul bitkileri bulunmaktadır. Filyos Çayı'nın 1985-2008 yılları arasında geniş menderesler yaptığı bu yıllardan itibaren mendereslerde kopmalar başladığı gözlemlenmektedir. Kopuk menderesler kuş türleri için yumurtlama ve yaşam alanı halini almış olup Filyos Çayı'nın batı yakası bir kuş cenneti oluşturmuştur. Hassaslık ve nadirlik bakımından önem taşıyan kara-deniz arayüzünün kıyı yapılarının yer seçiminin tercih edilmemesi önem taşımaktadır.

Yüksek ve Dar Kıyı Şeridi

Mevsimsel olarak su seviyelerindeki değişimler kıyı sınırlarının da dikey olarak değişmesine yol açmıştır. Bu kıyı tipinde, denizel etkinin fazla olması dalga şekillendirmesinin ön planda olduğunu ve buna dayanarak falezli kıyıların oluşturduğunu göstermektedir. Yüksek ve dar kıyı şeritleri düz bir morfolojik yapıya sahiptir. Zonguldak-Bartın-Kastamonu Bütünleşik Kıyı Alanlarının genelinde yüksek ve dar kıyı şeritlerine rastlanılmaktadır.

Alçak ve Geniş Kıyı Şeridi; Kumullar

Kıyı kumulları, denizel alanın alçak geniş kıyı özelliği gösteren kesimlerde biriktirme ve erozyon etkisi yaratması ile oluşmaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu Bütünleşik Kıyı Alanlarında bütün alt bölgelerde kıyı şeritlerinde kumullara rastlanılmaktadır. Kıyı kumul alanlarının varlığı, bütünleşik kıyı alanlarının deniz turizmi potansiyelini arttırması açısından avantaj sağlamaktadır. Çalışma alanı genelinde küçük koyların içinde dar alanlı kumul alanlar bulunmaktadır. Söz konusu alanların öncelikli olarak tercih edilmemesi için ÇKKV matrisinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Dolgu Alanları

Kıyı dolgu alanı, deniz kıyısı kesiminin doldurulması ile elde edilmiş alanlardır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu Bütünleşik Kıyı Alanlarında; liman, tersane gibi kıyı yapıları ile sanayi rekreasyon ve sahil yolu amaçlı dolgu yapılan alanlar bulunmaktadır. Araştırma kapsamındaki bütün alt bölgelerde farklı amaçlarla inşa edilmiş dolgu alanları bulunmaktadır. Alaplı ilçesinde kıyı düzenlenmesi ve tersane, Ereğli ilçesinde liman ve tersane, Kozlu'da balıkçı barınağı ve kıyı düzenlemesi, Zonguldak Merkez ve Çatalağzı'nda liman, Amasra'da kıyı düzenlemesi ve rıhtım, Cide'de tersane, kıyı yapısı, İnebolu'da kıyı düzenlemesi gibi kullanım alanları için kıyı dolgusu yapılmıştır.

5.3.2. Kara-Deniz Arayüzü Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması

Kriterlerin belirlenmesine ilişkin ölçütler başlığı altında seçim gerekçeleri açıklanan alt kriterler ile değişkenlerin değerlendirilmesi için öncelikle puanlama yapılması gerekmektedir. Puanlama işlemi doğrudan değişkenlere yönelik yapılmakta ve bu işlem önem düzeyi çerçevesinde uygulanmaktadır. Buna göre ÇKKV matrisinde kıyı yapılarının yer seçimi ve planlaması açısından en yüksek düzeyde tercih edilen alanlar “5” olarak puanlanmakta, tercih edilmeyen değişkenler “1” den başlamak üzere önem düzeyine göre puanlamaya tabi tutulmaktadır.

Ağırlıklandırma işlemi ise değişkenlerin bağlı olduğu kriterler bazında uygulanmaktadır. Kriterler de aynı değişkenlerde olduğu gibi BKAP planı yaklaşımı, temel ilkeleri ve önem düzeyi doğrultusunda ağırlıklandırılmaktadır. Buna göre kara-deniz arayüzünün ÇKKV matrisi genelinde 1,5 gibi önemli bir oranda ağırlığının olması uzman değerlendirme ve görüşleri çerçevesinde belirlenmiştir. Bu sayede herhangi bir koruma statüsü olmayan ancak hassaslık ve nadirlik bakımından müstesna bir yapı arz eden, kıyı faaliyetleri açısından tercih edilememesi gereken alanların korunması olanaklı olmaktadır.

ÇKKV matrisi içinde kara-deniz arayüzünde yer alan alt kriterler de ana kriterler içindeki ağırlıklarına göre en düşük puandan en yüksek puana çıkan bir skala biçiminde belirlenmiştir. Değişkenlere verilen uygunluk puanı böylelikle en yüksek puanın en olumlu parametreyi, en düşük puanın da en olumsuz parametreyi ifade etmesi sağlanmıştır. Bir başka anlatımla, en düşük puanın karşılığı, mekânsal, çevresel ve biyolojik kriterlerin etkileşimiyle değerlendirilerek, kıyı yapısı yapılması söz konusu ise en son öncelikli alanları gösterecektir. Bu yaklaşım uyarınca hazırlanan tablo aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 13 ÇKKV Matrisi Kara-Deniz Arayüzü

Ana Kriter	Etki Sahası	Alt Kriter	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı
Alçak Kıyı Şeridi	Kara + Deniz	Alçak ve Dar Kıyı Şeridi	3	1
		Alçak ve Geniş Kıyı Şeridi-Kumul	2	
		Alçak ve Geniş Kıyı Şeridi-Delta, Lagün, Sulak Alan, Sazlık	1	
Yüksek-Dar Kıyı Şeridi		4		
Dolgu		5		

5.4. Çevresel Etki

5.4.1. Çevresel Etki Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler

Kıyı alanlarındaki her türlü yapılaşma ve faaliyet gerek kara tarafında gerekse deniz ortamında çevresel risk oluşturabilecek unsurları barındırmaktadır. Bu nedenle bu tür faaliyetlerin gerek yer seçimi gerekse uygunluğu belirlenirken alanın mevcut durumunun çevresel faktörler açısından ortaya konması ve buna göre uygulamaya geçilmesi sürdürülebilir bir çevre için büyük önem taşımaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Kıyılarında çevresel etki ölçütlerinin belirlenmesinde bölgenin sahip olduğu özellikler ve alan içinde yapılmış olan bilimsel araştırma sonuçlarına göre ortaya konan mevcut durum göz önünde bulundurulmuştur. Yine çalışma alanı için yapılmış olan çalışmalardan ve arazi gözlemlerinden yola çıkılarak bölgenin öncelikli çevre kirliliği problemleri belirlenmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda mevcut çevresel kirlilik kaynaklarının özelliği ve yaygınlığı göz önüne alınarak çevresel etki ölçütleri 7 alt kriter tanımlanmıştır. Bu kriterler; 1) Su ve Sediman Kirliliği, 2) Katı Atıklar, 3) Endüstriyel Kaynaklı Kirlilik 4) Akarsulardan Taşınan Kirlilik, 5) Ekolojik Durum Sınıfı, 6) Plaj Suyu Kalitesi, 7) Hava Kirliliğidir.

Belirlenen her bir alt kriter için yine bilimsel araştırmalar doğrultusunda belirlenen kalite ve mevcut durum özellikleri kullanılarak 15 adet değişken tanımlanmıştır.

Su ve Sediman Kirliliği:

Deniz suyu ve sediman kalitesi, yapılacak her türlü kıyı yapısından doğrudan etkilenmektedir. Bu açıdan bölgenin deniz suyu kalitesi (fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikler), mevcut kirlilik durumu ve ekolojik indekslere göre belirlenen kalite sınıflamalarına ve sediman için yapılmış analiz sonuçlarına az hassas alanlar ve hassas alanlar değişkenlerine göre puanlama yapılmıştır.

Katı Atıklar:

Günümüzde kontrolsüz katı atık yönetimi toprak kirliliği, sızıntı suyu, yeraltı ve yüzeysel su kirliliğine neden olmaktadır. Bu nedenle katı atıkların çevresel etki değerini ortaya koyarak alanda mevcut katı atık yönetim sisteminin mevcudiyetine göre (düzenli atık tesisi var/yok) puanlama yapılmıştır.

Endüstriyel Kaynaklı Kirlilik:

Endüstriyel üretimde yabancı kirleticiler ve yapay organiklerin kullanımının artması sonucu ekosistem hızla bozulmakta, bu yapay organiklerin zehirli yapısı nedeniyle pek çok organizma zarar görmektedir. Endüstriyel kaynaklı kirleticiler katı, sıvı ve/veya gaz formunda olabilirler. Bu tür kirleticilerin olumsuz çevresel etkileri kirletici tipine ve miktarına göre değişiklik göstermesine rağmen kontrollü olarak bertaraf edilmesi gereklidir. Bu bakımdan değerlendirildiğinde endüstriyel kaynağın varlığı çevresel etki açısından bir risk oluşturacaktır. Bu nedenle kıyı bölgesinde sanayi tesislerinin durumu (var/yok) çevresel etki ölçütü olarak kabul edilmiştir.

Akarsulardan Taşınan Kirlilik:

Genellikle insan faaliyetlerinden kaynaklanan ve suyun fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinde meydana gelen olumsuz değişimlere neden olan akarsulardan taşınan kirlilik, yüzeysel sular ve denizel sahada su kirliliğine neden olmaktadır. Denizel sahaya taşınan kirliliğin bazıları yapıları gereği çok zararlı olmamalarına rağmen su kaynaklarına karıştıktan sonra oluşan biyokimyasal reaksiyonlar sonucunda çok daha zararlı hale gelebilmektedir. Bu bakımdan planlama bölgesinin bulunduğu akarsu havzalarında yer alan ve kıyı şeridi boyunca denize dökülen akarsuların taşıdıkları mevcut kirlilik yüklerinin durumuna göre (var/yok) puanlama yapılmıştır.

Ekolojik Durum Sınıfı:

Su Çerçeve Direktifi esas alınarak çalışma alanı sınırları içerisinde mevcut su kalitesi ölçümleri ve biyolojik kalite elemanı olan fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızların ve destekleyici parametrelerin (TP, NOX, SDD) birlikte değerlendirilmiş ve Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı kapsamında su kütlelerin ekolojik risk durumu ortaya konmuştur. Yapılan değerlendirmeler sonucunda Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgelerinin “Zayıf”, Bartın Alt Bölgesi “Orta”, Batı Kastamonu Alt Bölgesi ise “Orta”, Doğu Kastamonu Alt Bölgesi ise “İyi” kalitede olarak değerlendirilmiştir. Planlama bölgesi kıyı alanlarındaki deniz ortamında yapılmış bilimsel çalışmaların sonuçlarına göre belirlenmiş mevcut ekolojik sınıflandırma durumuna göre (kötü/zayıf/orta) puanlama yapılmıştır.

Plaj Suyu Kalitesi:

Çalışma alanının mevcut turistik özelliği göz önüne alındığında plaj olarak kullanılan alanların sürdürülebilirliği önem arz etmektedir. Bölgedeki deniz turizmi sezonu ülkenin güney kesimine göre daha kısa olsa, çalışma alanının kıyı kesimindeki gününbirlik deniz turizmi önem taşımaktadır. Bu nedenle çevresel ölçütler açısından bu alanlardaki deniz suyu kalitesinin devamlılığı sağlanmalıdır. Ülkemizdeki yasal düzenlemeler çerçevesinde plaj suyu kalitesini belirlemede kullanılan koliform bakteri sayılarına göre puanlama yapılmıştır. Bu değerlerin yönetmelik değerini aşması durumunda (toplam koliform>10000 adet) kıyı alanı plaj olma özelliğini yitirmektedir.

Çalışma alanında 40'u aşkın plaj bulunmaktadır. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından izlenen yüzme suyu kalitesi verilerine göre Batı Zonguldak Alt Bölgesi sahillerinde ölçüm yapılan noktalarda yüzme suyu kalitesi A sınıfı olarak belirlenmiştir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinin Kozlu bölümünde yüzme suyu kalitesi B sınıfı, Zonguldak Merkez bölümünde A, B, C sınıfları, Kilimli B sınıfı, Filyos B ve C sınıfı olarak belirlenmiştir. Bartın Alt Bölgesinde izlenen yüzme suyu kalitesi batı kesimde A sınıfı, Amasra'da A ve B sınıfı, Kurucaşile'de A ve B sınıfıdır. Batı Kastamonu Alt Bölgesi Cide bölümünde plaj suyu kalitesi C sınıfı, Doğu Kastamonu Alt Bölgesi İnebolu bölümünde A sınıfı, Abana ve Çatalzeytin bölümlerinde ise B sınıfı olarak belirlenmiştir (Sağlık Bakanlığı, 2021).

Çalışma alanında genel olarak plaj suyu kalitesini olumsuz yönde etkileyen kirlilik kaynaklarının başında endüstriyel ve kentsel kullanımlar gelmektedir. Arıtılmamış evsel atık suların alıcı ortamlara deşarjı, tarım ve hayvancılık faaliyetleri, kentleşme ve yerleşim yerlerinde yaz/kış nüfus farkının fazla olması, plajların yakınındaki kıyı yapılarından (liman, balıkçı barınağı vb.) kaynaklanabilecek kirleticiler, aşırı yağışlarla oluşan deniz suyundaki bulanıklık/çamur rengi, derelerin yağışlarla taşıdığı ağaç dalları, yaprak, toprak, taş vb. organik maddelerdir. Bu bakımdan çalışma alanı içindeki alt bölgelerden Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgeleri geneli, Bartın Alt Bölgesinde Amasra İlçe merkezi yakını, Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Cide ilçe merkezine yakın olan kesimleri plaj suyu kalitesi açısından kırılgan bölgeler olarak değerlendirilebilmektedir.

Hava Kirliliği

Hava kalitesi hem çevre kalitesi hem de halk sağlığı için önemli göstergelerden biridir. Ulusal düzeyde, hava kalitesi asılı partikül madde (PM), ozon (O3), nitrojen dioksit (NO2) ve sülfür dioksittir (SO2) konsantrasyonları gibi önemli kirleticilerin seviyeleri ölçülerek değerlendirilmektedir.

Bölgede hava kirliliği açısından mevcut hava kalitesi ölçüm sonuçlarına göre belirlenen kirletici (SO₂, NO₂, PM) konsantrasyonları dikkate alınarak 3 parametrede (orta, yüksek, düşük) puanlama yapılmıştır.

5.4.2. Çevresel Etki Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması

Kriterlerin belirlenmesine ilişkin ölçütler başlığı altında seçim gerekçeleri açıklanan alt kriterler ile değişkenlerin değerlendirilmesi için öncelikle puanlama yapılması gerekmektedir. Puanlama işlemi doğrudan değişkenlere yönelik yapılmakta ve bu işlem önem düzeyi çerçevesinde uygulanmaktadır. Buna göre ÇKKV matrisinde kıyı yapılarının yer seçimi ve planlaması açısından en yüksek düzeyde tercih edilen alanlar “5” olarak puanlanmakta, tercih edilmeyen değişkenler “1” den başlamak üzere önem düzeyine göre puanlamaya tabi tutulmaktadır.

Ağırlıklandırma işlemi ise değişkenlerin bağlı olduğu kriterler bazında uygulanmaktadır. Kriterler de aynı değişkenlerde olduğu gibi BKAP planı yaklaşımı, temel ilkeleri ve önem düzeyi doğrultusunda ağırlıklandırılmaktadır. Buna göre çevresel etki ana kriterinin ÇKKV matrisi genelinde 0,7 gibi önemli bir oranda ağırlığının olması uzman değerlendirme ve görüşleri çerçevesinde belirlenmiştir. Bu sayede BKAP’da, kıyı faaliyetleri açısından tercih edilememesi gereken alanların korunması olanaklı olmaktadır.

ÇKKV matrisi içinde çevresel etki ana kriterinde yer alan alt kriterler de ana kriterler içindeki ağırlıklarına göre en düşük puandan en yüksek puana çıkan bir skala biçiminde belirlenmiştir. Parametrelere verilen uygunluk puan böylelikle en yüksek puanın en olumlu parametreyi, en düşük puanın da en olumsuz parametreyi ifade etmesi sağlanmıştır. Bir başka anlatımla, en düşük puanın karşılığı, mekânsal, çevresel ve biyolojik kriterlerin etkileşimiyle değerlendirilerek, kıyı yapısı yapılması söz konusu ise en son öncelikli alanları gösterecektir. Bu yaklaşım uyarınca hazırlanan tablo aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 14 ÇKKV Matrisi Çevresel Etki Ana Kriteri

Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı
SU VE SEDİMAN KİRLİLİĞİ	Kara + Deniz	Az Hassas Alanlar	4	0,6
		Hassas Alanlar	1	
KATI ATIKLAR	Kara + Deniz	Düzenli Atık Tesisi Var	1	
		Düzenli Atık Tesisi Yok	3	
ENDÜSTRİYEL KAYNAKLI KİRLİLİK	Kara + Deniz	Sanayi Tesisi Var	3	
		Sanayi Tesisi Yok	1	
AKARSULARDAN TAŞINAN KİRLİLİK	Kara + Deniz	Yok	1	
		Düşük	3	
		Orta Düzeyde	5	
EKOLOJİK DURUM SINIFI	Deniz	Ekolojik Durum Sınıfı Kötü	5	
		Ekolojik Durum Sınıfı Zayıf	3	
		Ekolojik Durum Sınıfı İyi	1	
PLAJ SUYU KALİTESİ	Deniz	Maksimum Koliform 1000 Üzeri	5	
		Maksimum Koliform 1000 Altı	1	
HAVA KİRLİLİĞİ	Kara + Deniz	Yüksek	3	
		Orta	2	
		Düşük	1	

5.5. Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik

5.5.1. Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik Kriterlerinin Belirlenmesine İlişkin Ölçütler

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanı, habitat ve biyoçeşitlilik açısından zengin orman ekosistemine sahip olan Batı Karadeniz Bölgesinde yer almaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İllerinin BKAP çalışma alanı kapsamı içinde yer alan bölgede 16 adet duyarlı yöre bulunmaktadır. Bu alanların başında Danaağzı Tabiat Parkı Batı Zonguldak Alt Bölgesi içinde, Filyos Deltası Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde, Güzelcehisar Tabiat Anıtı ile Ahatlar Tabiat Parkı Bartın Alt Bölgesinde, Küre Dağları Milli Parkının küçük bir bölümü Batı Kastamonu Alt Bölgesinde, Yeşilyuva Tabiat Parkı ise Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde içinde bulunmaktadır. BKAP çalışmasında biyolojik ve ekolojik bileşenler açısından bölgesel düzeyde önem taşıyan, önemli doğa alanı niteliği olan Filyos Deltası sulak alan niteliğiyle flora ve fauna açısından önem arz eden bir konumda bulunmaktadır.

Planlama bölgesinde biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve çevresel risklerin minimize edilmesi büyük önem taşımaktadır. Buna göre oluşturulan ÇKKV Yönteminde flora ve fauna bakımından aşağıdaki özellikleri dikkate alınarak oluşturulmuştur.

Çalışma alanında yer seçimi ve planlaması söz konusu olabilecek kıyı yapılarının yer alacağı kıyıda ve etkileşim halinde olduğu geri bölgesinde; ekolojik ve biyolojik yapıya ilişkin belirleyicilerin ayrıntılı olarak ele alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bütünleşik kıyı alanları planlaması sürecinin en kritik aşamalarından biri olan plan kararlarının geliştirilmesi safhasında, ekolojik ve biyolojik çeşitliliğe dair alt kriterler ile bunlara bağlı değişkenler BKAP sürecinin araştırma, analiz ve sentez aşamasına dayanılarak belirlenmiştir. Bu çerçevede ekolojik ve biyolojik çeşitlilik ana kriteri kapsamında 2 adet alt kriter belirlenmiştir. Bunlar; 1) Biyoekolojik Değerlendirme, 2) Karasal/Sucul Ekosistem (Flora, Fauna)

Alt kriter kapsamında belirlenen değişken sayısı ise toplam 7'dir. Değişkenlere dair belirlemelere ve tercihlere aşağıda alt kriterler çerçevesinde yer verilmektedir.

Biyoekolojik Değerlendirme:

Çalışma alanında yer seçimi ve planlaması muhtemel her türlü kıyı yapısından denizel ve karasal canlıların etkileneceği açıktır. Bu bakımdan Flora ve Fauna elemanları için hassasiyet kriterlerine göre alanda nesli tehlike altında olan ya da endemik tür varlığı olma veya nesli tehlike altında olmayan ve endemik tür varlığı olmama durumuna göre değişkenler belirlenmiştir. Buna göre nesli tehlike altında olan tür sayıları hem karasal hem de denizel etkileşim alanında 1-2, 3-4, 5-6, ve 7 üstü olarak gruplandırılmıştır. Çalışma alanı ve etki alanı içerisinde tespit edilen bitki türlerinin IUCN kategorileri belirlenirken Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı içerisinde kullanılan IUCN Red Data Book Kategorileri kullanılmıştır.

Çalışma alanında Bern ve Cites Sözleşmesi ek listelerinde yer alan türler bulunmaktadır. Bu bakımdan planlama çalışmalarında Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşam Ortamlarını Koruması Sözleşmesine (Bern) ilişkin sınıflamadan yararlanılmıştır. Söz konusu sözleşme yabancı flora-fauna ve bunların yaşam alanlarını yani habitatlarını muhafaza etmek, nesli tehlikeye düşmüş ya da düşebilecek türler için gerekli önlem almalarını sağlayacak, ayrıca yabancı flora-fauna eğitiminin yaygınlaştırılmasını sağlayacak bir sözleşmedir. Nesli Tehlike Altında Olan Yabancı Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin (CITES) Sözleşmesi ise yabancı hayvan ve bitki türlerinin sözleşmeye taraf olan ülkeler arasındaki ithalatını, ihracatını kısacası uluslararası ticaretini belirli izin ve belgelere bağlayan bir sözleşmedir.

Karasal/Sucul Ekosistem (Flora, Fauna)

Karasal ve sucul ortamda bulunan canlılar ile bunları saran cansız çevrelerinin karşılıklı ilişkileri ile meydana gelen ve süreklilik arz eden ekolojik sistemler kapsamında şekillenen ekosistemlere (flora/fauna) ilişkin sınıflamalar BKAP çalışması araştırma, analiz ve sentez çalışmalarına dayandırılmıştır. Literatür taramaları, uzman raporları ve arazi çalışmaları çerçevesinde Karasal/Sucul Ekosistem (Flora, Fauna) alt kriterindeki değişkenler biyolojik çeşitliliğin var/yok/orta düzey durumuna göre belirlenmiştir.

5.5.2. Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik Kriterlerinin Ağırlıklarının Saptanması ve Puanlaması

ÇKKV matrisinde kriterlerin belirlenmesine ilişkin ölçütler başlığı altında seçim gerekçeleri açıklanan alt kriterler ile değişkenlerin değerlendirilmesi için öncelikle puanlama yapılması gerekmektedir. Puanlama işlemi doğrudan değişkenlere yönelik yapılmakta ve bu işlem önem düzeyi çerçevesinde uygulanmaktadır. Buna göre ÇKKV matrisinde kıyı yapılarının yer seçimi ve planlaması açısından en yüksek düzeyde tercih edilen alanlar “5” olarak puanlanmakta, tercih edilmeyen değişkenler “1” den başlamak üzere önem düzeyine göre puanlamaya tabi tutulmaktadır.

Ağırlıklandırma işlemi ise değişkenlerin bağlı olduğu kriterler bazında uygulanmaktadır. Kriterler de aynı değişkenlerde olduğu gibi BKAP planı yaklaşımı, temel ilkeleri ve önem düzeyi doğrultusunda ağırlıklandırılmaktadır. Buna göre ekolojik ve biyolojik çeşitlilik ana kriterinin ÇKKV matrisi genelinde 1 gibi önemli bir oranda ağırlığının olması uzman değerlendirme ve görüşleri çerçevesinde belirlenmiştir. Bu sayede BKAP’da, kıyı faaliyetleri açısından tercih edilememesi gereken alanların korunması olanaklı olmaktadır.

ÇKKV matrisi içinde ekolojik ve biyolojik çeşitlilik ana kriterinde yer alan alt kriterler de ana kriterler içindeki ağırlıklarına göre en düşük puandan en yüksek puana çıkan bir skala biçiminde belirlenmiştir. Parametrelere verilen uygunluk puanı böylelikle en yüksek puanın en olumlu parametreyi, en düşük puanın da en olumsuz parametreyi ifade etmesi sağlanmıştır. Bir başka anlatımla, en düşük puanın karşılığı, mekânsal, çevresel ve biyolojik kriterlerin etkileşimiyle değerlendirilerek, kıyı yapısı yapılması söz konusu ise en son öncelikli alanları gösterecektir. Bu yaklaşım uyarınca hazırlanan tablo aşağıda sunulmaktadır.

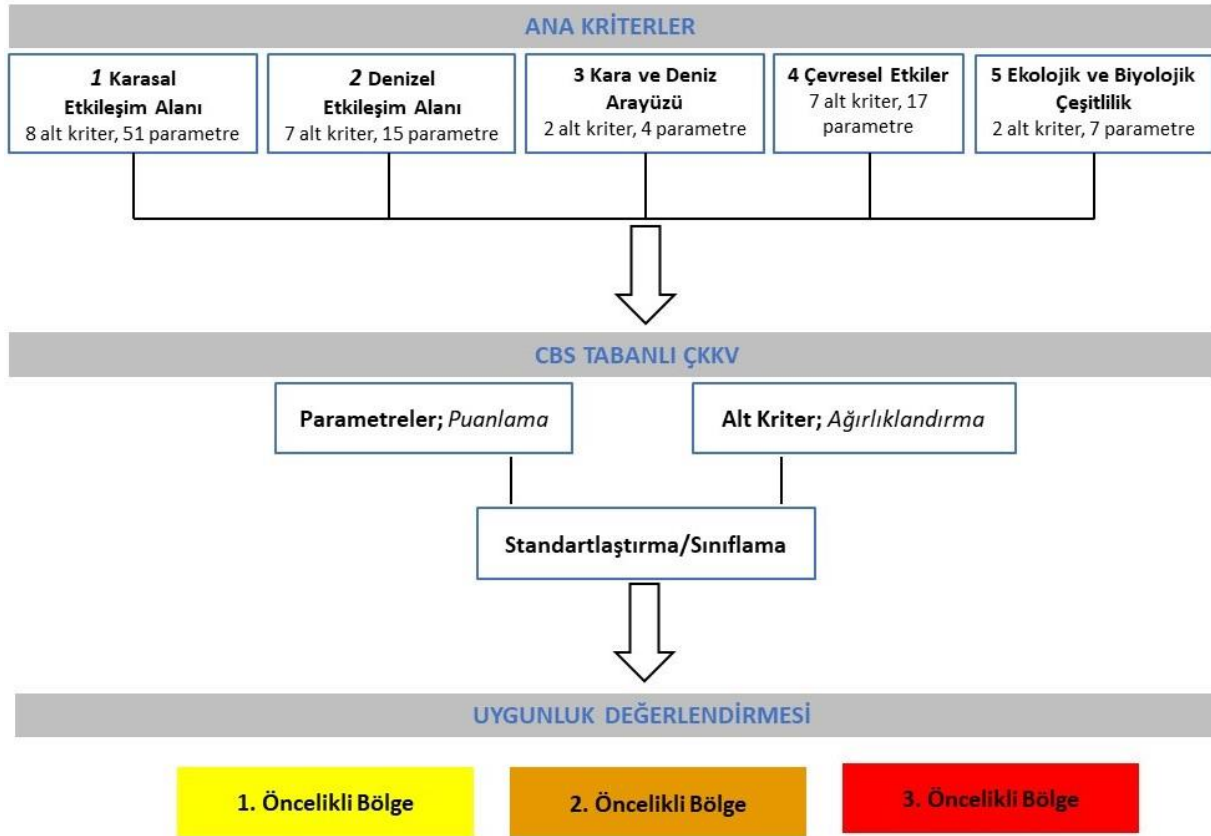
Tablo 15 ÇKKV Matrisi Ekolojik Ve Biyolojik Çeşitlilik Ana Kriteri

Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı
Biyokolojik Değerlendirme (Karasal, Sucul) (Endemik, Nesli Tehlike Altında Olan Vb.)	Kara ve Deniz Ayrı Ayrı	Nesli Tehlike Altında Olan Tür Sayısı 1-2	4	1
		Nesli Tehlike Altında Olan Tür Sayısı 3-4	3	
		Nesli Tehlike Altında Olan Tür Sayısı 5-6	2	
		Nesli Tehlike Altında Olan Tür Sayısı 7 ve üstü	1	
Karasal/Sucul Ekosistem (Flora, Fauna)	Kara ve Deniz Ayrı Ayrı	Biyolojik Çeşitlilik Yok	5	
		Biyolojik Çeşitlilik Orta Düzey	3	
		Biyolojik Çeşitlilik Var	1	

5.6. Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) Yönteminin Uygulanması

Daha önce de belirtildiği üzere ÇKKV çalışmasını temel dayanağı Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP araştırma, analiz ve sentez çalışmalarıdır. ÇKKV yöntemi BKAP çalışmasının birinci ve ikinci etabında tamamlanan ve araştırma, analiz ve sentez çalışmalarına dair tüm mekansal verileri içeren ilişkisel coğrafi veri tabanı içinde hazırlanmıştır. BKAP araştırma, analiz ve sentez çalışmalarına ait mekansal veriler coğrafi veri tabanı içinde vektörel olarak depolanmakta olup buna paralel olarak ÇKKV yöntemine ilişkin tüm aşamalar da vektörel olarak yürütülmüş ve sonuç ürünler de vektörel olarak elde edilmiştir. Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) Yönteminin Uygulanması 6 ana adımda tamamlanmıştır.

Şekil 9 ÇKKV Yöntemi Kavramsal Özet Şeması

ÇKKV uygulamasının ilk adımında; BKAP çalışmasında ait ilişkisel coğrafi veri tabanında, 5 ana kritere ait olarak belirlenen 26 alt kriterlere ilişkin katmanların ve bu katmanlara ait öznelik bilgilerinin oluşturulması işlemi yürütülmüştür. Oluşturulan katmanların tamamı alan geometri tipinde (polygon) olup çalışma alanı sınırlarını kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Bu kapsamda ÇKKV matrisinde belirlenen alt kriterlerin her biri BKAP coğrafi veri tabanında bir katman (feature class) olarak temsil edilmiş ve bu katmanlar “ÇKKV” adlı veri seti (feature class) içinde depolanmıştır.

Şekil 10 Coğrafi Veritabanında ÇKKV Alt Kriterlerine İlişkin Düzenlemeler

BKAP Coğrafi Veri Tabanı Veri Setleri		ÇKKV Veri Seti İçindeki Alt Kriterlere Dair Katmanlar	
AFET	Personal Geodatabase Feature Dataset	CEVRESEL_AKARSUKIRILIGI	Personal Geodatabase Feature Class
ANALITIK_ETUTLER	Personal Geodatabase Feature Dataset	CEVRESEL_EKOLOJIKDURUMSINIFI	Personal Geodatabase Feature Class
CKKV	Personal Geodatabase Feature Dataset	CEVRESEL_HAVAKIRILIGI	Personal Geodatabase Feature Class
DETAYLAR	Personal Geodatabase Feature Dataset	CEVRESEL_KATITIK	Personal Geodatabase Feature Class
EKOLOJIK_BIYOLOJIK_YAPI	Personal Geodatabase Feature Dataset	CEVRESEL_PLAJISUYU	Personal Geodatabase Feature Class
HIDROGRAFI	Personal Geodatabase Feature Dataset	CEVRESEL_SANAYIALANI	Personal Geodatabase Feature Class
JEOLOJİ	Personal Geodatabase Feature Dataset	CEVRESEL_SUSEDIMANKIRILIGI	Personal Geodatabase Feature Class
KIYI_YAPILARI	Personal Geodatabase Feature Dataset	DENIZ_AKINTICEVRINTI	Personal Geodatabase Feature Class
KORUMA_ALANLARI	Personal Geodatabase Feature Dataset	DENIZ_DALGAIKLIMSELOZELLIKLER	Personal Geodatabase Feature Class
KULLANIMLAR	Personal Geodatabase Feature Dataset	DENIZ_DENIZSEVIYESIYUKSELMESI	Personal Geodatabase Feature Class
KURUM_GORUSLERI	Personal Geodatabase Feature Dataset	DENIZ_JEOMORFOLOJITASINIM	Personal Geodatabase Feature Class
METEOROLOJİ	Personal Geodatabase Feature Dataset	DENIZ_POTANSIYELIHTIYAC	Personal Geodatabase Feature Class
OSINOGRAFI	Personal Geodatabase Feature Dataset	DENIZ_TOPOGRAFYA_OSINOGRAFI	Personal Geodatabase Feature Class
PİNDEKS	Personal Geodatabase Feature Dataset	DENIZ_ZEMINKOSULLARI	Personal Geodatabase Feature Class
SİNİRLAR	Personal Geodatabase Feature Dataset	DENIZKARA_ARAYUZU	Personal Geodatabase Feature Class
SU_URUNLERI	Personal Geodatabase Feature Dataset	EKOLOJIKBIYOLOJIKCESITLILIK_1	Personal Geodatabase Feature Class
TURİZM	Personal Geodatabase Feature Dataset	EKOLOJIKBIYOLOJIKCESITLILIK_2	Personal Geodatabase Feature Class
TURKIYEVERILERI	Personal Geodatabase Feature Dataset	KARA_DOGALAFETTEHLIKELERI	Personal Geodatabase Feature Class
ULASIM	Personal Geodatabase Feature Dataset	KARA_EGİM	Personal Geodatabase Feature Class
		KARA_ERISILEBİLİRLİK	Personal Geodatabase Feature Class
		KARA_HİDROLOJİ	Personal Geodatabase Feature Class
		KARA_KENTSELKULLANIM	Personal Geodatabase Feature Class
		KARA_KORUMAVESTATULUALANLAR	Personal Geodatabase Feature Class
		KARA_PLAJALANI	Personal Geodatabase Feature Class
		KARA_TARIMALANLARI	Personal Geodatabase Feature Class

ÇKKV uygulamasının ikinci adımında; BKAP çalışmasında ait ilişkisel coğrafi veri tabanında bulunan 26 alt kriterin ÇKKV matrisinde belirlenen değerler doğrultusunda puanlaması işlemi yürütülmüştür. Bu işlemde alt kriter olarak temsil edilen her bir katmanın öznetelik tablosunda oluşturulan sütunlarda değişkenler tanımlanmış ve bu değişkenlere ait puanlama işlemi yapılmıştır. ÇKKV matrisinde “analiz dışı” olarak tanımlanan değişkenler, bu aşamada “0” olarak puanlanmıştır. Aşağıda “karasal etkileşim alanı” ana kriteri “koruma alanları, statülü alanlar” alt kriteri için bir örneğine yer verilen puanlama işlemi tüm alt kriterler gerçekleştirilmiştir.

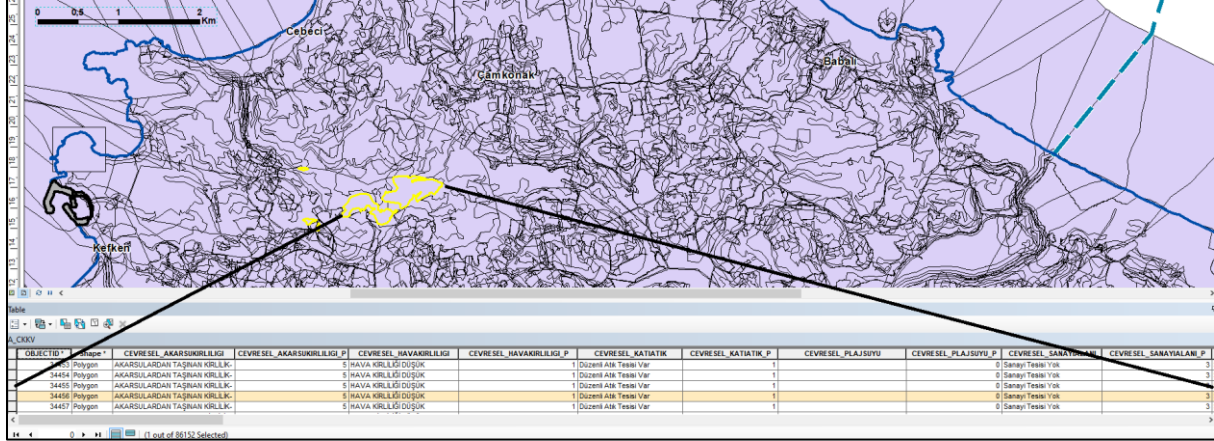
Şekil 11 ÇKKV Değişkenlerin Tanımlanması ve Puanlama İşlemi

KARA_KORUMAVESTATULUALANLAR						
OBJECTID *	SHAPE *	KARA_KORUMAVESTATULUALANLAR	KARA_KORUMAVESTATULUALANLAR_P	SHAPE_Length	SHAPE_Area	
1	Polygon	NİTELİKLİ DOĞAL KORUMA ALANI	2	12616,472244	3177873,578386	
2	Polygon	SÜRDÜRÜLEBİLİR KORUMA VE KONTROLL	3	624,221458	21194,060865	
3	Polygon	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	0	39134,924632	27641368,359944	
5	Polygon	SÜRDÜRÜLEBİLİR KORUMA VE KONTROLL	3	484,279221	14675,279263	
6	Polygon	SÜRDÜRÜLEBİLİR KORUMA VE KONTROLL	3	823,31755	36866,929328	
8	Polygon	NİTELİKLİ DOĞAL KORUMA ALANI	2	6511,50927	1681252,677338	
9	Polygon	NİTELİKLİ DOĞAL KORUMA ALANI	2	17343,403696	5241791,75239	
13	Polygon	KENTSEL SİT ALANI	2	3835,994115	673954,99568	
14	Polygon	KENTSEL SİT ALANI	2	607,74933	18533,298318	
16	Polygon	3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI	3	1080,533658	58722,517185	
18	Polygon	1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI	0	1005,871846	47610,353593	
19	Polygon	1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI	0	4680,736009	759329,318883	
22	Polygon	KÜLTÜR VARLIĞI KORUMA ALANI	0	5042,796961	422913,053371	
23	Polygon	KÜLTÜR VARLIĞI KORUMA ALANI	0	4768,501507	473408,645232	
46	Polygon	TABIATİ KORUMA ALANI	0	7790,11829	3696580,082681	
47	Polygon	ORMAN ALANI	1	439,419388	6298,88323	

ÇKKV uygulamasının üçüncü adımında; BKAP coğrafi veritabanında 5 ana kritere bağlı 26 alt kriterin vektörel olarak çakıştırma işlemi (overlay/union) gerçekleştirilmiştir. Bu işlem sonucunda hem denizel hem de karasal etkileşim alanını kapsayan “CKVV” katmanı elde edilmiştir. Elde edilen CKVV katmanı aşağıda da görüleceği üzere alt kriterlere ait tüm mekânsal verileri vektörel olarak yüksek detay hassasiyetinde içermektedir. Vektörel

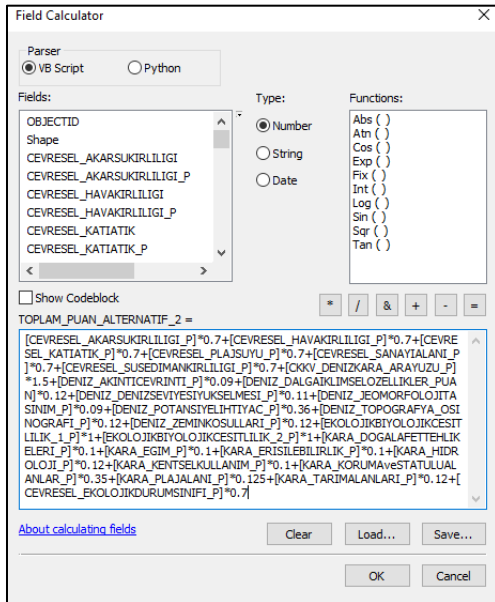
formattaki mekânsal verilerin öznitelik tablosunda ise tüm değişkenler ve bu değişkenlere dair puanlar bulunmaktadır. Bu sayede çalışma alanının herhangi bir konumunda, BKAP çalışmasının tüm detaylarına dair bir bilgiye kolaylıkla ulaşılabilmekte herhangi bir noktada tüm kritere dair veriler kolaylıkla sorgulanabilmektedir.

Şekil 12 ÇKKV Katmanı ve Öznitelik Tablosu

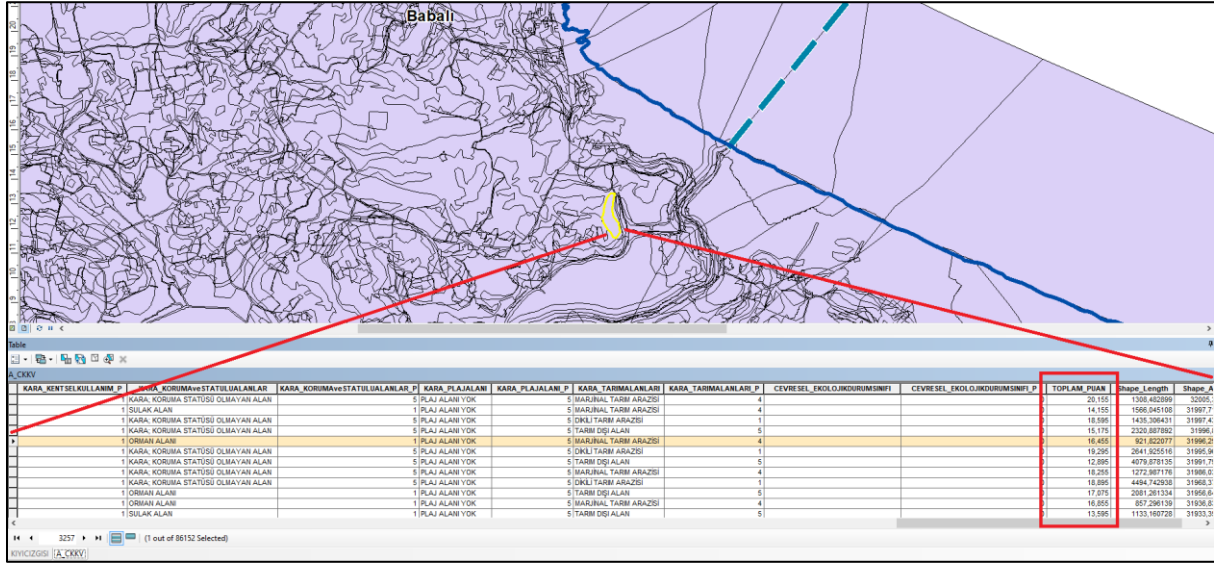

ÇKKV uygulamasının dördüncü adımında; CKVV sonuç katman öznitelik tablosunda ağırlıklandırma ve toplam puan hesaplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Bu işlem için öncelikle ÇKKV katmanı öznitelik tablosunda “TOPLAM_PUAN” sütunu (field) oluşturulmuştur. “TOPLAM_PUAN” sütunu; değişken puanlarının ÇKKV matrisinde belirlenen ağırlık katsayıları ile çarpılması ve bunların toplanması için düzenlenen fonksiyonun kullanılması ile doldurulmuştur. Bu sayede ÇKKV yöntemi için gereken ağırlıklı toplam puanlar elde edilmiştir.

Şekil 13 ÇKKV Puanlarının Elde Edilmesi İçin Kullanılan Fonksiyon

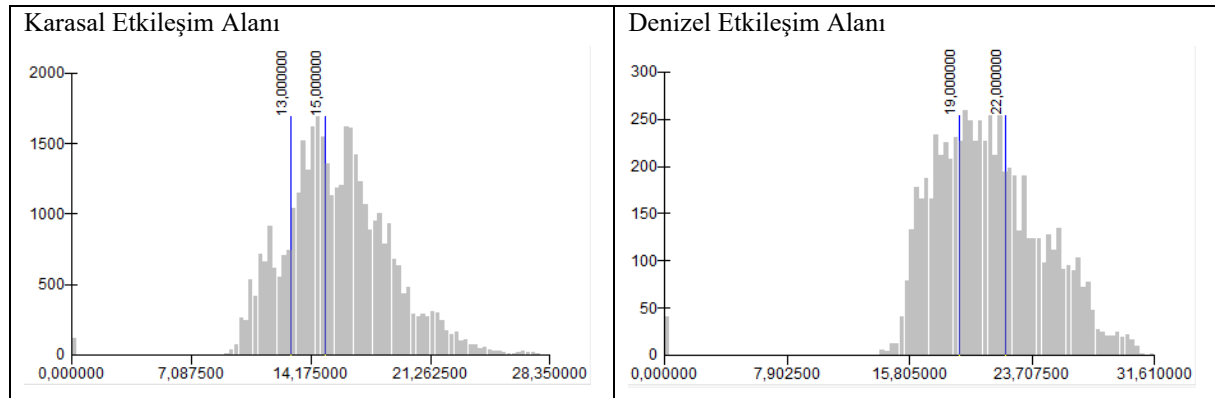

Şekil 14 ÇKKV Katmanı ve Buna Bağlı Öznitelik Tablosundaki Toplam Puan Değerleri

ÇKKV uygulamasının beşinci adımında; toplam puanların dağılımının etüt edilmesi ve öncelikli bölgelere dair aralıkların tespit edilmesine ilişkin işlemler gerçekleştirilmiştir. Bu işlemler yapılmadan önce tüm çalışma alanı karasal etkileşim alanı ve denizel etkileşim alanı olmak üzere iki kapsama ayrılmıştır. Toplam puan dağılımların etüt edilmesi ve öncelikli bölgelere dair aralıkların tespit edilmesine ilişkin işlemler iki kapsama ayrılan karasal ve denizel etkileşim alanlarında ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Toplam puan dağılımlarının denizel ve karasal etkileşim alanlarında ayrı ayrı değerlendirilmesinde en önemli etken, karasal ve denizel etki alanındaki mekansal verilerin frekansı ve derinliğinin oldukça farklılık göstermesidir.

Şekil 15 Karasal ve Denizel Etkileşim Alanı Toplam Puan Dağılımları

Karasal ve denizel etkileşim alanındaki toplam puanlar üç farklı aralıkta olacak şekilde çok çeşitli istatistiki yöntemlerle gruplanmış ve BKAP ilkelerine göre en uygun aralıklar tespit edilmiştir. Matriste kullanılan verilerin yapılan ağırlıklandırma işlemi sonucunda çalışma alanındaki en yüksek değerler 36,91 ve en düşük düşük değer ise 0 olarak tespit edilmiştir. Bu sayısal değerler yapılan senaryo ve regresyon hesapları sonucunda 3 sınıfta gruplandırılmıştır. Bu sınıfların her birine Öncelikli Bölge denilmiştir.

Yukarıda yöntemi ve ağırlıklandırma katsayıları verilen çok kriterli karar verme yönteminin sonucunda Bütünleşik Kıyı Alanı Planı'nın alternatiflerinin ve plan kararlarının üretilmesine dayanak sağlayacak nesnel sonuçlar üretilmiştir.

Kıyı alanlarında planlanan bir faaliyetin çevresel etkilerinin değerlendirilebilmesi için çalışmaların sistematik, objektif ve disiplinler arası özellikler taşıması gereklidir. Çevrenin fiziksel, biyolojik, kültürel ve sosyo-ekonomik bileşenlerine uygun projeler için sadece ekonomik ve teknik değil, çevresel açıdan da en sürdürülebilir ve tüm taraflarca kabul edilebilir yerin seçimi sağlanmalıdır.

6. PLANLAMA KARARLARI

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı ile uluslararası yükümlülükler ve ülkenin sürdürülebilir gelişme politikalarına uygun olarak, kıyı ve kıyının etkileşim alanına giren kara ve deniz alanlarında;

- Sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda kıyı kaynaklarından koruma-kullanma dengesi gözetilerek,
- Kıyı yatırımlarına ilişkin planlama, projelendirme ve uygulamalarının etkin bir şekilde yönlendirilerek,
- Tüm sektörel faaliyet, plan ve programlar dikkate alınarak sektörel önceliklerin belirlenmesi ve sektörler arası uyumun sağlanması için bütünsel politika ve karar alma sürecinin geliştirilerek,
- Mevcut ve planlanan kullanımlar ile bunların karşılıklı etkilerinin gözetilerek,
- İlgili tüm paydaşlar arasında kıyı alanları yönetimi anlamında iş birliği ve koordinasyonun sağlanarak,

Kıyı ve denizin korunması ve kullanımı amaçlı sektörel faaliyetler ile bunlara ilişkin yapılaşma ve altyapı tesislerinin planlanması, uygulanması ve izlenmesine yönelik ilkeler, stratejiler, hedefler, öncelikler ve kararların ortaya konulması amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda bütünleşik olarak çalışılıp elde edilen plana dair plan kararları, bu bölümde dört alt bölge özelinde detaylandırılarak aşağıda verilmektedir.

6.1. Batı Zonguldak Alt Bölgesi

Çalışma alanının batı kesiminde yer alan Batı Zonguldak Alt Bölgesi, Alaplı ve Ereğli ilçeleri idari sınırlarının kıyı kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını içine almaktadır. Yaklaşık 67 km kıyı uzunluğuna sahip olan Batı Zonguldak Alt Bölgesi toplam araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %18'ini oluşturmaktadır.

Söz konusu alt bölgede batıdan itibaren büyük oranda demir-çelik endüstrisine dayalı ağır sanayi üretiminin ağırlıkta olduğu, kıyı kullanımında kitlesel üretim tesislerine dayalı yüksek kapasiteli limanların yer aldığı, ayrıca tersane faaliyetlerinin sürdürüldüğü görülmektedir. Batı Zonguldak Alt Bölgesinde kentsel nüfusun önemli bir kısmı irili ufaklı bir takım akarsu vadilerinin yamaçlarında yoğunlaşmıştır. Alt bölgede Alaplı ilçesi bu tür yerleşme örneklerinden birisidir. Batı Zonguldak Alt Bölgesinde kıyı yerleşmeleri Alaplı, Gülüç ve Ereğli ekseninde yoğunlaşmaktadır. Bu bölgelerde kıyının çok büyük bir kısmı farklı amaçlarla doldurulmuştur. Erdemir Demir Çelik Tesisleri ve Limanı, Tersaneler, Balıkçı Barınağı ve karayolu çalışmaları nedeniyle kıyının doğal nitelikleri yer yer azalmıştır.

Alt Bölgede faaliyetteki tek liman ve aynı zamanda çalışma alanındaki en büyük liman olan Erdemir Limanının 13.750.000 ton/yıl kuru dökme yük, 6.000.000 ton/yıl genel kargo, 250.000 ton/yıl sıvı yük kapasitesi bulunmaktadır. Liman, toplam 20.000.000 ton elleçleme kapasitesi ile Türkiye'nin Karadeniz'den dünyaya açılan en önemli limanlarından biridir. Söz konusu Liman BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir.

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde faaliyet gösteren Ereğli OSB, bölgede endüstriyel üretim açısından önde gelen bir tesistir. Yakın geçmişte Ereğli OSB, mevcut faaliyet alanının batısına doğru genişlemesi için ilave 194 hektarlık bir alan OSB olarak ilan edilmiştir. Söz konusu alan Ereğli ilçesinin güney kesiminde ve çalışma alanı sınırları içinde yer almaktadır. Ereğli OSB'nin mevcut ve genişleme sahasına bitişik konumda bulunan Alaplı OSB'nin faaliyetleri de gelişme trendindedir. OSB alanlarının toplandığı ve geliştiği alt bölgedeki yük talebinde artış görüleceği açıktır. Diğer taraftan TCDD tarafından yapılması planlanan önemli bir konvansiyonel demiryolu projesi olan, alt bölge için de büyük önem arz eden, batıda Sakarya'dan mevcut demiryolu hattına bağlanan, Karasu Limanı ve Akçakoca'dan geçen, devamında Alaplı'dan geçerek Çaycuma'ya bağlanan ve Bartın'da sonlanan demiryolu projesi bölgedeki transit trafiği artıracak ve bu durum da yük talebinde gelişmeye neden olacaktır.

Ulaşım olanaklarının artması ve çeşitlenmesine bağlı gelişen yük talebi ile Ereğli İlçesinin güneyi ve Alaplı İlçesinin kuzey kesimindeki kitlesel üretim faaliyetlerinden dolayı ortaya çıkacak bu yük talebinin Alaplı İlçesinde yeni bir yük limanı ile karşılanabileceği değerlendirilmiştir. Yakın geçmişte Alaplı'da yapılması gündeme gelen¹ ancak planlama ve projelendirmesiyle ilgili gelişme olmayan Alaplı Limanı'nın bölgede ortaya çıkacak yük talebini karşılayabileceği ve bu kıyı yapısının uzun vadede gerçekleşmesinin olanaklı olduğu sonucuna varılmıştır. Söz konusu yük limanı BKAP çalışmalarında öncelikli tesisler kapsamında değerlendirilmiştir.

Alt bölgede mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilen bir diğer tesis ise Alaplı'nın Kıran Köyü kıyı kesiminde yapılması planlanan, özel bir çimento fabrikasının işletmesi için tasarlanan ticari yük limanıdır.

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde halen faaliyette olan balıkçı barınakları batıdan itibaren incelendiğinde; 140 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 77'sini kullanan Alaplı Balıkçı Barınağı, 215 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 93'ünü kullanan Ereğli Bozhane Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Diğer taraftan BKAP araştırma, etüt çalışmalarında Bozhane limanının güvenli bir liman olmaması ve altyapı eksikliklerinin olması nedeni ile orta vadede mevcut hali ile işletilmesi uygun olmadığına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Batı

¹ <https://www.netahaber.com/alapli-liman-projesine-yatirimci-cikti/>
<https://turkdeniz.com/amp/alapli-liman-projesine-ilk-talipli-cikti>

Zonguldak Alt Bölgesindeki balıkçı barınaklarının kapasite kullanımı ortalaması % 80'i geçmiş olup kısa-orta vadede bu alt bölgedeki mevcut balıkçı barınaklarının kapasitesinin geliştirilmesi veya yeni balıkçı barınağı inşasına ilişkin gelişmeler BKAP çalışmalarında değerlendirilmiştir. Bu bakımdan BKAP öncelikli tesisler kapsamında; Ereğli İlçesinin kuzey sahillerinde yeni bir balıkçı barınağının planlanması öngörülmüştür. Bu sayede bölgedeki balıkçılık sektörünün gelişiminin hızlanacağı ve Bozhane Limanı'ndan kaynaklanan sorunların çözüme kavuşacağı öngörülmektedir.

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde mevcut/planlı tesisler kapsamında ele alınan diğer kıyı yapılarının başında tersaneler gelmektedir. Bölgede önemli bir katma değer yaratan ve toplanma ekonomisi etkisi gösteren tersanecilik Ereğli ve Alaplı ilçelerinin ekonomik yapısında büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda Ereğli'de faaliyet gösteren 3 adet tersane bölgesi ve Alaplı'da yapılması planlanan 2 adet tersane bölgesi BKAP mevcut/planlı tesisler kapsamında ele alınmıştır. Batı Zonguldak Alt Bölgesinin kıyı şeridinde dolgu alanlarının daha da genişlememesi için alt bölgede başka bir tersane yapılması öngörülmemiştir.

Yaz sezonunda alt bölgedeki Ereğli ve Alaplı ilçe merkezlerine yakın kesimlerde günübirlik kullanımların yoğunlaştığı tespit edilmiş, bu yoğunluğa bağlı sorunların giderilmesi için alternatif kullanım alanlarının düzenlenebileceğine dair planlama kararları geliştirilmiştir. Bu çerçevede alt bölgenin Alaplı İlçesinde bulunan Atalay Plajı ile Ereğli İlçesinde bulunan Belediye Plajında mevcut durumda düzenleme yapıldığı, bunlara ek olarak Ereğli İlçesindeki Çıglık, Kireçlik, Köseagzı ve Çavuşağzı sahillerinin de BKAP kararları kapsamında bütüncül olarak (engelli kullanımı, can kurtaran, ilk yardım, elektrik, su, wc, kabin, otopark, yeme/içme) düzenlenerek günübirlik kullanıma sunulması öngörülmüştür.

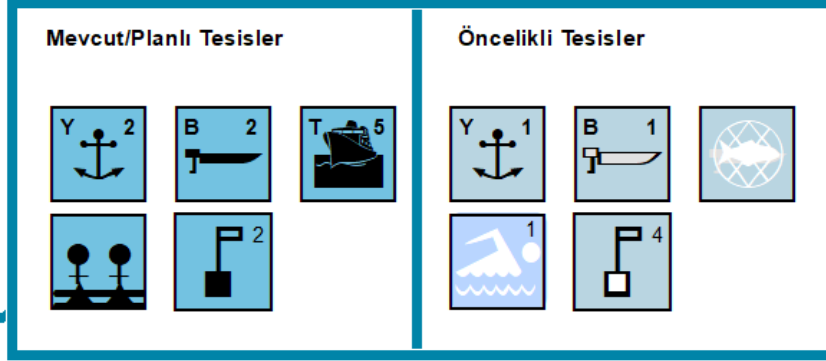
Batı Zonguldak Alt Bölgesinde yaz sezonundaki rekreatif kıyı kullanımının çeşitlendirilmesi ve bu konudaki eğitilmiş insan kaynağının geliştirilmesi için su sporları faaliyet ve tesislerinin (yelken, kürek, kano, dalış vb.) Ereğli İlçesinde mevcut Belediye Plajına yakın bir konumda geliştirilmesi öngörülmüştür.

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Alaplı Nehri denize çıkışında yapılması planlanan mevcut kıyı koruma yapıları, BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir.

BKAP araştırma, analiz ve sentez çalışmalarından elde edilen verilerin kullanılması ile Batı Zonguldak Alt Bölgesinde, su ürünleri yetiştiriciliğine uygun sahaların belirlenmesi için kapsamlı bir modelleme çalışması yapılmıştır. Modelleme çalışmasında kullanılan temel girdiler; su ürünleri yetiştiriciliği mevzuatı, batimetri (derinlik), bölgedeki çapalama alanları, eğitim (atış) alanları, boru hatları vb., dalga etkisi, akıntı yönü / hızı ve rüzgar iklimidir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Batı Zonguldak Alt Bölgesi için BKAP öncelikli tesisler kategorisinde bir bölge su ürünleri yetiştiricilik alanı olarak belirlenmiştir. Buna göre alt bölgenin batı kesiminde, Alaplı ilçe sınırından başlayan ve Kıyıcak Mahallesi'ndeki Alaplı

Balıkçı Barınağında sonlanan kıyı şeridinin yaklaşık 2,5-3 km açığında itibaren konumlanan denizel etkileşim alanının su ürünleri yetiştiriciliği için uygun olduğu belirlenmiştir. Planlama kararlarına ilişkin özet şema ve tablolara aşağıda yer verilmektedir.

Şekil 17 Batı Zonguldak Alt Bölgesi Alt Bölgesi Plan Kararları

Tablo 16 Batı Zonguldak Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu

Mevcut/Planlı Tesisler		Öncelikli Tesisler	
Adı/Türü	Açıklamalar	Adı/Türü	Açıklamalar
Ereğli Erdemir Limanı	Mevcut kıyı yapısı	Alaplı Limanı	Alaplı, Kocaman Mh. Kıyı Kesimi
Alaplı Marmara Çimento Limanı	Yapılması planlanan kıyı yapısı	Ereğli Yeni Balıkçı Barınağı	İlçenin kuzey kıyıları
Alaplı Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Ereğli Çığlık, Kireçlik, Köseazgı ve Çavuşazgı sahillerinde
Ereğli Bozhane Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	Su Sporları faaliyet ve tesisleri	Ereğli merkezde
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Alaplı Atalay Plajı, Ereğli Belediye Plajı	Su ürünleri yetiştiricilik alanları	Alaplı ilçe sınırından başlayarak Kıyıcak Mahallesindeki Alaplı Balıkçı Barınağı kadar olan kıyı şeridi
Ereğli Tersaneleri	Mevcut kıyı yapısı (3 adet tersane bölgesi)		
Alaplı Tersaneleri	Yapılması planlanan kıyı yapısı (2 adet tersane bölgesi)		

BKAP'ta Batı Zonguldak Alt Bölgesinin Ereğli merkez ve Güllüç Beldesi açığında gösterilen demirleme sahalarının konumu ve büyüklüğü bu plan ile belirlenmemiş olup söz konusu saha; 618 sayılı Limanlar Kanunu uyarınca çıkarılan Limanlar Yönetmeliği (R.G. 31.10.2012/28453) ile belirlenmiş ve plana aktarılmıştır.

6.2. Doğu Zonguldak Alt Bölgesi

Batı Zonguldak Alt Bölgesi doğusunda yer alan Doğu Zonguldak Alt Bölgesi; Kozlu, Zonguldak Merkez, Kilimli ilçelerinin kıyı kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını içine almaktadır. Yaklaşık 53 km kıyı uzunluğuna sahip olan Doğu Zonguldak Alt Bölgesi toplam araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %14,21'ini oluşturmaktadır.

Çalışma alanının batı kesiminde yer alan Zonguldak İlinin Kozlu, Zonguldak Merkez ve Kilimli İlçelerinin kıyı bölümlerindeki yerleşme alanlarının kısmen bir bütünlük arz ettiği, kıyı bandındaki bu bölümün diğer kesimlere nazaran daha yoğun bir kentsel yerleşme alanı olarak kullanıldığı görülmektedir. Alt bölgenin doğu kesiminde Çatalağzı ve Muslu'da enerji ve liman yatırımlarını çeken iki belde bulunmaktadır. Alt Bölgenin doğu sınırında yer alan Filyos'da ise ulusal ölçekte önem arz eden Filyos Vadisi projesi geliştirilmekte, bu konum her geçen gün bir odak niteliği görünümüne kavuşmaktadır.

Alt Bölgede günümüzde faaliyette olan 4 adet liman bulunmaktadır. Bunlardan Zonguldak TTK Limanı 2.500.000 ton/yıl kuru dökme yük, 1.000.000 ton/yıl genel kargo, 110.000 adet/yıl tır/treyler kapasiteye sahip, Eren Limanı 10.000.000 ton/yıl kuru dökme yük kapasitesine sahip, Çatalağzı Limanı ise 17.000.000 ton/yıl kuru dökme yük kapasitesine sahiptir. Bölgede Filyos Vadisi Projesinin bir parçası olan ve inşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelen Filyos Limanının kapasitesi 25.000.000 ton/yıl olarak hesaplanmaktadır. Alt bölgede oldukça yüksek düzeyde kapasiteye sahip olan 4 liman BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kategorisinde gösterilmiştir. BKAP analiz ve araştırma çalışmaları kapsamında yapılan yük talep tahmini bulgularına göre alt bölgedeki kapasitenin 2040 yılına kadar rahatlıkla yeterli olacağı hesaplanmış ve bu nedenle alt bölgede yeni bir liman önerisinde bulunulmamıştır.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde halen faaliyette olan balıkçı barınakları batıdan itibaren incelendiğinde; 190 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 79'unu kullanan Kozlu Balıkçı Barınağı, 185 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 45'ini kullanan Kilimli Balıkçı Barınağı, 150 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 67'sini kullanan Filyos Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Alt bölgede yeni inşa edilmesi planlanan bir balıkçı barınağı bulunmamakta olup Kozlu Balıkçı Barınağının inşa edilecek yeni bir dalgakıranla büyütülmesi ve kapasitesinin yaklaşık % 30 oranında (55 adet tekne) geliştirilmesi öngörülmektedir. Mevcut ve projekte edilen kapasiteler çerçevesinde; Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde Kozlu dışında kapasite sorunu

bulunmadığı, Kozlu'daki ihtiyacın ise büyütme projesi ile karşılanabileceği, alt bölgede yeni bir balıkçı barınağı planlanmasının gerekli olmadığı değerlendirilmiştir.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde, Zonguldak Merkez İncivez mahallesinde proje ve planlama çalışmaları tamamlanan 155 yat kapasiteli yat limanı BKAP çalışmalarında mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir. BKAP araştırma ve analiz çalışmalarında çalışma alanının ulusal ve uluslararası yat turizm güzergahlarında olmadığı, bu bakımdan çalışma alanı genelinde yat kullanımına ilişkin koşulların ancak uzun vadede oluşabileceği değerlendirilmiştir. Bu bakımdan yat limanına ilişkin projelerin gerçekleştirilmesinin de uzun vadeli bir süreçte gündeme gelebileceği öngörülmektedir. Diğer taraftan Zonguldak kent merkezi kıyı kesiminde hizmet veren TTK Limanından günümüzde yük taşımacılığı ve Ro-Ro seferleri yapılmaktadır. Kent merkezinin çekirdek bölgesine yakın bir konumda hizmet veren TTK Limanının günümüzdeki işlevi kent merkezine ağır tonajlı araçların girmesine neden olmakta, limanın mevcut kullanım durumu kent ile kıyı arasındaki iletişimi olumsuz etkilemektedir. İl merkezinin batısında yapımı planlanan yat limanının gerçekleşmemesi halinde ve Zonguldak TTK Limanında yük ve Ro-Ro taşımacılığında vazgeçilmesi halinde, kent merkezinde yer alan TTK Limanının amatör tekne ve yat turizmi amaçlı kullanılmasının Zonguldak kenti ve kentin kıyı kesimine değer katacak bir yaklaşım olduğu BKAP araştırma, analiz ve sentez çalışmalarında değerlendirilmiştir.

Alt bölgede mevcut/planlı tesisler kapsamında ele alınan diğer kıyı yapısı tersanelerdir. Kilimli merkezin doğusunda yapımı planlanmakta olan tersane bölgesi BKAP mevcut/planlı tesisler kapsamında ele alınmıştır.

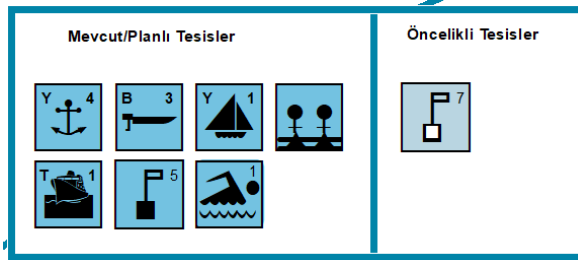
Yaz sezonunda alt bölgedeki ilçe merkezlerine yakın kesimlerde günübirlik kullanımların yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu yoğunluğun alternatif kullanım alanlarına yönlendirilebilmesi için plaj özelliği taşıyan sahillerin düzenlenmesi için planlama kararları geliştirilmiştir. Bu çerçevede alt bölgenin Kozlu İlçesinde bulunan Ilıksu, Kozlu, Değirmenağzı plajları ile Zonguldak merkezde Deniz Kulübü ve Kapuz plajlarında mevcut durumda düzenleme yapıldığı, bunlara ek olarak Zonguldak merkezde Kızlar Plajı, Uzunkum Plajı ile Kilimli'de Göbü, Ömerağzı, Türkali plajları ile Filyos Plajında BKAP kararları kapsamında bütüncül olarak (engelli kullanımı, cankurtaran, ilk yardım, elektrik, su, wc, kabin, otopark, yeme/içme) düzenlenerek günübirlik kullanıma sunulması öngörülmüştür.

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde yaz sezonundaki rekreatif kıyı kullanımının çeşitlendirilmesi ve bu konudaki eğitimli insan kaynağının geliştirilmesi için su sporları faaliyet ve tesisleri (yelken, kürek, kano, dalış vb.) için mevcut durumda Kozlu'da bir tesisin bulunduğu belirlenmiştir. Söz konusu tesis BKAP kararları kapsamında mevcut/planlı tesisler kapsamında değerlendirilmiş ve alt bölgede yeni bir tesisin planlaması öngörülmemiştir.

Alt Bölgede Kozlu İlçesi sahilinde yapılması planlanan kıyı koruma yapıları ile Filyos sahilinde yapılması planlanan kıyı koruma yapıları BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde, su ürünleri yetiştiriciliğine uygun sahaların belirlenmesi için modelleme çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda alt bölgede bulunan demirleme sahaları, askeri alanlar, askeri eğitim (atış) alanları, çapalama alanları ile boru ve enerji hatlarına ilişkin kısıtlamalar nedeniyle su ürünleri yetiştiriciliğine ilişkin uygun alan belirlenmemiştir. Planlama kararlarına ilişkin özet şema ve tablolara aşağıda yer verilmektedir.

Şekil 18 Doğu Zonguldak Alt Bölgesi Plan Kararları

Tablo 17 Doğu Zonguldak Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu

Mevcut/Planlı Tesisler		Öncelikli Tesisler	
Adı/Türü	Açıklamalar	Adı/Türü	Açıklamalar
Zonguldak TTK Limanı	Mevcut kıyı yapısı		
Eren Limanı	Mevcut kıyı yapısı		
Çatalağzı Limanı	Mevcut kıyı yapısı		
Filyos Limanı	İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş kıyı yapısı		
Kilimli Tersanesi	Yapımı planlanan kıyı yapısı		
Zonguldak Yat Limanı Projesi	Yapımı planlanan kıyı yapısı		
Kozlu Balıkçı Barınağı	Büyütülmesi planlanan mevcut balıkçı barınağı		
Kilimli Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı		
Filyos Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı		
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Kozlu ilçesinde Ilıksu, Merkez, Değirmenağzı plajları ile Zonguldak merkezde Deniz Kulübü ve Kapuz plajları	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Zonguldak merkezde Kızlar Plajı, Uzunkum Plajı ile Kilimli'de Göbü, Ömerağzı, Türkali, Filyos plajları
Su Sporları faaliyet ve tesisleri	Kozlu merkez		

BKAP'ta Doğu Zonguldak Alt Bölgenin Zonguldak merkez ve Muslu açığında gösterilen demirleme sahasının konumu ve büyüklüğü bu plan ile belirlenmemiş olup söz konusu saha;

618 sayılı Limanlar Kanunu uyarınca çıkarılan Limanlar Yönetmeliği (R.G. 31.10.2012/28453) ile belirlenmiş ve plana aktarılmıştır.

6.3. Bartın Alt Bölgesi

Bartın ilinin Merkez, Amasra ve Kurucaşile ilçeleri kıyı kesimi ile gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsayan Bartın Alt Bölgesi yaklaşık 100 km kıyı uzunluğuna sahip olup araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %26,81'ini oluşturmaktadır. Bartın Alt Bölgesinde Amasra ve Kurucaşile ilçe merkezleri kentsel yerleşim alanı niteliğine sahiptir.

Bartın Alt Bölgesinde çalışma alanının diğer bölgelerine göre doğallığının azami düzeyde korunduğu görülmektedir. Alt bölgenin topoğrafik yapısı tarımsal faaliyetleri de kısıtlamaktadır. Çalışma alanının bu kesimi; doğal yapısı, orman örtüsü ve plajlarının potansiyeli sayesinde deniz turizmi açısından Batı Karadeniz Bölgesindeki çekim merkezlerinden birisidir. Bu bakımdan Bartın Merkez ilçesinin kıyı kesimi, Amasra ve Kurucaşile İlçelerinin kıyı şeridinde yaz-kış nüfus dengesi oldukça değişkenlik göstermekte, kıyıda günübirlik tesisler ile turizm tesis alanlarına ilişkin kullanımlar dikkati çekmektedir.

Alt Bölgede günümüzde faaliyette olan 3 adet liman bulunmaktadır. Bunlardan Bartın Limanı 1.800.000 ton/yıl kapasiteye sahip, Amasra Akkonak İskelesi 1.000.000 ton/yıl kapasiteye sahip, Amasra Kurvaziyer Limanı (Amasra Balıkçı Barınağı baseninde) ise 50 kurvaziyer gemisi/yıl kapasitesine sahiptir. BKAP analiz ve araştırma çalışmaları kapsamında yapılan yük talep tahmini bulgularına göre alt bölgedeki kapasitenin 2040 yılına kadar yeterli olacağı hesaplanmış ve bu nedenle alt bölgede yeni bir liman önerisinde bulunulmamıştır.

Bartın Alt Bölgesinde halen faaliyette olan balıkçı barınakları batıdan itibaren incelendiğinde; 190 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 66'sını kullanan Tarlağzı Balıkçı Barınağı, 160 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 62'ini kullanan Amasra Balıkçı Barınağı, 60 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 83'ünü kullanan Tekkeonü Balıkçı Barınağı ve 110 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 74'ünü kullanan Kurucaşile Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Alt bölgede yeni inşa edilmesi planlanan bir balıkçı barınağı bulunmamaktadır. Ancak Bartın Alt Bölgesinde balıkçılık sektörü için önem taşıyan, Bartın Çayı'nın denize döküldüğü konumda yer alan doğal barınma yeri bulunmaktadır. Yerinde yapılan çalışmalarında doğal barınma yerinin yaklaşık 90 adet tekne tarafından kullanıldığı, zaman zaman bu sayının % 20-30 oranından artabildiği, çekek yeri ve elektriği olmayan, önemli altyapı eksikleri bulunan barınma yerinin denize yakın bölümünün sık sık kumla dolduğu ve doğal barınma yerine giriş-çıkışın sıklıkla kapandığı belirlenmiştir. Bartın Çayı'nın sıklıkla taşkın yapan bir akarsu olması, barınma yerinin doğal yapısından kaynaklanan sorunları ve altyapı eksiklikleri bölgedeki balıkçılık faaliyetlerini olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca barınma yerindeki yoğun kullanımın nehir ağzını çevresel ve görsel anlamda olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu bakımdan doğal barınma

yerindeki kullanımdan vazgeçilerek bu konuma yakın bir kıyı alanında yeni bir balıkçı barınağı planlaması ele alınmış ve BKAP kararlarında öncelikli tesisler kapsamında değerlendirilmiştir. Söz konusu yeni balıkçı barınağının Bartın Çayı çıkışının doğu sahilinde planlanması öngörülmüştür.

Alt Bölgenin Kurucaşile İlçesi Tekkeönü Mahallesinde bulunan Tekkeönü Balıkçı Barınağının doğusunda faaliyet gösteren tersane alanı mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir. BKAP çalışmalarının önceki aşamalarında Tekkeönü'nde önemli bir eksik olarak tespit edilen çekek yerinin balıkçı barınağı konumunda planlanması öngörülmüş, BKAP kararları kapsamında öncelikli tesisler kapsamında değerlendirilmiştir.

Bartın Alt Bölgesi, çalışma alanı içinde ve Batı Karadeniz Bölgesi genelinde turizm faaliyetleri açısından en önde gelen çekim alanlarından biri olarak nitelendirilmektedir. Yaz sezonunda alt bölgede bazı sahillerdeki günübirlik kullanımların yoğunlaştığı, genel olarak alt bölgede yaz-kış nüfus dengesinin çok değişken olduğu görülmektedir. Yaz sezonundaki günübirlik faaliyetlerde yaşanan yoğunluk ve yoğunluğa bağlı sorunların giderilmesi için alternatif kullanım alanlarının düzenlenebileceğine dair planlama kararları geliştirilmiştir. Bu çerçevede alt bölgede bulunan Bartın Merkez İlçesi Güzelcehisar ve İnkumu sahilleri, Amasra İlçesi Tarlaağzı, Amasra Küçük ve Büyük Liman, Bozköy, Çakraz plajları ile Kurucaşile plajında mevcut durumda düzenleme yapıldığı tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak Bartın Merkez İlçede Kızılkum, Hatipler, Mugoda sahilleri, Amasra İlçesinde Göçkün Sahili, Kurucaşile'de Karaman, Tekkeönü ve Kapısuyu sahillerinin BKAP kararları kapsamında bütüncül olarak (engelli kullanımı, can kurtaran, ilk yardım, elektrik, su, wc, kabin, otopark, yeme/içme) düzenlenerek günübirlik kullanıma sunulması öngörülmüştür.

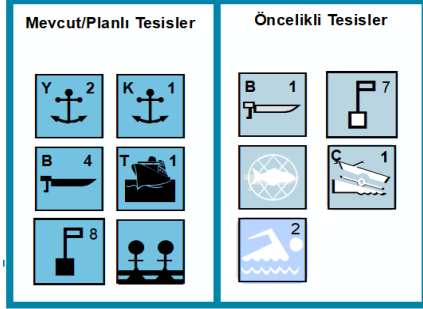
Bartın Alt Bölgesi Amasra İlçesi merkezinin batısındaki Kum Mahallesinde yapılması planlanan dolgu alanı kıyı koruma yapısı (Amasra Kum Mahallesi Fuar, Panayır Ve Festival Alanı) ile yine ilçe merkezinde bulunan Amasra Kalesi surlarının korunması için yapılması planlanan kıyı koruma yapıları BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir.

Alt Bölgede yaz sezonundaki rekreatif kıyı kullanımının çeşitlendirilmesi ve bu konudaki eğitilmiş insan kaynağının geliştirilmesi için su sporları faaliyet ve tesislerinin (yelken, kürek, kano, dalış vb.) Bartın Merkez İlçeye bağlı İnkumu sahilinde ve Amasra İlçe merkezi Büyük Liman mevkiinde geliştirilmesi öngörülmüştür.

BKAP araştırma, analiz ve sentez çalışmalarından elde edilen verilerin kullanılması ile Bartın Alt Bölgesinde, su ürünleri yetiştiriciliğine uygun sahaların belirlenmesi için kapsamlı bir modelleme çalışması yapılmıştır. Modelleme çalışmasında kullanılan temel girdiler; su ürünleri yetiştiriciliği mevzuatı, batimetri (derinlik), bölgedeki çapalama alanları, eğitim (atış) alanları, boru hatları vb., dalga etkisi, akıntı yönü / hızı ve rüzgar iklimidir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Bartın Alt Bölgesi için BKAP öncelikli tesisler kategorisinde bir bölge su

ürünleri yetiştiricilik alanı olarak belirlenmiştir. Buna göre söz konusu alan kıydan 1-1,5 km açıkta; batıda Kurucaşile İlçesi Karaman Köyü Erenler T. hizasından başlamakta ve doğuda Kırılık Müslim Hoca Köyü Çirfoz Br. hizasında sonlanmaktadır. Planlama kararlarına ilişkin özet şema ve tablolara aşağıda yer verilmektedir.

Şekil 19 Bartın Alt Bölgesi Plan Kararları

Tablo 18 Bartın Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu

Mevcut/Planlı Tesisler		Öncelikli Tesisler	
Adı/Türü	Açıklamalar	Adı/Türü	Açıklamalar
Bartın Limanı	Mevcut kıyı yapısı	-	-
Akkonak İskelesi	Mevcut kıyı yapısı	-	-
Amasra Kurvaziyer Limanı (*)	Mevcut kıyı yapısı	-	-
Tarlaağzı Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	Bartın Yeni Balıkçı Barınağı	Bartın Çayı çıkışının doğu sahilinde
Amasra Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	-	-
Tekkeönü Balıkçı Barınağı		-	-
Kurucaşile Balıkçı Barınağı		-	-
Tekkeönü Tersanesi	Mevcut kıyı yapısı	-	-
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Bartın Merkez İlçesi Güzelcehisar, İnkumu sahilleri, Amasra İlçesi Tarlaağzı, Amasra Küçük ve Büyük Liman, Bozköy, Çakraz plajları ile Kurucaşile plajı.	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Bartın Merkez İlçede Kızılkum, Hatipler, Mugoda sahilleri, Amasra İlçesinde Göçkün Sahili, Kurucaşile'de Karaman, Tekkeönü ve Kapısıyü sahilleri
		Su Sporları faaliyet ve tesisleri	İnkumu ve Amasra
		Çekrek Yeri	Tekkeönü Balıkçı Barınağı
		Su ürünleri yetiştiricilik alanları	Kurucaşile İlçesi Karaman Köyü Erenler T. ile Kırılık Müslim Hoca Köyü Çirfoz Br. arası

(*) Amasra Kurvaziyer Limanı, Amasra Balıkçı Barınağı baseninde hizmet vermektedir.

BKAP'ta Bartın Alt Bölgenin Gömü Sahili ve Amasra-Ahatlar açığında gösterilen demirleme sahasının konumu ve büyüklüğü bu plan ile belirlenmemiş olup söz konusu saha; 618 sayılı Limanlar Kanunu uyarınca çıkarılan Limanlar Yönetmeliği (R.G. 31.10.2012/28453) ile belirlenmiş ve plana aktarılmıştır.

6.4. Batı Kastamonu Alt Bölgesi

Bartın Alt Bölgesinin doğu bölümünde bulunan Batı Kastamonu Alt Bölgesi, Kastamonu'na bağlı Cide ve Doğantürk ilçelerinin sahil kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu alt bölgenin kıyı uzunluğu yaklaşık 91 km olup, çalışma alanı kıyı uzunluğunun %24,40'sini oluşturmaktadır.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde, Bartın Alt Bölgesi ile birlikte çalışma alanının diğer bölgelerine göre doğallığının azami düzeyde korunduğu görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında en önemli etkenlerin başında Batı Kastamonu Alt Bölgesindeki kıyının yüksek ve dar jeomorfolojik yapıda olması etkilidir. Batı Kastamonu Alt Bölgesinde; Cide ve Doğanyurt ilçe merkezleri kentsel yerleşim alanı niteliğine sahiptir. Cide ve Doğanyurt ilçelerinin kış nüfusu az iken, yaz aylarında turizm sektörünün etkisi ile nüfus artmaktadır. Kıyı yerleşmelerinin engebeli bir yapıya sahip olması ve çoğu arazinin ormanlardan oluşması nedeniyle çalışma alanının bu bölümünde tarımsal faaliyetler de kısıtlıdır.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde günümüzde faaliyette olan veya yapımı planlanan herhangi bir liman bulunmamaktadır. Uzun vadeli yük talep tahminlerine göre alt bölgede herhangi bir liman projesine ilişkin bir gelişme olması olası görülmemektedir.

Alt bölgede halen faaliyette olan 3 adet balıkçı barınağı ile birlikte inşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelen 1 adet balıkçı barınağı bulunmaktadır. Balıkçı barınakları batıdan itibaren incelendiğinde; 265 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 49'sunu kullanan Cide Balıkçı Barınağı, 95 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 42'ini kullanan Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı ve 140 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 36'sını kullanan Doğanyurt Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş olan Şehit Onur Ensar Ayanoglu Balıkçı Barınağı'nın ise 125 tekne kapasite ile hizmet vermesi tasarlanmıştır. Söz konusu 4 balıkçı barınağı BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir. Alt bölgede konum ve kapasiteler itibariyle yeni bir balıkçı barınağı ihtiyacı bulunmamaktadır.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinin Cide kesiminde ahşap tekne imali ve bakımı önemli bir ekonomik faaliyettir. Cide merkezin kıyı kesimindeki 3 ayrı konumda halen faaliyette olan tersane alanları bulunmaktadır. Temin edilen kurum görüşleri ve yürürlükteki imar planlarında yine Cide merkez kıyı kesiminde 2 farklı konumda ağırlıklı olarak ahşap tekneler için küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin faaliyet göstereceği tersane alanı ayrılmıştır. Mevcut ve

planlanan toplam 5 adet tersane alanı BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir.

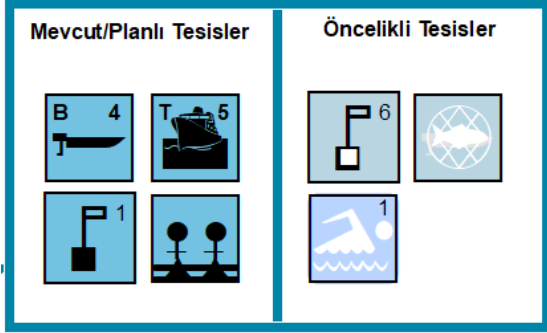
BKAP araştırma, analiz ve sentez çalışmalarından elde edilen verilerin kullanılması ile Batı Kastamonu Alt Bölgesinde, su ürünleri yetiştiriciliğine uygun sahaların belirlenmesi için kapsamlı bir modelleme çalışması yapılmıştır. Modelleme çalışmasında kullanılan temel girdiler; su ürünleri yetiştiriciliği mevzuatı, batimetri (derinlik), bölgedeki çapalama alanları, eğitim (atış) alanları, boru hatları vb., dalga etkisi, akıntı yönü/hızı ve rüzgar iklimidir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Batı Kastamonu Alt Bölgesi için BKAP öncelikli tesisler kategorisinde üç farklı bölge su ürünleri yetiştiriciliği alanı olarak belirlenmiştir. Buna göre ilk alan kıyının 1-1,5 km açığından; alt bölgenin batısında Cide İlçe sınırı hizasından başlamakta ve Kalafat Köyü Karabırak Br. hizasında sonlanmaktadır. İkinci alan kıyının 1-1,5 km açığında; Cide'nin Köseli Köyü Şar Br. hizasından başlamakta ve Günebakan Köyü Uzunkaya Br. hizasında sonlanmaktadır. Su ürünleri yetiştiriciliği alanı olarak belirlenen son alan ise kıyının 1-1,5 km açığından itibaren; batıda Doğanyurt İlçesi Belyaka Köyü Kecin Br. hizasından başlamakta ve alt bölgenin doğu sınırı olan Doğanyurt ilçesinin doğu sınırında sonlanmaktadır.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde deniz sezonu döneminde günübirlik kullanımların arttığı ve bu bölümde bulunan Cide Merkez Plajında bütüncül olarak (engelli kullanımı, can kurtaran, ilk yardım, elektrik, su, wc, kabin, otopark, yeme/içme) düzenleme yapıldığı görülmektedir. Alt bölgede bulunan diğer plajların da kullanıldığı ancak bu plajlarda rekreatif amaçlı kıyı düzenlemesi eksikliği olduğu belirlenmiştir.

Alt bölgedeki günübirlik turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi için Cide İlçesindeki Gideros Koyu, Aydos Sahili, Uğurlu Sahili, Yalı Sahili, Marçula Sahili ile Doğanyurt İlçesindeki Kayran Sahillerinde rekreatif amaçlı kıyı düzenlemesi yapılarak günübirlik faaliyetlerin geliştirilmesi öngörülmüştür. Ayrıca alt bölgede yaz sezonundaki rekreatif kıyı kullanımının çeşitlendirilmesi ve bu konudaki eğitimli insan kaynağının geliştirilmesi için su sporları faaliyet ve tesislerinin (yelken, kürek, kano, dalış vb.) Cide ilçe merkezinin kıyı kesiminde geliştirilmesi öngörülmüştür.

Alt Bölgede Doğanyurt İlçesinde bulunan balıkçı barınağının doğusunda yapılması planlanan kıyı koruma yapıları BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir. Planlama kararlarına ilişkin özet şema ve tablolara aşağıda yer verilmektedir.

Şekil 20 Batı Kastamonu Alt Bölgesi Plan Kararları

Tablo 19 Batı Kastamonu Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu

Mevcut/Planlı Tesisler		Öncelikli Tesisler	
Adı/Türü	Açıklamalar	Adı/Türü	Açıklamalar
Cide Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	-	-
Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	-	-
Cide Şehit Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı	İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş kıyı yapısı	-	-
Doğanyurt Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı	-	-
Cide Tersaneleri	3 adet mevcut, 2 adet yapılması planlanan	-	-
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Cide Merkez Plajı	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Cide İlçesindeki Gideros Koyu, Aydos Sahili, Uğurlu Sahili, Yalı Sahili, Marçula Sahili ile Doğanyurt İlçesindeki Kayran Sahili
		Su Sporları faaliyet ve tesisleri	Cide merkez
		Su ürünleri yetiştiricilik alanları	3 ayrı bölgede

BKAP'ta Batı Kastamonu Alt Bölgesinin Cide merkez ve Abdülkadir Köyü açığında gösterilen demirleme sahalarının konumu ve büyüklüğü bu plan ile belirlenmemiş olup söz konusu saha; 618 sayılı Limanlar Kanunu uyarınca çıkarılan Limanlar Yönetmeliği (R.G. 31.10.2012/28453) ile belirlenmiş ve plana aktarılmıştır.

6.5. Doğu Kastamonu Alt Bölgesi

Çalışma alanının en doğusunda bulunan Doğu Kastamonu Alt Bölgesi; Kastamonu ili İnebolu, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin ilçelerin sahil kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu alt bölgenin kıyı uzunluğu yaklaşık 62 km olup, çalışma alanı kıyı uzunluğunun %16.62'sini oluşturmaktadır.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesi; Bartın ve Batı Kastamonu Alt Bölgelerinden sonra çalışma alanında doğallığı en çok korunan alt bölgedir. Bu durumun ortaya çıkmasında en önemli etken kıyı şeridinde bulunan ilçe merkezlerinin dışında, kıyının yüksek ve dar jeomorfolojik yapıda olmasıdır. Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde; İnebolu, Abana, Bozkurt ve Çatalzeytin ilçe merkezleri kentsel yerleşim alanı niteliğine sahiptir.

Alt Bölgede günümüzde faaliyette olan 1 adet yük limanı İnebolu ilçe merkezinin kıyı kesiminde hizmet vermektedir. İnebolu Limanı 1.000.000 ton/yıl genel kargo + kuru dökme yük kapasitesine sahiptir. BKAP analiz ve araştırma çalışmaları kapsamında yapılan yük talep tahmini bulgularına göre alt bölgedeki kapasitenin 2040 yılına kadar rahatlıkla yeterli olacağı hesaplanmış ve bu nedenle alt bölgede yeni bir liman önerisinde bulunulmamıştır. Diğer taraftan limanın bulunduğu konumda halen hizmet veren tersane ise mevcut ve planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde 6 adet halen faaliyette olan, 1 adet ise yeni yapılması planlanan balıkçı barınağı bulunmaktadır. Halen faaliyette olan balıkçı barınakları batıdan itibaren incelendiğinde; 120 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 83'ünü kullanan İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağı, 145 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 100'ünü kullanan İnebolu Balıkçı Barınağı (İnebolu Limanı baseninde), 115 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 56'sını kullanan İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı, 90 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 36'sını kullanan Bozkurt Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı, 120 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 17'sini kullanan Abana Balıkçı Barınağı, 220 tekne kapasiteli ve bu kapasitenin % 86'sını kullanan Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Alt bölgede yapımı UHD uhdesinde planlanan Yeni İnebolu Balıkçı Barınağının ise 110 tekne kapasitesi ile hizmet vermesi tasarlanmaktadır. Alt bölge genelindeki balıkçı barınakların genel durumu ve konumları incelendiğinde halen İnebolu Limanı baseninde faaliyet gösteren İnebolu Balıkçı Barınağı'nın kapasitesi üstünde faaliyet gösterdiği ancak bu kıyı yapısına çok yakın bir konumda (1,5 km doğusunda) yapılması planlanan İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı ile kapasite sorununun giderileceği görülmektedir. BKAP araştırma, analiz ve sentez çalışmaları sonucu yapılan değerlendirmelerde alt bölgede başka bir balıkçı barınağı planlanmasına ilişkin bir ihtiyaç tespit edilmemiştir. Mevcut ve planlanan toplam 6 adet balıkçı barınağı BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir.

Alt Bölgede İnebolu İlçesi sahilinde, limanın batısında yapılması planlanan kıyı koruma yapıları ile Çatalzeytin ilçe merkezinin sahil kesiminde mevcut olan kıyı koruma yapıları, BKAP'ta mevcut/planlı tesisler kapsamında gösterilmiştir.

BKAP araştırma, analiz ve sentez çalışmalarından elde edilen verilerin kullanılması ile Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde, su ürünleri yetiştiriciliğine uygun sahaların belirlenmesi için kapsamlı bir modelleme çalışması yapılmıştır. Modelleme çalışmasında kullanılan temel

girdiler; su ürünleri yetiştiriciliği mevzuatı, batimetri (derinlik), bölgedeki çapalama alanları, eğitim (atış) alanları, boru hatları vb., dalga etkisi, akıntı yönü/hızı ve rüzgar iklimidir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Doğu Kastamonu Alt Bölgesi için BKAP öncelikli tesisler kategorisinde iki farklı bölge su ürünleri yetiştiriciliği alanı olarak belirlenmiştir. Buna göre ilk alan kıyının 1-1,5 km açığından itibaren; alt bölgenin batısında İnebolu İlçe sınırı hizasından başlamakta ve Yaztepe Köyü Manastır T. hizasında sonlanmaktadır. İkinci alan kıyının 1,5-2 km açığında; batıda İnebolu Limanı hizasından başlamakta ve alt bölgenin doğusunda, Çatalzeytin ilçesi doğu sınırında sonlanmaktadır.

Yaz sezonunda alt bölgedeki ilçe merkezlerine yakın kesimlerde günübirlik kullanımlar artmaktadır. Günübirlik kullanımların neden olduğu yoğunluğa bağlı sorunların giderilmesi için alternatif kullanım alanlarının düzenlenebileceğine dair planlama kararları geliştirilmiştir. Bu çerçevede alt bölgenin İnebolu Özlüce, İnebolu Boyranaltı, Abana Balıkçı Barınağı yanı, Abana Hacıveli, İnebolu Gemiciler, Çatalzeytin Ginolu sahillerinde mevcut durumda düzenleme yapıldığı, bunlara ek olarak Abana İlişi ve Çatalzeytin Merkez batısındaki sahillerde BKAP kararları kapsamında bütüncül olarak (engelli kullanımı, can kurtaran, ilk yardım, elektrik, su, wc, kabin, otopark, yeme/içme) düzenlenerek günübirlik kullanıma sunulması öngörülmüştür. Ayrıca alt bölgede yaz sezonundaki rekreatif kıyı kullanımının çeşitlendirilmesi ve bu konudaki eğitimli insan kaynağının geliştirilmesi için su sporları faaliyet ve tesislerinin (yelken, kürek, kano, dalış vb.) İnebolu ilçe merkezi batı plajında geliştirilmesi öngörülmüştür. Planlama kararlarına ilişkin özet şema ve tablolara aşağıda yer verilmektedir.

Şekil 21 Doğu Kastamonu Alt Bölgesi Plan Kararları

Mevcut/Planlı Tesisler	Öncelikli Tesisler

Tablo 20 Doğu Kastamonu Alt Bölgesi Planlama Kararları Özet Tablosu

Mevcut/Planlı Tesisler		Öncelikli Tesisler	
Adı/Türü	Açıklamalar	Adı/Türü	Açıklamalar
İnebolu Limanı	1.000.000 ton/yıl genel kargo+kuru dökme yük kapasiteli		
İnebolu Tersanesi	İnebolu limanı konumunda mevcut		
İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı		
İnebolu Balıkçı Barınağı (*)	Mevcut kıyı yapısı		
İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı	Yapımı planlanan kıyı yapısı	-	
İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı		
Bozkurt Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı		
Abana Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı		
Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı	Mevcut kıyı yapısı		
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	İnebolu Özlüce, İnebolu Boyranaltı, Abana Balıkçı Barınağı yanı, Abana Hacıveli, İnebolu Gemiciler, Çatalzeytin Ginolu sahilleri	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri	Abana İlişi ve Çatalzeytin Merkez batı sahilleri
		Su Sporları faaliyet ve tesisleri	İnebolu merkez
		Su ürünleri yetiştiricilik alanları	2 ayrı bölgede

(*) İnebolu Balıkçı barınağı, İnebolu Limanı baseninde hizmet vermektedir.

BKAP'ta Doğu Kastamonu Alt Bölgesinin İnebolu merkez ve Taşburun Köyü açığında gösterilen demirleme sahalarının konumu ve büyüklüğü bu plan ile belirlenmemiş olup söz konusu saha; 618 sayılı Limanlar Kanunu uyarınca çıkarılan Limanlar Yönetmeliği (R.G. 31.10.2012/28453) ile belirlenmiş ve plana aktarılmıştır.

7. YÖNETİM VE ORGANİZASYON

Yönetim ve organizasyon bölümünde; bütünleşik kıyı alanları planının sağlıklı, etkin ve katılımcı şekilde uygulanması ve izlenmesini sağlamak, plan kapsamında yapılması öngörülen bilimsel ve teknik araştırma, inceleme, raporlama faaliyetleri, bu plan kapsamında yapılması öngörülen kıyı yapıları şemasının hazırlanması, plan uygulama sürecinin kolaylaştırılarak, yönlendirilmesi ve izlenmesi ile kıyı yapıları yatırım talepleri ile ilgili görüş verilmesi amacıyla oluşturulan plan izleme ve yürütme birimi değerlendirilmektedir.

Doğal nitelikleri itibariyle çok çeşitli ekonomik ve toplumsal faaliyetler için elverişli bir kullanım ve yatırım ortamı sunan kıyı alanları, kentsel ve kırsal yerleşim alanları dışında, balıkçılık ve su ürünleri, turizm, deniz ulaştırması, sanayi-depolama, enerji gibi farklı sektörlere ilişkin faaliyetlerin yoğun olarak yer aldığı alanlardır. Kıyı alanlarında çeşitli kurum ve kuruluşlar, genel mevzuata, sektör veya özel statülü alan temelli kanunlara ya da kendi kuruluş kanunlarına dayanarak planlama ve uygulama sürecinde farklı yetkiler kullanmaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı çalışma alanında halen yer alan ve gelecekte yer alabilecek; denizcilik, ulaştırma, sanayi, enerji, balıkçılık, su ürünleri, turizm, kıyı koruma gibi faaliyetlerle ilgili hukuki, yasal, teknik ve idari süreçler bu bölümde ele alınmaktadır. Bu kapsamda söz konusu süreçler denizel alanlarla doğrudan ilgisi olan, denizel alanlarda planlanarak gerçekleştirilebilen faaliyetler çerçevesinde ele alınmıştır.

Kıyı alanlarında çeşitli kurum ve kuruluşlar, genel mevzuata, sektör veya özel statülü alan temelli kanunlara ya da kendi kuruluş kanunlarına dayanarak planlama ve uygulama sürecinde farklı yetkiler kullanmaktadır. Her ne kadar ülkemizde tüm yerleşim alanlarında planlama ve yapılaşma süreçlerine ilişkin temel ilke ve esaslar, 3194 sayılı İmar Kanunu da belirleniyor olsa da deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyılarında planlama ve yapılaşma süreçlerine ilişkin uygulamalar 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında düzenlenmektedir.

Kamu hizmetlerinde birlik ve bütünlüğü sağlamak amacıyla yetki ve görevlerin hiyerarşik yapılanması içerisinde “Kıyı Alanlarındaki Sektörel Faaliyetlere İlişkin Plan, Proje, İnşaat İzni, İşletme, Denetim Süreçleri” incelendiğinde; merkezi yönetim birimlerinden hizmetin yapılacağı yere en yakın yönetim birimlerine doğru yetki dağılımının var olduğu görülmektedir. Söz konusu yetki dağılımı politika/strateji belirme, yer seçimi, plan onama, proje onayı, yönetim planı yapma, inşaat/yapı ruhsatı verme, taşınmaz devri, işletme izni, yönetim/işletme, altyapı ve izleme/denetim süreçleri konularında belirlenmiştir.

Bu çerçevede yönetim ve organizasyona ilişkin hukuki, yasal, teknik ve idari süreçlerle ilgili değerlendirmeler denizel alandaki faaliyetten sorumlu olan, yatırıma ilişkin programı belirleyen ilgili kurumla başlamaktadır. İlgili kurumdan sonra sırasıyla söz konusu faaliyetin yer seçimini

ve varsa ilan sürecini gerçekleştiren kurumlar ele alınmış ve sonrasında ilgili faaliyetin ÇED onayında yetkili kurum belirtilmiştir.

ÇED sürecinden sonra sırasıyla faaliyet türüne göre imar planının onayı, plan sonrası proje onayı ele alınmış ve proje sonrası yapı ruhsatında yetkili kurumların dağılımı incelenmiştir. İnşa aşamasından sonra ise faaliyete ilişkin yapının kullanma izni veya işletme izni konusunda görevli ve sorumlu kurum/kuruluşların yetki paylaşımına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Bu planın belirlediği Öncelikli Tesis ve Öncelikli Bölge kriterleri doğrultusunda onaylanacak olan imar planları, onay aşaması tamamlandıktan sonra yetkili idarelerce Öncelikli Tesis Sayı ve Kapasite Tablosuna işlenmek üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na (MPGM) gönderilecek ve bu çerçevede planın izlenmesi sağlanacaktır.

Tablo 21 Denizel Alanlardaki Faaliyetlere Göre Görev ve Yetki Paylaşımı

Faaliyetin Türü	İlgili Kurum	Yer Seçim, İlan	ÇED	İmar Planı Onama	Proje	Yapı Ruhsatı	Yapı Kullanma İzni/İşletme İzni
Liman, Tersane, Barınak, İskele, Rıhtım, Dolfen	UAB	UAB	ÇŞİDB	ÇŞİDB	UAB	UAB, Belediyesi, İÖİ	UAB
Kurvaziyer Liman, Yat Limanı	KTB	KTB	ÇŞİDB	ÇŞİDB, KTB	UAB	Belediyesi, İÖİ	UAB, Belediyesi, İÖİ
Balıkçı Barınağı, Barınma Yeri Çekek Yeri,	UAB, TOB	UAB, TOB	ÇŞİDB	ÇŞİDB	UAB	Belediyesi, İÖİ	UAB, Belediyesi, İÖİ
Kıyı Koruma Yapıları	-	-	ÇŞİDB	ÇŞİDB	UAB	Belediyesi, İÖİ	Belediyesi, İÖİ
Su Ürünleri Yetiştiricilik Sahaları	TOB	TOB	ÇŞİDB	ÇŞİDB	TOB	Belediyesi, İÖİ	TOB
Su Ürünleri İstihsal Sahaları	TOB	TOB	ÇŞİDB	ÇŞİDB	TOB	Belediyesi, İÖİ	TOB
Sanayi; Endüstri Bölgeleri, Organize Sanayi Bölgeleri	STB	STB	ÇŞİDB	STB	STB	OSB İdaresi	OSB İdaresi
Enerji-Boru Hatları	ETKB	BOTAŞ	ÇŞİDB	ÇŞİDB	BOTAŞ	ÇŞİDB, ETKB	BOTAŞ, EPDK
Enerji; Üretim, Dağıtım, Depolama	ETKB	İlgili üretim, dağıtım A.Ş.	ÇŞİDB	ÇŞİDB, Belediyesi, İÖİ	ETKB	ÇŞİDB, Belediyesi, İÖİ	ÇŞİDB, Belediyesi, İÖİ
Turizm Merkezleri, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişme Bölgeleri	KTB	KTB	ÇŞİDB	KTB/ÇŞİDB	Belediyesi, İÖİ	Belediyesi, İÖİ	Belediyesi, İÖİ

ÇŞİDB: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

ETKB: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

KTB: Kültür ve Turizm Bakanlığı

STB: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TOB: Tarım ve Orman Bakanlığı

UAB: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

İÖİ: İl Özel İdaresi

EK-1: ÖNCELİKLİ TESİS SAYI VE KAPASİTE TABLOSU						
TESİS TİPİ	ALT BÖLGELER					
	1- BATI ZONGULDAK ALT BÖLGESİ					
	SAYI			KAPASİTE		
	ÖNERİLEN	KULLANILAN	KALAN	ÖNERİLEN	KULLANILAN	KALAN
YÜK LİMANI	1					
BALIKÇI BARINAĞI	1					
	3- BARTIN ALT BÖLGESİ					
	SAYI			KAPASİTE		
	ÖNERİLEN	KULLANILAN	KALAN	ÖNERİLEN	KULLANILAN	KALAN
BALIKÇI BARINAĞI	1					
ÇEKEK YERİ	1					